

Załącznik do uchwały

Nr LIV / 339 / 2006
Rady Miasta Ząbki
z dnia 31 sierpnia 2006 r.

Plan Gospodarki Odpadami dla gminy miejskiej Ząbki na lata 2006 – 2011

UCHWAŁA NR LIV/339/2006.....	1
RADY MIASTA ZĄBKI.....	1
Z DNIA 31 SIERPNI 2006 R.....	1
W SPRAWIE PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DO MIASTA ZĄBKI NA LATA 2006 - 2011.....	1
1. WSTĘP.....	6
2. CEL I ZAKRES PRACY.....	6
3. METODYKA WYKONANIA.....	7
4. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE.....	7
4.1. AKTY PRAWNE REGULUJĄCE GOSPODARKĘ ODPADAMI	7
4.2. USTALENIA ZAWARTE W MIEJSCOWYM PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ZĄBKI.....	11
4.3. UREGULOWANIA FORMALNOPRAWNE O CHARAKTERZE PONADGMINNYM.....	11
4.4. UCHWAŁA O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINIE.....	11
5. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	12
5.1. INFORMACJE OGÓLNE.....	12
5.2. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ADMINISTRACYJNE.....	12
5.3. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	13
5.4. GEOMORFOLOGIA I BUDOWA GEOLOGICZNA.....	13
5.5. HYDROGRAFIA I HYDROGEOLOGIA TERENU.....	14
5.5.1. Wody powierzchniowe.....	14
5.5.2. Wody podziemne.....	14
5.6. OBSZARY PRZYRODNICZO CENNE I CHRONIONE.....	16
5.7. STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	20
5.8. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	22
5.9. DEMOGRAFIA I PROCESY SPOŁECZNE.....	23
5.10. INFRASTRUKTURA TECHNICZNO – INŻYNIERYJNA MIASTA.....	23
5.10.1. Zaopatrzenie w wodę.....	23
5.10.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.....	24
5.10.3. Odprowadzanie wód deszczowych.....	24
5.10.4. Zaopatrzenie w gaz.....	24
5.10.5. Gospodarka ciepła.....	24
5.10.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	25
5.10.7. Transport i komunikacja.....	25
6. ODPADY POWSTAJĄCE W SEKTORZE KOMUNALNYM	26
6.1. DIAGNOZA I OCENA AKTUALNEGO STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ ZĄBKI.....	26
6.1.1. Odpady komunalne.....	26
6.1.1.1. Źródła wytwarzania odpadów komunalnych.....	26
6.1.1.2. Skład i charakterystyka odpadów komunalnych.....	27
6.1.1.3. Właściwości odpadów.....	29
6.1.1.4. Ilości wytwarzanych odpadów.....	30
6.1.1.5. Odpady ulegające biodegradacji.....	33
6.1.1.6. Odpady wielkogabarytowe.....	33
6.1.1.7. Odpady z budowy i remontów.....	34
6.1.1.8. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych.....	35
6.1.2. Zbieranie, gromadzenie i transport odpadów komunalnych.....	35
6.1.2.1. Zbiórka odpadów zmieszanych.....	35
6.1.2.2. Selektywna zbiórka odpadów.....	37
6.1.3. Stan aktualny w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	37
6.1.3.1. Rodzaje i ilości odpadów podanych procesom odzysku i unieszkodliwiania.....	37
6.1.4. Ocena aktualnej gospodarki odpadami komunalnymi w Ząbkach.....	38
6.2. PROGNOZY WYTWARZANIA ODPADÓW.....	39
6.2.1. ANALIZA CZYNNIKÓW DEMOGRAFICZNYCH I SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH.....	39
6.2.1.1. Czynniki demograficzne.....	40
6.2.1.2. Czynniki gospodarcze.....	40

6.2.2. Prognoza powstawania odpadów komunalnych gminie Ząbki w latach 2007-2011.....	42
6.3. CELE STRATEGICZNE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE W GOSPODARCE ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	44
6.3.1. Cele przewidziane do realizacji w gospodarce odpadami komunalnymi dla gminy miejskiej Ząbki.....	44
6.3.2. Cele w gospodarce odpadami niebezpiecznymi występującymi w strumieniu odpadów komunalnych.....	45
6.4. SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI DLA GMINY ZĄBKII.....	46
6.4.1. Założenia ogólne.....	46
6.4.2. Zbiórka i transport odpadów komunalnych.....	49
6.4.2.1. Założenia systemu zbiórki odpadów komunalnych.....	49
6.4.2.2. Zbiórka odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.....	53
6.4.2.3. Zbiórka odpadów wielkogabarytowych.....	56
6.4.2.4. Zbiórka odpadów budowlanych i remontowych.....	57
6.4.2.5. Proponowany system zbiórki odpadów z innych źródeł.....	58
6.4.2.6. Częstotliwość odbioru odpadów.....	59
6.4.3. Transport odpadów.....	60
6.4.5. Organizacja systemu zbiórki odpadów komunalnych.....	61
6.4.5. Program wdrażania systemu zbiórki odpadów komunalnych.....	62
6.4.6. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych.....	63
6.5. ODPADY ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI WRAZ ORAZ PLAN REDUKCJI KIEROWANIA ICH NA SKŁADOWISKA.....	65
6.6. ODPADY OPAKOWANIOWE.....	67
6.6.1. Stan aktualny.....	67
6.6.2. Cele i działania w gospodarce odpadami opakowaniowymi.....	68
6.6.3. Plan działań w gospodarce odpadami opakowaniowymi.....	69
6.7. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	70
6.7.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów.....	70
6.7.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko.....	70
6.7.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	70
6.7.4. Przewidywane zadania do realizacji w gospodarce odpadami komunalnymi.....	71
6.8. DZIAŁANIA PRAWNO – ORGANIZACYJNE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	71
6.9. PRZEWIDYWANE ZADANIA DO REALIZACJI W GOSPODARCE ODPADAMI KOMUNALNYMI WRAZ Z HARMONOGRAMEM REALIZACJI.....	71
7. SPECYFICZNE RODZAJE ODPADÓW.....	71
7.1. ODPADY MEDYCZNE I WETERYNARYJNE.....	71
7.2. ODPADY Z PLACÓWEK OŚWIATOWYCH I JEDNOSTEK PUBLICZNYCH.....	75
7.3. ZWŁOKI ZWIERZĘCE.....	76
7.4. ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST.....	78
7.5. WYEKSPLOATOWANE POJAZDY.....	80
7.6. ZUŻYTE OPONY.....	83
7.7. ZUŻYTE OLEJE.....	84
7.8. BATERIE I AKUMULATORY.....	84
.....	85
7.9. ZUŻYTE SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY.....	85
7.10. ODPADY ZAWIERAJĄCE PCB.....	87
7.11. ODPADY FARB I LAKIERÓW.....	88
7.12. OLEJE ODPADOWE.....	88
7.13. OSADY ŚCIEKOWE.....	89
8. PROGRAM PROMOCJI I EDUKACJI.....	89
8.1. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA W ZAKRESIE EDUKACJI EKOLOGICZNEJ.....	89
8.2. CELE DZIAŁAŃ INFORMACYJNO – EDUKACYJNYCH.....	89
9. OKREŚLENIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	91
10. SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI ZAMIERZONYCH CELÓW	97
11. HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ.....	102
12. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI NA ŚRODOWISKO.....	106

12.1. METODYKA.....	106
12.2. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ROZWIĄZAŃ OBJĘTYCH PLANEM.....	106
12.3. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI NA ŚRODOWISKO.....	108
13. STRESZCZENIE PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY MIEJSKIEJ ZĄBKI NA LATA 2006 - 2011.....	109
14. LITERATURA.....	113
SPIS TABEL.....	115
SPIS RYSUNKÓW.....	116
ZAŁĄCZNIK 1 - PRIORYTETY I CELE W DZIEDZINIE GOSPODARKI ODPADAMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU.....	117
1.1. POLITYKA I STRATEGIA PAŃSTWA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	117
1.1.1. <i>Gospodarka odpadami w założeniach II Polityki ekologicznej Państwa.....</i>	<i>117</i>
1.1.2. <i>Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010.....</i>	<i>117</i>
1.1.3. <i>Gospodarka odpadami w Narodowej Strategii Ochrony Środowiska.....</i>	<i>118</i>
1.1.4. <i>Krajowy Plan Gospodarki Odpadami.....</i>	<i>119</i>
1.2. POLITYKA I STRATEGIA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	121
1.2.1. <i>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego.....</i>	<i>121</i>
1.2.2. <i>Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego.....</i>	<i>121</i>
1.2.3. <i>Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego.....</i>	<i>125</i>
1.3. POLITYKA I STRATEGIA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	125
1.3.1. <i>Strategia Rozwoju Powiatu Wołomińskiego.....</i>	<i>125</i>
1.3.2. <i>Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wołomińskiego.....</i>	<i>125</i>
1.4. AKTY PRAWNE REGULUJĄCE GOSPODARKĘ ODPADAMI.....	128

1. Wstęp

Racjonalna gospodarka odpadami w gminie wymaga opracowania i wdrożenia zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, którego nadrzędnym celem jest zminimalizowanie ilości odpadów deponowanych na składowiska, a w szczególności odpadów ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych oraz odpadów stanowiących potencjalne źródło surowców wtórnych.

Plan gospodarki odpadami dla gminy Ząbki na lata 2006 - 2011 powstał jako realizacja ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. Nr 62, poz. 628 z późn. zmianami), która wprowadza obowiązek opracowywania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym (rozdział 3, art. 14-16). Plany te mają za zadanie stworzyć spójny w skali całego kraju system, mający za zadanie poprawę w zakresie gospodarowania odpadami. Opracowany „Plan gospodarki odpadami dla gminy miejskiej Ząbki na lata 2006-2011” stanowi jeden z elementów tworzonego systemu.

Gminny plan gospodarki odpadami obejmuje obszar całej gminy miejskiej Ząbki i podejmuje zagadnienia związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi powstającymi na terenie gminy oraz przywożonymi na jej obszar, z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych. Ze względu na właściwość poszczególnych szczebli samorządów, najszerszą analizą objęte zostały odpady komunalne. Dla odpadów innych niż komunalne w kwestiach nie ujętych w planie gminnym odpowiednie zastosowanie znajdują zapisy planu krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

W planie uwzględniono zasady postępowania, założenia i cele wskazane w ustawach, jak też dokumentach planistycznych takich jak „II Polityce Ekologicznej Państwa”, „Krajowym planie gospodarki odpadami”, „Planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego” oraz „Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego”. Plan gminny jest zgodny z powiatowym planem gospodarki odpadami.

Plan obejmuje zakres czasowy lat 2006 – 2011, z podziałem na okres krótkoterminowy 2006 – 2008 oraz średnioterminowy do roku 2011.

2. Cel i zakres pracy

Celem opracowania niniejszego „Planu gospodarki odpadami dla gminy miejskiej Ząbki” jest opracowanie działań zmierzających do utworzenia nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami.

Zakres prac uwzględnia wymagania zawarte w obowiązujących aktach prawnych: ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628 z późn. zmianami), ustawie z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami. Gminny plan obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze gminy oraz przywożone na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Gminny plan gospodarki odpadami zawiera:

1. Analizę i ocenę aktualnego stanu gospodarki odpadami
2. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami
3. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w dziedzinie gospodarki odpadami,
4. Koncepcję systemu gospodarki odpadami
5. Instrumenty i źródła finansowe służące realizacji planu
6. Uwarunkowania formalno - prawne planu
7. Program promocji i informacji zamierzonych celów
8. Oszacowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami i źródeł pozyskiwania funduszy na realizację zamierzonych działań
9. Opracowanie zasad zarządzania systemem
10. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów
11. Analizę oddziaływania projektu planu na środowisko
12. Wskazanie lokalizacji obiektów gospodarki odpadami zawartych w planie

Powyższe zagadnienia ujęto w kolejnych częściach opracowania, uwzględniając ogólną charakterystykę gminy i zagadnienia, które mają wpływ na wytwarzanie odpadów. Szczegółowy zakres Planu przedstawiono w rozdziale 4.

3. Metodyka wykonania

„Plan gospodarki odpadami dla gminy miejskiej Ząbki” został opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami. Uwzględnia także cele i zadania przedstawione w Polityce Ekologicznej Państwa, Krajowym planie gospodarki odpadami, Planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego, Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego oraz Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

Stan aktualny gospodarki odpadami na terenie gminy miejskiej Ząbki określono na podstawie materiałów i informacji otrzymanych z Urzędu Miasta Ząbki, Starostwa Powiatowego w Wołominie, jak również na podstawie wizji lokalnych przeprowadzanych w terenie i materiałów archiwalnych. W przypadku braku niezbędnych informacji (np. w zakresie ilości i składu odpadów komunalnych) wykorzystano wskaźniki pochodzące z badań krajowych w zakresie gospodarki odpadami.

4. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne

(Szczegółowe uwarunkowania zewnętrzne wynikające z dokumentów planistycznych wyższego rzędu przedstawiono w załączniku nr 1).

4.1. Akty prawne regulujące gospodarkę odpadami

Podstawowe regulacje prawne w zakresie gospodarki odpadami zawarte zostały w:

- Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami),
- Ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005r. Nr 236, poz. 2008),

Dodatkowo problematyka ta regulowana jest również przez następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902),
- Ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z późniejszymi zmianami),
- Ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. Nr 63, poz. 638 z późniejszymi zmianami),
- Ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. Nr 63, poz.639 z późniejszymi zmianami),
- Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późniejszymi zmianami),

oraz przez szereg rozporządzeń wydanych do ustaw, w tym rozporządzenie, do Ustawy o odpadach, w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami.

Przepisy zawarte w omawianych ustawach i rozporządzeniach określają obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialność podmiotów prawnych i osób fizycznych, uczestniczących w procesach wytwarzania, zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Ustawa o odpadach określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Gospodarowanie odpadami powinno się odbywać przy uwzględnieniu powszechnie uznawanej hierarchii działań:

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- ograniczanie powstawania odpadów,
- odzysk z odpadów substancji, przedmiotów i produktów wraz z ich wykorzystaniem,
- unieszkodliwianie odpadów, z wyłączeniem składowania,
- składowanie odpadów.

Ustawa nakłada obowiązek właściwego gospodarowania odpadami na posiadacza odpadów. Posiadacze odpadów zostali zobowiązani do pozbywania się odpadów w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. W ustawie określono zadania samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Do obowiązkowych zadań własnych gmin w tym zakresie należy:

1. Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych
2. Zapewnienie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
 - wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych
 - osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych
3. Zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców
4. Zapewnienie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
 - do dnia 31 grudnia 2010 roku – do nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
 - do dnia 31 grudnia 2013 roku – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
 - do dnia 31 grudnia 2020 roku – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku.

W Ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ustawodawca wymienia szereg zadań gmin, dotyczących utrzymania porządku i czystości. Jednym z najważniejszych jest zorganizowanie systemu utrzymania porządku i czystości w gminie wraz z usuwaniem odpadów komunalnych. Wyliczane są zadania za zakresu gospodarki odpadami, które gminy powinny wykonać:

1. Zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji, własnych lub wspólnych z innymi gminami:
 - instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części;
 - zapobieganie zanieczyszczeniu ulic, placów i terenów otwartych w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń, uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu urządzeniach ustawionych na chodniku, za wyjątkiem dróg publicznych;
 - zapewnienie zbierania, transport i unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie,

Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez:

- wyposażenie nieruchomości w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
- zbieranie powstających na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie,

- pozbywania się zebrania na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi,
- realizacji innych obowiązków określonych w regulaminie.

Właściciele nieruchomości przy wykonywaniu obowiązków narzuconych im w związku z wytwarzaniem odpadów obowiązani są do udokumentowania, w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcą posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, przez okazanie takiej umowy i dowodów płacenia za takie usługi. Rada gminy może określić, w drodze uchwały, w zależności od warunków lokalnych, inne sposoby udokumentowania wykonania tych obowiązków. Rada gminy określa także, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi związane ze zbiórką i transportem odpadów komunalnych. Stawki te są niższe, jeśli odpady są zbierane selektywnie.

W przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli stosownych umów, gmina ma obowiązek zorganizować odbieranie odpadów komunalnych. Burmistrz miasta wydaje decyzję, w której ustala obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych, wysokość opłat, terminy uiszczania opłat oraz terminy i sposób udostępniania urządzeń i pojemników w celu ich opróżniania. Decyzja jest wydawana na okres 1 roku, z możliwością przedłużenia.

Rada gminy może również w drodze uchwały, na podstawie akceptacji mieszkańców wyrażonej w przeprowadzonym uprzednio referendum gminnym, przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami.

Przedsiębiorca zajmujący się odbiorem odpadów komunalnych ma obowiązek uzyskać stosowne zezwolenie, w którym musi m.in. określić sposób realizacji obowiązku ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów oraz udokumentować gotowość ich przyjęcia przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwienia odpadów, spełniającego wymagania odnośnie miejsc odzysku lub unieszkodliwiania. Przedsiębiorca taki ma również obowiązek odbierania odpadów selektywnie zebranych, wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego oraz odpadów z remontów.

Ponadto, prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów komunalnych jest obowiązany dostarczyć te odpady do miejsc odzysku lub unieszkodliwienia wskazanych w zezwoleniu na prowadzenie działalności. Przedsiębiorcy zajmujący się odbiorem odpadów komunalnych są zobowiązani dostosować swoją działalność do wymogów prawnych w terminie do 13 kwietnia 2006 roku, w przeciwnym razie dotychczasowe decyzje tracą ważność.

Gminna jednostka organizacyjna lub przedsiębiorca zajmujący się odbiorem odpadów komunalnych, nie spełniający obowiązku w zakresie ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania zostaną obciążone opłatą sanacyjną, którą nakłada wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Wysokość opłaty waha się od 40 do 200 tysięcy złotych, w zależności od stopnia niewykonania obowiązku.

Również w przypadku niewykonania obowiązku zorganizowania systemu selektywnego zbierania odpadów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska nakłada na podmiot do tego zobowiązany, w drodze decyzji, opłatę sanacyjną w wysokości od 10 do 40 tysięcy złotych.

Wszystkie zadania gminy powinny być realizowane zgodnie z planem gospodarki odpadami (Ustawa o odpadach, rozdział 3, art. 14-16), który jest częścią programu ochrony środowiska (Prawo ochrony środowiska, dział III, art. 13-18).

Rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami, na podstawie którego sporządzono niniejszy dokument, zawiera wytyczne dotyczące konstrukcji planu tj.: charakteryzuje aktualny stan gospodarki odpadami, zawiera prognozowane zmiany i działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, projektowany system wraz z harmonogramem realizacji przedsięwzięć oraz system finansowania, monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów. Zgodnie z w/w rozporządzeniem, a także przepisami ustawy o odpadach, gminny plan gospodarki odpadami powinien zawierać:

1. Opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:
 - rodzaju, ilości i źródła pochodzenie odpadów, które mają być poddane procesom odzysku i unieszkodliwiania
 - rodzaju i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku
 - rodzaju i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania
 - istniejące systemy zbierania wszystkich odpadów, w szczególności odpadów komunalnych
 - rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową istniejących instalacji do zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w szczególności odpadów
 - wyszczególnienie posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów
 - identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami
2. Prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych
3. Cele w zakresie gospodarowania odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia
4. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, w szczególności odpadów komunalnych
 - działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów
5. Projektowany system gospodarki odpadami, w szczególności gospodarki odpadami komunalnymi i opakowaniowymi, uwzględniający ich zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie, ze wskazaniem miejsca unieszkodliwiania odpadów
6. Zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami
7. Rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację
8. Instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:
 - wskazanie źródeł finansowania planowanych działań
 - harmonogram rzeczowo – finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska
 - harmonogram uruchamiania środków finansowych
9. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości

W celu prowadzenia racjonalnej gospodarki opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych nakłada szereg obowiązków na:

- producentów, importerów i eksporterów opakowań,
- producentów, importerów i eksporterów produktów w opakowaniach,
- sprzedawców i użytkowników produktów w opakowaniach,
- organy administracji publicznej.

Ustawa określa wymagania jakie muszą spełniać opakowania ze względu na zasady ochrony środowiska oraz sposoby postępowania z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska.

Producenci i importerzy wprowadzający na rynek krajowy opakowania lub produkty w opakowaniach (wymienione w zał. 1-3 ustawy o obowiązkach przedsiębiorców i o opłacie produktowej i opłacie depozytywnej) są zobowiązani, zgodnie z tą ustawą, do odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych. Przedsiębiorca może wypełnić ten obowiązek samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji odzysku. Jeśli przedsiębiorcy nie mogą osiągnąć zalecanego poziomu odzysku lub recyklingu zobowiązani są do wpłacenia

stosownych opłat. Opłaty te przeznaczone są (zgodnie z rozporządzeniem) m.in. na wspomaganie działań na rzecz selektywnej zbiórki „u źródła”, edukacji ekologicznej.

4.2. Ustalenia zawarte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ząbki

Zarówno miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jak i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta nie przewidują lokalizacji obiektów gospodarki odpadami na terenie miasta.

4.3. Uregulowania formalnoprawne o charakterze ponadgminnym

W dniu 18 stycznia 1994 roku gminy: Ząbki, Radzymin, Wołomin, Ząbki i Zielonka zawarły porozumienie w sprawie wspólnego rozwiązania problemu kompleksowej gospodarki odpadami. W roku 1995 do stron porozumienia dołączyły Marki, a w 1999 gmina Dąbrówka. Porozumienie to miało na celu współpracę w celu modernizacji składowiska odpadów w Lipinach Starych, podjęciu działań zmierzających do budowy zakładu segregacji i kompostowni oraz wprowadzenie selektywnej zbiórki na terenie tych gmin. Ustalono, że ze składowiska w Lipinach Starych mogą korzystać tylko strony porozumienia. Zaplanowano powstanie nowego składowiska. Założenia te zrealizowano częściowo. Dużym sukcesem była realizacja segregowni odpadów, mającej duże zapasy mocy przerobowej. Istnieje możliwość rozbudowy poprzez wprowadzenie drugiej, „lustrzanej” linii sortowniczej.

Rada Miejska w Wołominie w dniu 10.06.1999r. podjęła uchwałę nr V-117/99 w sprawie rozwiązania umowy porozumienia z dnia 9 marca 1995r. w sprawie wspólnego rozwiązania problemu kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi, z dniem 30 września 1999r. ze skutkiem na 31 grudnia 1999r. § 2 uchwały podkreśla, iż rozwiązanie porozumienia nie wyklucza dalszej współpracy międzygminnej i przewiduje dla niej formę umów dwustronnych.

4.4. Uchwała o utrzymaniu czystości i porządku w gminie

Na terenie gminy obowiązuje Uchwała Nr XXIV/121/2004 Rady Miasta Ząbki z 22 czerwca 2004 r w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Ząbki (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 183, poz. 4796). Regulacja ta zostanie dostosowana do gminnego planu gospodarki odpadami w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty uchwalenia planu gospodarki odpadami.

5. Ogólna charakterystyka gminy

5.1. Informacje ogólne

Ząbki są gminą miejską, należącą administracyjnie do powiatu wołomińskiego. Charakteryzowana jednostka administracyjna zajmuje obszar o powierzchni 1 113 ha (11,13 km²) i jest zamieszkiwana przez 22 879 osób (stan w dniu 31 grudnia 2004 r).

W 1912 r. zrodził się zamiysł zbudowania w Ząbkach "miasta - ogrodu" według projektu Tadeusza Tołwińskiego. W ekskluzywnej dzielnicy zamieszkali ludzie nauki, kultury i sztuki, wyżsi oficerowie. Obecnie miasto jest silnie związane z Warszawą, z którą graniczy od zachodu. Dogodne położenie i dobra komunikacja z stolicą spowodowały rozwój usług i drobnego przemysłu, głównie z branży odzieżowej, metalowej, chemicznej oraz w wielu hurtowni. Do centrum Warszawy jest stąd zaledwie 8 kilometrów i stanowi ona zasadniczy rynek pracy dla mieszkańców miasta.

5.2. Położenie geograficzne i administracyjne

Miasto Ząbki położone jest w centralnej Polsce oraz w centralnej części województwa mazowieckiego.

Rysunek 1 Położenie miasta Żabki

Żabki położone są w środkowo – wschodniej części Niziny Mazowieckiej, która jest częścią Nizy Polskiego. Miasto leży na pograniczu dwóch mezoregionów: Równiny Wołomińskiej i Kotliny Warszawskiej. Główną jednostką geomorfologiczną jest tutaj równina denudacyjno – erozyjna nazywana Równiną Wołomińską. Równina Wołomińska stanowi w przeważającej części starą, zdenudowaną w warunkach peryglacjalnych powierzchnię moreny dennej, przechodzącą w części północno – zachodniej i zachodniej w bardziej wyrównaną Równinę Radzywińską, a na krańcach południowo – wschodnich w strefę piaszczystych stożków napływowych. Położenie to, zgodnie z przyjętym przez J. Kondrackiego (1998) systemem regionalizacji fizyczno-geograficznej, można zakwalifikować następująco:

PROWINCJA: Niziny Mazowiecko – Podlaskie;
 PODPROWINCJA: Niziny Środkowopolskie;
 MAKROREGION: Nizina Środkowomazowiecka;
 MEZOREGION: Równina Wołomińska.

Powyższa klasyfikacja uwzględnia cechy morfologiczne, morfogenetyczne i geologiczne, stanowiące podstawę zróżnicowania klimatycznego, stosunków wodnych, glebowych i roślinnych, oraz ma odbicie w fizjonomii krajobrazu.

Żabki graniczą od strony południowej i zachodniej z Warszawą (dzielnica Rembertów i Targówek) od strony wschodniej z gminą Zielonka oraz z Markami ze strony północnej.

Miasto leży na szlaku komunikacyjnym Warszawa – Białystok, a połączenia z innymi miejscowościami zapewniają: Szosa Radzywińska, ulica Żołnierska oraz linia Kolejowa Warszawa – Tłuszcz.

5.3. Warunki klimatyczne

Głównymi czynnikami kształtującymi warunki klimatyczne tego rejonu są: położenie geograficzne, ukształtowanie powierzchni, wysokość bezwzględna i względna, pokrycie terenu, stopień zurbanizowania itp.

Żabki położone są w mazowiecko – podlaskim regionie klimatycznym, określanym też jako klimat “Krainy Wielkich Dolin”, który charakteryzuje się przewagą wpływów kontynentalnych. Warunki klimatyczne kształtują się zasadniczo pod wpływem zachodniej cyrkulacji atmosferycznej i dominujących w ciągu roku mas powietrza polarnego. Temperatura powietrza wynosi średnio 7,5 – 8 °C. Opady wahają się od 525 mm do 600 mm i są niższe niż średnia dla Polski (600 mm). Miesiącami o najmniejszych opadach są luty i marzec, dla których średni opad miesięczny wynosi 27-28 mm, natomiast miesiące o najwyższych opadach to czerwiec i lipiec 74-80 mm. Pokrywa śnieżna zalega przez około 50-60 dni w roku.

Okres bezprzymrozkowy wynosi 165 – 170 dni, a okres wegetacyjny 215 dni. Podobnie jak w całym kraju, obserwuje się tutaj przewagę wiatrów zachodnich i północno-zachodnich. Usłonecznienie wynosi od 1600 do 1650 godzin. Roczna liczba dni pogodnych z zachmurzeniem >20% waha się od 30 do 40.

Klimat miasta jest zwykle odmienny od tego, jaki panuje na terenach otaczających. Również w przypadku Ząbek jest to bardzo widoczne. Podwyższona temperatura powietrza wywołana istnieniem zabudowy miejskiej sprawia, że na terenie miasta panują złe stosunki higryczne. Nawet na obszarach, gdzie nie ma zwartej zabudowy, szybsze parowanie powoduje mniejszą retencję gruntową.

5.4. Geomorfologia i budowa geologiczna

Teren miasta jest generalnie płaski, o charakterze równinny. Powierzchnia terenu nachylona jest ku północnemu zachodowi, pod kątem mniejszym niż 5°.

Obszar miasta Ząbki położony jest w obrębie jednostki geostrukturalnej zwanej synklinorium brzeźnym, w południowo – wschodniej części niecki warszawskiej. Budowanej z osadów paleozoicznych, mezozoicznych, trzeciorzędowych i najmłodszych – czwartorzędowych. Do rozpoznania budowy geologicznej przyczyniły się wyniki uzyskane z wierceń głębokich otworów: Radzymin-1 i Okuniew-IG-1.

Podłoże krystaliczne występuje tutaj na głębokości około 4 080,0 m ppt i jest reprezentowane przez gnejsy i pegmatyty. Bezpośrednio na skałach podłoża krystalicznego zalegają osady kambru reprezentowane przez piaskowce, mułowce i iłowce. Miąższość osadów kambru wynosi 600 m, a ich strop zalega na głębokości 3 480,0 m ppt. Osady ordowiku wykształcone są w postaci margli, wapieni, dolomitów i iłowców mają miąższość 80,0 m. Ich sedymentację poprzedziły synorogeniczne ruchy fazy świętokrzyskiej orogenezy kaledońskiej, w następstwie których nastąpiło wydźwignięcie tego obszaru. W sylurze dominują utwory ilaste z graptolitami, o znacznej miąższości dochodzącej do 1 140,0 m. Strop syluru jest zdenudowany, bezpośrednio na nim zalegają osady permu. Osady dewońskie zostały usunięte w wyniku erozji związanej z wynoszącymi ruchami fazy bretońskiej orogenezy waryscyjskiej. Osady karbonu najprawdopodobniej nie osadziły się. Osady permu to mułowce, piaskowce, anhydryty, sól kamienna, a ich strop zalega najprawdopodobniej na głębokości około 2 700 m ppt. Osady triasu reprezentowane są przez piaskowce, mułowce, iłowce i wapienie występujące od głębokości około 1500 m ppt. Nad nimi zalegają utwory jury reprezentowane przez wapienie, piaskowce, iłowce i mułowce, a ich strop występuje na głębokości 920,0 m ppt. Utwory kredy wykształcone zostały jako kreda pizząca, wapienie margliste, piaskowce i mułowce, których strop występuje na głębokości 260 m ppt.

Trzeciorząd występuje na głębokości około 40,0 m ppt do 260,0 m ppt, a reprezentowany jest przez ropy, piaski, żwiry, mułki, węgiel brunatny (warstwy o miąższości około 15 m) z przewarstwieniami piasków.

Osady czwartorzędu pokrywają cały obszar miasta i jako jedyne odsłaniają się na powierzchni. Zostały one ukształtowane w wyniku złożonych procesów sedymentacji w okresach zlodowaceń i przedzielających je interglacjalów. Dominujące osady należą do zlodowacenia Odry (środkowopolskiego).

Miąższość osadów czwartorzędowych waha się od 40,0 m do 150 m. Są to ropy, mułki zastoiskowe, piaski i żwiry rzeczne, glina zwałowa, zwietrzelina glin zwałowych (eluwia), namuły i torfy.

5.5. Hydrografia i hydrogeologia terenu

5.5.1. Wody powierzchniowe

Obszar miasta po względem hydrograficznym należy do zlewni środkowej Wisły, zlewni II rzędu Narwi. Sieć hydrograficzna na terenie Ząbek jest bardzo słabo rozwinięta. Składają się na nią:

1. dwa zbiorniki wodne na rogu ulicy Radzywińskiej i Wolności, na obszarze ogródków działkowych,
2. mały zbiornik wodny przy ulicy Bocianiej i Łabędziej,
3. zbiornik przy ulicy Słowackiego,
4. zbiornik na terenie lasu w północno – wschodniej części miasta,
5. bezimienny ciek wodny płynący wzdłuż ulicy Sosnowej, Sikorskiego, pomiędzy ulicami: Zieleniecką i Stelczyka, dalej na południe do obszaru przemysłowego między ulicami Piłsudskiego i Powstańców, a dalej przez dzielnicę Warszawa Targówek, przechodząc w Kanał Bródnowski,
6. bezimienny ciek wodny płynący od Nadleśnictwa Drewnica przy ulicy Kolejowej do okolic Szpitala dla Psychicznicy i Nerwowo Chorych,
7. bezimienny ciek płynący od zbiornika wodnego położonego w lesie w północno – wschodniej części miasta do Szpitala dla Psychicznicy i Nerwowo Chorych,
8. kilka bezimiennych, uregulowanych cieków wodnych płynących na terenie ogródków działkowych przy ulicach: Radzywińskiej, 11-go Listopada, Batorego i Mickiewicza.

Wszystkie zbiorniki wodne wysychają i powoli zanikają.

Powyżej granic administracyjnych miasta przepływa rzeka Długa (przez gminy: Zielonka, Marki, Warszawa Białoleka, łącząc się następnie z Kanałem Żerańskim).

Jakość wód powierzchniowych na terenie Ząbek nie była badana. Można przypuszczać, że są to wody bardzo zanieczyszczone, podobnie jak pozostałe wody powiatu wołomińskiego i województwa mazowieckiego. O jakości wód powierzchniowych decydują przede wszystkim zanieczyszczenia obszarowe. Istotny wpływ na czystość wód ma sposób zagospodarowania zlewni i warunki atmosferyczne. Wyraźnie na stan wód w sposób negatywny wpływa gospodarka wodno – ściekowa terenów nieskanalizowanych.

5.5.2. Wody podziemne

Według podziału regionalnego zwykłych wód podziemnych Polski (B. Paczyński) obszar miasta Ząbki znajduje się w obrębie regionu mazowieckiego, podregionie środkowo – mazowieckim (centralnym), w rejonie międzyrzecza Wisły i Narwi. Stopień złożoności układu hydrostrukturalnego –“D” wg B.Paczyńskiego (1995r), charakteryzuje się występowaniem wielopiętrowego porowego systemu kenozoicznego i niżej położonego mezozoicznego systemu szczelinowego.

Na terenie miasta stwierdzono występowanie dwóch użytkowych pięter wodonośnych:

1. czwartorzędowego – z trzema poziomami wodonośnymi
2. trzeciorzędowego – z dwoma poziomami wodonośnymi: poziomem miocenijskim i poziomem oligocenijskim

Ponadto, miasto charakteryzuje się obecnością płytko występujących wód gruntowych oraz leżących na małej głębokości utworów nieprzepuszczalnych. Sprzyja to gromadzeniu się w strefie przypowierzchniowej gruntu zanieczyszczonych wód opadowych. Generalnie, płaski teren i małe spadki utrudniają odpływ wód opadowych.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne na terenie miasta nie jest wykorzystywane. Wody podziemne trzeciorzędu występują w utworach miocenu, których poziom wodonośny znajduje się na głębokości 100-160 m ppt. Poziom oligocenijski występuje na głębokości 170 – 216 m ppt. Charakteryzuje się zmienną miąższością od 6,0 m do 25,5 m. Wykształcony jest w postaci piasków drobno i średnioziarnistych z glaukonitem. Wody te odznaczają się wysoką jakością, ale nie są powszechnie użytkowane na terenie miasta. Przewodność warstwy wodonośnej jest niska i nie przekracza 100 m²/24h. Wydajności potencjalne studni są bardzo różne i mogą wynosić od poniżej 1 m³/h do ponad 50 m³/h, średnio wynoszą 30 – 50 m³/h. Poziom oligocenijski do niedawna był intensywnie eksploatowany w Warszawie przez przemysł, co spowodowało rozwinięcie się rozległego leja depresji, obejmującego także obszar miasta Ząbek. Obecnie w wyniku ograniczenia korzystania z tych wód, między innymi poprzez regulacje legislacyjne, następuje zmniejszanie się leja depresji, oprócz rejonu Warszawy Białoleki gdzie aktualnie znajduje się depresja maksymalna i wykazuje ona tendencję rozwojową. Na terenie Ząbek wody tego poziomu nie są obecnie eksploatowane. Wody podziemne w trzeciorzędowych utworach miocenijskich i oligocenijskich są dobrze izolowane ilami plicenijskimi, co eliminuje zagrożenie czynnikami antropogenicznymi.

Na obszarze miasta dominuje *czwartorzędowe piętro wodonośne*, które jest związane ze skłonem Kotliny Warszawskiej. W obrębie utworów czwartorzędowych można stwierdzić występowanie trzech poziomów wodonośnych.

Pierwszy poziom wodonośny w utworach piaszczystych i piaszczysto – pylastych występuje na głębokości 05, - 7,0 m ppt. Jest to poziom o zwierciadle swobodnym, zasilany bezpośrednio z opadów atmosferycznych, a okresowo, przy wylewach rzek, także przez wody powierzchniowe. Zwierciadło tego poziomu wykazuje generalnie wychylenie w kierunku północno – zachodnim, w kierunku dolin Wisły i Bugu. Na układ ten składa się drenujący charakter tych rzek, co daje lokalne spadki i zwierciadła wód podziemnych w kierunku dolin rzecznych. Zasobność tego poziomu jest mała i ulega znacznym wahaniom. Głębokość do zwierciadła wody gruntowej podlega sezonowym i wieloletnim wahaniom. Na obszarach tarasów rzecznych w obrębie gminy brak systematycznych pomiarów tych wahań. Na zasadzie analogii z obszarami sąsiednimi o podobnej budowie można przyjąć, że nie przekraczają one 1,5 m. Głębokość do swobodnego zwierciadła wody gruntowej uwarunkowana jest ukształtowaniem powierzchni terenu. Najpłycej (często bezpośrednio na powierzchni) woda gruntowa występuje w obrębie obniżenia tarasów (starorzecza, niecki deflacyjne). Najgłębiej na obszarach

zajętych przez wydmy.

Drugi poziom wodonośny charakteryzuje się zwierciadłem wody na głębokości 12 – 15 m ppt. Poziom ten osiąga średnio 20 – 30 metrów miąższości, a maksymalne miąższości osadów piaszczystych dochodzą do 40-50 m. Poziom ten jest powszechnie wykorzystywany i ma największe znaczenie praktyczne. Warstwą wodonośną są zwykle piaski i piaski ze żwirem. Wydajności studni zazwyczaj nie przekraczają 60 m³/h, choć w trakcie próbnych pompowań uzyskiwano z pojedynczych otworów studziennych wydajności przekraczające 100 m³/h. Wody podziemne występują przeważnie pod napięciem – lokalnie spływ wód odbywa się w kierunku doliny Wisły i Bugu.

Trzeci poziom wodonośny występuje na głębokości około 40 – 50 m ppt i jest przykryty dobrze rozwiniętymi warstwami glin zwałowych i osadów wodnolodowcowych. Słabsza izolacja, na skutek wyerodowania osadów o słabej przepuszczalności, zaznacza się w strefie pomiędzy dolinami rzek, a w niektórych rejonach stwierdzono brak rozdzielenia poszczególnych poziomów przez utwory lodowcowe. W związku z tym utwory piaszczyste tworzą jeden dobrze rozwinięty poziom wodonośny o miąższości około 60 m.

Eksploatacja wód podziemnych doprowadziła do rozwinięcia się lejki depresji o promieniu dochodzącym do 1 km wokół miejsc poboru wody.

Gmina Ząbki leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 222, który jest dużym zbiornikiem dolinnym., usytuowanym w środkowej części województwa mazowieckiego i ukształtowanym w osadach doliny Wisły. Część zbiornika położona na terenie powiatu wołomińskiego ustanowiona została jako Obszar Wysokiej Ochrony Wód (OWO).

Na terenie gminy Ząbki nie ma punktów monitoringu krajowego, regionalnego lub lokalnego jakości wód podziemnych. Jakość wód podziemnych ujmowanych przez Stacje Uzdatniania Wody oraz płynących w sieci wodociągowej jest systematycznie kontrolowana przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Wołominie.

Wody w utworach czwartorzędowych zaliczane są do grupy wód wodorowęglanowo – wapniowych. W warunkach naturalnych są to wody nisko zmineralizowane, generalnie średnietwarde, rzadko twarde (150-300mg CaCO₃/dm³), słodkie – o niskiej wartości suchej pozostałości (<500 mg/dm³). Na obszarach o zwiększonej antropopresji, szczególnie w gęstej zabudowie, lokalizacji obiektów przemysłowych mogą występować wody o podwyższonej mineralizacji sięgającej 500-700 mg/dm³. Wody podziemne charakteryzują się odczynem pH 6,7 – 7,3, podwyższoną barwą 23 – 35 Pt/dm³, oraz dużą zawartością związków żelaza (3,4 – 6,6 mg/dm³) i zróżnicowaną zawartością związków manganu (od 0,2 do 1,2 mg/dm³). Ze związków azotowych notuje się podwyższone stężenia azotu amonowego - N-NH₄. Obszar występowania ponadnormatywnych wartości amoniaku rozciąga się od linii Marki - Ząbki - Goćławek - Kuligów, ku zachodowi aż po przyskarpowe tereny wysoczyzny. Ponadto, w sąsiedztwie miasta, w okolicy Rembertowa - Zielonej - Marysina Wawerskiego, zaznacza się rejon o przekroczeniach stężeń azotynów.

Wody czwartorzędowe w rejonie Ząbek zaliczane są przeważnie do II klasy – wód o średniej jakości, wymagających prostego uzdatniania ze względu na powszechną, przekraczającą dopuszczalną dla wód pitnych normę zawartości żelaza i manganu. Miejscami występują wody zaliczane do klasy III ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego. Pochodzenie tych zanieczyszczeń może mieć charakter naturalny, choć w przypadku miasta niewykluczony jest również wpływ również antropogeniczny.

W wielu rejonach gminy jakość ujmowanych płytkich wód podziemnych jest prawdopodobnie zła. Z uwagi na brak analiz wód ujmowanych przez płytkie studnie wiercone i kopane przez właścicieli budynków mieszkalnych należy przypuszczać (kierując się analogią do podobnych obszarów), że nie odpowiadają one w większości normom dla wód pitnych, z uwagi na liczne zanieczyszczenia przenikające w powierzchni terenu. Szczególnym problemem są nieszczelne szamba, z których odbywa się infiltracja związków chemicznych do wód podziemnych. Jako wskaźniki zanieczyszczenia ze źródeł antropogenicznych płytkich wód podziemnych wymienić należy: azot amonowy, azot azotanowy, chlorki i siarczany.

5.6. Obszary przyrodniczo cenne i chronione

Roślinność naturalna gminy Ząbki uległa dużym zmianom, głównie za sprawą działalności ludzkiej. Na obszarze miasta występują różne typy ekosystemów, odmiennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Są to zarówno ekosystemy naturalne jak i półnaturalne, przy czym do najważniejszych należałoby zaliczyć:

- zwarte kompleksy leśne,
- roślinność siedlisk łąkowych, w tym zespoły roślinności łąk wilgotnych,
- trawiastą roślinność pastwisk,
- siedliska drzewiaste i krzewiaste,
- zbliżone do naturalnych siedliska roślinności przywodnej,
- alejowe nasadzenia przydrożne,
- zespoły komponowanej roślinności wysokiej parków i cmentarzy,
- zespoły roślinne w obrębie zabudowy oraz w strefach przydrożnych,
- rośliny kultur rolniczych z charakterystycznym składem gatunkowym,
- roślinność ruderalną, występującą w miejscach o intensywnej zabudowie.

Generalnie, najważniejsze walory przyrodniczo – krajobrazowe zgrupowane są w zewnętrznej strefie miasta, natomiast tereny centralne mają stosunkowo niewielką ilość zieleni wysokiej.

Na terenie gminy Ząbki powierzchnia gruntów leśnych zajmuje 276,1 ha, w tym lasy stanowią 263,9 ha. Duże powierzchnie leśne występują w północno – wschodniej części miasta. Są to w przewadze fragmenty borów świeżych - sosnowych lub lasów mieszanych w wieku 40 – 60 lat z egzemplarzami drzew o bardzo dużych walorach przyrodniczo – krajobrazowych, występujących w sąsiedztwie terenów leśnych. Drzewostany miasta pochodzą głównie z odnowień sztucznych. W lasach występują przede wszystkim popularne gatunki roślin (sosna, brzoza, dąb, klon), a także olsza, świerk, osika, topola, modrzew, jesion, wiąz, grab, lipa i wierzba. Warstwę krzewów stanowią: podrosty sosny, jałowiec, jarzębiny i gatunków nieleśnych, a na glebach urodzajniejszych spotyka się leszczynę. W podszyciu występują paprocie, wrzos, borówki (czernica i brusznica), na stanowiskach bagiennych żurawina i borówka bagienna, a z roślin chronionych widłaki.

Większość gruntów leśnych jest publiczna – 255,1 ha, grunty leśne prywatne zajmują powierzchnię 21,0 ha. Wskaźnik lesistości wynosi 23,7% i jest niższy od średniej krajowej. Niemniej, zważywszy na miejski charakter gminy – istniejąca powierzchnia lasów zapewnia mieszkańcom Ząbek możliwość rekreacji i wypoczynku. Lasy administrowane są przez nadleśnictwo Drewnica z siedzibą w Ząbkach. Regionalizacja nasienna przydziela obszar nadleśnictwa do makroregionu Nizin Południowo – Mazowieckich (318/4) i mikroregionów Kotliny Warszawskiej i Równiny Wołomińskiej (454).

Na terenie gminy ustanowiono obszary i obiekty prawnie chronione, które zajmują powierzchnie 324 ha. Są to:

- lasy ochronne
- obszar chronionego krajobrazu,
- pomniki przyrody.

Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska (BOA – 214/1914/2001) z dnia 07.09.2001 roku wszystkie lasy występujące na terenie miasta są lasami ochronnymi klasy I. Zostały one zakwalifikowane do trzech kategorii:

- lasy gleboochronne, rozumiane są jako lasy występujące na wydmach śródlądowych oraz porastające naturalne wąwozy w dolinach rzek,
- lasy wodoochronne, czyli zbiorowiska występujące na terenach podmokłych oraz w okolicach ujęć wody pitnej,
- lasy ochronne położone w granicach administracyjnych miast i w strefie do 10 km od granic administracyjnych miast.

Lasy na terenie miasta Ząbki leżą w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zgodnie z art. 23 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92 poz. 880) - „obszar chronionego

krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych”.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu został ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 roku w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa (Dz. Urz. Woj. Warszawskiego Nr 43 z 1997 r. poz. 149), zmieniony Rozporządzeniem Nr 117 Wojewody Mazowieckiego z dnia 3 sierpnia 2000 r., opublikowany w Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 93 z 2000 r. poz. 911.

Zagospodarowanie i użytkowanie Obszaru Chronionego Krajobrazu nie może wywoływać negatywnych zjawisk w środowisku przyrodniczym. Nie powinny tam mieć miejsca inwestycje uciążliwe, wielkotowarowa produkcja rolna, nadmierny rozwój turystyki, osadnictwa, komunikacji i zagęszczanie ciągów infrastruktury technicznej. Teren ten jest wyłączony z intensywnych i uciążliwych form zagospodarowania (m.in. głębokość prac ziemnych), ma także pewne ograniczenia w stosunku do gospodarki leśnej i chemizacji w rolnictwie.

W granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wyodrębniono strefę szczególnej ochrony ekologicznej obejmującą wybrane tereny miast i wsi oraz obszary o wzmożonym naporze urbanistycznym, posiadające szczególne wartości przyrodnicze.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku – Dz. U. nr 92 poz. 880). W myśl tego samego aktu prawnego na terenach niezabudowanych, przy założeniu, że nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu. Poniżej przedstawiono wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie miasta Ząbki.

Tabela 1 Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ząbki

lp	Rodzaj obiektu	Lokalizacja	Rok zatwierdzenia	Akt prawny powołujący pomnik przyrody
1	Klon srebrzysty o obwodzie 340 cm i wysokości ok. 23 m	Park Szpitala dla Psychicznie i Nerwowo Chorych – Drewnica m. Ząbki	1988	Orzeczenie m st. Warszawy Dz. Urz. RN Nr 21 z dnia 11-12-1976r. poz. 120
2	16 dębów szypułkowych, 1 dąb o trzech pniach i 2 dęby o 2 pniach o obwodach 210 cm do 520 cm i wysokości 18 m do 25 m	Park Szpitala dla Psychicznie i Nerwowo Chorych – Drewnica m. Ząbki	1988	Orzeczenie m st. Warszawy Dz. Urz. RN Nr 21 z dnia 11-12-1976r. poz. 120

Miasto Ząbki położone jest w bezpośrednim sąsiedztwie ciągu powiązań przyrodniczych o znaczeniu ponadregionalnym, tzw. korytarzu ekologicznym. Jest to główny ciąg przyrodniczy wiążący lasy Garwolińskie, Pasa Otwockiego, Rembertowa, Strugi, Nieporętu, Popowa i Puszczy Białej. Ciąg ten w założeniach rozwoju województwa stanowi podstawę układu kształtowania środowiska. W celu ochrony i rozwoju powiązań przyrodniczych ustanowiono krajową sieć ekologiczną ECONET-POLSKA, która jest wielkoprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu.

Teren miasta Ząbki położony jest w obrębie Obszaru Węzłowego Środkowej Wisły o znaczeniu międzynarodowym oznaczonym w systemie ECONET symbolem 23M.

Znaczenie dla rekreacji i dobrego samopoczucia mieszkańców ma również zieleń urządzonej, czyli obszary różnej wielkości i rangi stworzone przez człowieka. Na terenie gminy Ząbki do terenów zieleni urządzonej należą: parki, zieleńce, cmentarze, ogrody przydomowe, zieleń obiektów sportowych, zieleń osiedlowa, ogródki działkowe oraz zieleń izolacyjna tras komunikacyjnych i zieleń przyuliczna. Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej zajmują obszar 6,4 ha; a zieleń uliczna 13,6 ha.

Rysunek 2 Tereny chronione i przyrodniczo cenne okolic Żabek

5.7. Struktura zagospodarowania przestrzennego

Struktura zagospodarowania przestrzennego miasta Żabki wynika zarówno z zewnętrznych, jak i wewnętrznych uwarunkowań środowiska przyrodniczego. Na uwarunkowania zewnętrzne składają się między innymi położenie geograficzne, ukształtowanie powierzchni terenu, budowa geologiczna, a także koncepcje związane z zagospodarowaniem przestrzennym zarówno na szczeblu wojewódzkim, jak i powiatowym. Uwarunkowania we-

wewnętrzne są wynikiową stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego w powiązaniu z określeniem skali i tempa zachodzących w mieście zjawisk i procesów.

Ząbki pierwotnie miały spełniać wymogi „Miasta-ogrodu”, usytuowanego wśród zieleni i spełniającego we właściwy sposób funkcję mieszkania, miejsca pracy i wypoczynku, w odpowiednich ramach przestrzennych i architektonicznych. Ta idea pojawiła się na początku obecnego wieku w Anglii, zdomowała się również w Polsce. Pełną jej realizację - dostosowaną do miejscowych warunków - stanowił projekt miasta-ogrodu Ząbek z 1912 roku, autorstwa architekta Tadeusza Tołwińskiego.

W centrum kompozycji urbanistycznej znalazła się oś północ-południe, prostopadła do torów kolejowych. Środek założenia zajmował prostokątny plac-rynek, mający skupiać wszystkie funkcje administracyjne, społeczne i handlowe. Na południowym zamknięciu osi zaprojektowany został kościół oraz szkoła, przedszkole i boiska sportowe. Po stronie północnej, przy torach kolejowych, przewidziano półokrągły plac, z którego promieniście rozchodzić się miały symetrycznie położone ulice.

Obecna struktura przestrzenna miasta jest różnorodna. Można tu wyróżnić:

- zabudowę śródmiejską mieszkaniowo – usługową,
- zwarte osiedla i zespoły zabudowy wielorodzinnej,
- zwarte i zorganizowane osiedla zabudowy jednorodzinnej,
- rozproszoną zabudowę jednorodzinną,
- zabudowę przemysłowo – techniczną,
- kompleksy terenów leśnych,
- tereny rolnicze,
- tereny komunikacyjne.

Główną część miasta stanowią tereny budownictwa jednorodzinnego, jedynie niewielki procent stanowią działki o zabudowie wielorodzinnej. Najgęstsza zabudowa występuje w centralnej części miasta, wokół stacji kolejowej PKP. W południowej części miasta występują tereny wolne od zabudowy, stanowiące ważną rezerwę przeznaczoną m.in. pod budownictwo mieszkaniowe. Dużą część powierzchni Ząbek stanowi obszar leśny położony w północno – wschodniej części miasta. Obszar ten jest fragmentem dużego kompleksu leśnego Otwock – Nieporęt. Tereny o funkcji przemysłowo – składowej i usługowej znajdują się w części południowo – zachodniej, natomiast tereny o funkcji handlowej w zachodnio – północnym narożniku miasta. Zabudowania miasta Ząbki stanowią integralny ciąg z zabudowaniami miasta Marki, położonego na północ od charakteryzowanej jednostki.

Ząbki nie posiadają wykształconego centralnego ośrodka handlowo – usługowego. Na ten cel przeznaczono wolny od zabudowy teren po południowej stronie dworca PKP, zgodnie z pierwotnym założeniem architektonicznym.

Obszar miasta podzielony jest na dwie zasadnicze części – północną i południową. Podział przebiega wzdłuż linii kolejowej Warszawa – Tłuszcz. Brak bezkolizyjnych połączeń komunikacyjnych pomiędzy dwoma częściami miasta uniemożliwia scalenie i prawidłowe funkcjonowanie miasta.

Na terenie miasta znajdują się trzy kompleksy ogródków działkowych, zlokalizowanych w części zachodniej Ząbek:

1. wzdłuż ulicy Skrajnej, przy granicy miasta z Warszawą Targówek,
2. wzdłuż ulic Batorego – Nowej – Mickiewicza, przy granicy miasta z Warszawą Targówek,
3. wzdłuż ulic: 11 listopada, Wolności, Radzymińskiej, przy granicy miasta z Warszawą Targówek.

W poniższych tabelach przedstawiono strukturę zagospodarowania przestrzennego miasta Ząbki.

Tabela 2 Struktura zagospodarowania przestrzennego miasta Ząbki

Powierzchnia miasta, w tym	ha	%
użytki rolne, w tym:	287	25,8

grunty orne	161	14,5
sady	13	1,2
łąki	90	8,1
pastwiska	23	2,0
tereny zabudowy mieszkaniowej	410	37,0
tereny wolne od zabudowy przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową z przewagą zabudowy intensywnej	70	6,2
tereny wolne od zabudowy przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową z przewagą zabudowy o niskiej intensywności	28	2,5
tereny przemysłowo – składowe i usługowe	50	4,5
teren Szpitala dla Psychicznie i Nerwowo Chorych	53	4,7
tereny leśne	336	30,2
lasy	263,9	23,7
tereny pozostałe	194	17,5
RAZEM	1113	100

Ogólna liczba mieszkań z Ząbkach wynosiła w 2003 roku 8 293 lokali, w tym 292 lokale to własność gminy. Poniżej przedstawiono główne typy zabudowy w mieście Ząbki.

Tabela 3 Typy zabudowy w mieście (% mieszkańców)

Typ zabudowy	wielorodzinnna	komunalna wielorodzinnna	jednorodzinna	zagrodowa
Ząbki	44	5	51	-

5.8. Sytuacja gospodarcza

Na terenie Ząbek nie ma dużych zakładów produkcyjnych, dominują małe zakłady usługowe i handlowe. Największym obiektem usługowym są Makro Cash & Carry oraz Praska Giełda Spożywcza.

W ostatnim czasie miasto Ząbki weszło w etap dynamicznego rozwoju i poważnych działań inwestycyjnych. Szczególnie dynamiczny jest rozwój handlu, usług i wzrost produkcji. Obecnie trwają prace realizacyjne obiektów handlowo – usługowych o znaczeniu ponadlokalnym, głównie wzdłuż trasy komunikacyjnej Warszawa – Białystok.

Główne czynniki wpływające na funkcje gospodarcze miasta to:

- dominacja sektora MSP, przemysłu oraz usług, handlu i gastronomii,
- możliwość rozwoju rekreacji, produkcji nieuciążliwej dla środowiska,
- niewiele zakładów pracy będących w dobrej kondycji finansowej deklaruje chęć rozwoju działalności i tworzenia nowych miejsc pracy,
- zdecydowana większość podmiotów gospodarczych to zakłady osób fizycznych.

Rolnictwo

W powierzchni miasta użytki rolne mają niewielki udział, stanowiąc 25,8% powierzchni miasta (287 ha), w tym 161 ha to grunty orne (14,5% powierzchni miasta). W 2003 roku liczba gospodarstw rolnych wynosiła 14 sztuk, w tym 6 gospodarstw miało powierzchnię do 1 ha, a 8 gospodarstw – między 5 a 10 ha. Wszystkie gospodarstwa miały charakter indywidualnych.

Produkcja rolna obejmuje zasadniczo uprawy zbóż i uprawy przemysłowe. Na gruntach, w większości niskich klas, uprawia się żyto i owies, które stanowią prawie 55% ogółu zasiewów, a także ziemniaki przemysłowe (24,0 % zasiewów), ziemniaki (5,8% zasiewów), rośliny pastewne (2,25 zasiewów) i pozostałe– 13,6%.

5.9. Demografia i procesy społeczne

Ludność ogółem miasta Ząbki wynosi (stan na dzień 31 grudnia 2004 roku, wg GUS) 22 879 osób. Są to osoby faktycznie zamieszkujące na terenie miasta. Liczba osób zameldowanych jest nieznacznie większa i wynosi 23 136 osób.

Spółród tej liczby mężczyźni stanowili 47,85% (10 980 osób), a kobiety 52,15% (11 899 osób). Na 100 mężczyzn przypada 109 kobiet. Wskaźnik gęstości zamieszkania jest wysoki i wynosi 2 024,7osób na 1 km². Stanowi to większą wartość niż średnia dla województwa mazowieckiego, która wynosi 144 osób na km². Charakterystyczną cechą miasta jest stosunkowo młode i dynamiczne społeczeństwo – największa grupa osób rekrutuje się z przedziału wiekowego 30 – 39 lat oraz 50 – 59 lat. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 22,7%, w wieku produkcyjnym – 66,0%, a poprodukcyjnym – 11,3%.

Przyrost naturalny jest dodatni i wynosił w 2004 roku 0,6 (128 osób). Jest to wartość wyższa od średniej dla województwa mazowieckiego, która wynosi –0,9. Dodatkowo jest także saldo migracji - napływ ludności do Ząbek wynosił w 2004 roku 609 osób.

Tabela 4 Zmiany liczby ludności na terenie gminy Ząbki w latach 1995 - 2004

Gmina	Ludność w 1995r.	Ludność w 2004r.	Saldo 2004-1995	Gęstość zaludnienia na 1 km ²
Ząbki	15 866	22 879	6 410	2 024,7

Zródło: GUS, 2004

5.10. Infrastruktura techniczno – inżynierska miasta

Miasto Ząbki posiada dobrze rozwiniętą sieć infrastruktury techniczno – inżynierskiej, na którą składają się: sieć energetyczna, gazowa, kanalizacyjna i wodociągowa. Wyróżnia to pozytywnie Ząbki na tle innych jednostek administracyjnych województwa mazowieckiego i powiatu wołomińskiego.

Ludność zamieszkuje w 8 293 mieszkaniach o łącznej powierzchni 677 756 m². Są to mieszkania komunalne, spółdzielcze i prywatne. Poniżej przedstawiono wyposażenie mieszkań w Ząbkach w poszczególne elementy infrastruktury i media miejskie.

Tabela 5 Wyposażenie mieszkań w Ząbki w infrastrukturę techniczno – inżynierską (WG GUS, 2004)

Rodzaj mediów	Liczba mieszkań	% mieszkań
Sieć wodociągowa	7 849	94,6
Ustęp splukiwany	7 702	92,9
Łazienka	7 604	91,7
Ciepła woda i centralne ogrzewanie	7 508	90,5
Gaz z sieci	7 164	86,3
<i>Razem</i>	<i>8 293</i>	<i>100</i>

5.10.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie miasta Ząbki istnieje fragmentaryczna sieć wodociągowa. Wodociąg miejski zasilany jest z Wodociągu Warszawskiego poprzez istniejące ujęcia przy ul. 11-go Listopada i ul. Łodygowej. Osiedla mieszkaniowe mają własne ujęcia wody:

1. kolonia F – 6 ujęć
2. kolonia D – 1 ujęcie
3. osiedle Topoli – 1 ujęcie
4. Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego – 1 ujęcie.

W przyszłości planuje się zasilanie miasta w wodę z projektowanego ujęcia przy ul. Piłsudskiego (z magistrali w ul. Zabranieckiej w Warszawie). Mieszkańcy i podmioty gospodarcze korzystają w większości ze swoich ujęć wody, studni wierconych i kopanych.

Sieć wodociągowa rozdzielcza ma długość 21,3 km. Ilość przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych wynosi 901 sztuk (2004 rok).

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wyniosło w 2004 roku 338,3 dam³, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje wartość 15,5 m³.

5.10.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Na terenie miasta Ząbki istnieje sieć kanalizacyjna ogólnospławna, odprowadzająca kolektorem Z-2 ścieki do oczyszczalni Czajka. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 69,7 km. Odsetek mieszkańców, których ścieki kierowane są poprzez kanalizację do oczyszczalni ścieków wynosi 99%. Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych wynosi 2 998 sztuk.

Wyodrębnia się następujące obszary zlewni:

- ulica Projektowana, Targowa, 3-go Maja, Legionów, Topolowa, Gdyńska
- ulica Krzywa, Szwoleżerów
- ulica Rembertowska, Broniewskiego

Na terenie nieobjętym systemami kanalizacyjnymi ścieki z zasobów mieszkalnych odprowadzane są do bezodpływowych szamb i wywożone taborem asenizacyjnym do punktów zlewnych ścieków, a ścieki deszczowe kierowane są na tereny zielone. Na terenie miasta przy ul. Piłsudskiego znajduje się zlewnia ścieków, gdzie trafiają ścieki z miasta Ząbki, a także z innych gmin powiatu wołomińskiego, Warszawy i Sulejówka.

5.10.3. Odprowadzanie wód deszczowych

Na terenie miasta nie funkcjonuje system kanalizacji deszczowej.

5.10.4. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie miasta Ząbki istnieje sieć gazociągowa zasilana z gazociągu tranzytowego wysokiego ciśnienia. Rurociąg przebiega po obrzeżu miasta od strony wschodniej aż do Trasy Toruńskiej. Stacja redukcyjna zlokalizowana jest przy ulicy Powstańców, od strony wschodniej.

Sieć gazownicza średniego ciśnienia rozprowadzana jest po wszystkich osiedlach miasta. Pokrycie terenu aktualnej zabudowy siecią gazowniczą wynosi 100%.

5.10.5. Gospodarka cieplna

Na terenie miasta Ząbki nie funkcjonuje zcentralizowany system zaopatrzenia w ciepło, nie ma też zlokalizowanej żadnej ciepłowni komunalnej. Mieszkańcy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła. Istnieje tendencja do wykorzystywania węgla, gazu lub oleju opałowego w celach grzewczych. W części mieszkań wykorzystywana jest energia elektryczna. Istotnym problemem jest opalanie przez mieszkańców gminy swoich domostw materiałem o niskich wartościach cieplnych i wysokim stopniu zanieczyszczenia.

5.10.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Podstawowym źródłem zasilania miasta Ząbki w energię elektryczną jest stacja elektroenergetyczna 110/15 kV Ząbki zlokalizowana przy ulicy Gajowej i Nowo –Ziemowita. Stacja ta powiązana jest z linią 2-torową napowietrzną 110 kV Elekrociepłowni Kawęczyn – Wołomin.

Istniejąca na terenie miasta sieć średniego napięcia (SN) składa się wyłącznie z linii elektroenergetycznych 15/40 kV napowietrznych i w mniejszości kablowych. Linie SN zasilają w układzie promieniowym stacje transformatorowe 15/04 kV, będące w większości stacjami słupowymi.

Tereny znajdujące się w północno – wschodniej części miasta Ząbki zasilane są w energię elektryczną liniami 15 kV połączonymi ze stacją 110/15 kV Marki. Ponadto, przez teren Ząbek przebiegają tranzytem następujące linie o znaczeniu zasadniczym dla Centralnego Okręgu Energetycznego:

1. jednotorowa linia napowietrzna 220 kV Mory – Miłosna
2. dwutorowa linia 110 kV EC Kawęczyn – Wieliszew
3. dwutorowa linia 110 kV EC Kawęczyn – Wołomin

Ocenę stanu technicznego sieci i stacji elektroenergetycznych wysokiego napięcia (WN) znajdujących się na terenie miasta Ząbki, jak również linii tranzytowych przebiegających przez jego teren jest dobra i zapewnia dostawę energii elektrycznej w stopniu znacznie przekraczającym potrzeby wynikające z analiz rozwoju miasta.

5.10.7. Transport i komunikacja

Miasto Ząbki posiada dobre powiązania komunikacyjne, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne. W zakresie powiązań zewnętrznych najważniejsze stanowią:

- linia kolejowa towarowo - pasażerska Warszawa Wileńska – Tłuszcz (dawny trakt kolejowy Warszawa – Petersburg), przewidywana do rozbudowy, przebiega przez środek miasta dzieląc je na część północną i południową. Na terenie miasta jest jeden przystanek kolejowy,
- linia kolejowa towarowa prowadząca z Rembertowa do terenów przemysłowych, na terenie Ząbek linia ta przebiega wzdłuż ul. Skrajnej (południowo – zachodnia część miasta),
- droga krajowa nr 18, na terenie miasta jest to ul. Radzywińska (kierunek Warszawa – Białystok), dostępna przez ul. Wolności (skrzyżowanie z sygnalizacją świetlną, układ korzystny) oraz ulica Batorego (skrzyżowanie bardzo kolizyjne, poza granicami gminy, z dużym obciążeniem ruchem kołowym),
- droga wojewódzka nr 634, na terenie miasta jest to ulica Łodygowa (kierunek Warszawa Zacisze i Bródno) będącą przedłużeniem centralnej ulicy miasta - ul. ks. Skorupki (przekracza kolizyjnie linię kolejową),
- droga wojewódzka nr 631, na terenie miasta jest to ulica J. Piłsudskiego (kierunek Warszawa Rembertów) z bardzo dużym obciążeniem ruchem kołowym,
- ulica Żołnierska (kierunek Warszawa Rembertów, Nieporęt) biegnąca wzdłuż wschodniej granicy gminy, dostępna przez ul. ks. Skorupki), skrzyżowanie typu rondo,
- ulica Warszawska (kierunek Warszawa – Targówek Przemysłowy), średnie obciążenie ruchem kołowym.

W zakresie powiązań wewnętrznych:

- ul. ks. Skorupki (kierunek wschód – zachód), biegnąca przez centrum miasta, przejmująca ruch tranzytowy,
- ul. Batorego (kierunek północ – południe), jedyne połączenie północnej i południowej części miasta poprzez bardzo kolizyjne skrzyżowanie z trakcją kolejową.

Ruch tranzytowy jest niekorzystny dla miasta, ponieważ niedostatecznie wykształcony układ zewnętrznych dróg tranzytowych poza granicami Ząbek powoduje ciągły wzrost bardzo kolizyjnego ruchu przez centrum miasta. Prawidłowe funkcjonowanie miasta uniemożliwia posiadanie tylko jednego połączenia obu części, rozdzielonych torami kolejowymi. Nadto, układ części południowej Ząbek jest niewykształcony, co uniemożliwia wręcz prowadzenie działań inwestycyjnych, głównie w dziedzinie mieszkalnictwa zorganizowanego, w tym rejonie miasta.

Stan techniczny ulic utwardzonych (stanowiących 30%) można uznać za zadowalający, stan ulic nieutwardzonych (70%) jest niezadowalający.

Także komunikacja miejska, ilość połączeń kolejowych i autobusowych jest niewystarczająca na potrzeby miasta, dlatego w ostatnim czasie uruchomiono wiele prywatnych połączeń autobusowych.

6. Odpady powstające w sektorze komunalnym

6.1. Diagnoza i ocena aktualnego stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy miejskiej Ząbki

6.1.1. Odpady komunalne

Stan aktualny gospodarki odpadami na terenie Ząbek określono na podstawie materiałów i informacji otrzymanych z Urzędu Miasta, Starostwa Powiatowego w Wołominie, jak również na podstawie wizji lokalnych przeprowadzanych w terenie i materiałów archiwalnych. W przypadku braku niezbędnych informacji (np. w zakresie ilości i składu odpadów komunalnych) wykorzystano wskaźniki pochodzące z badań krajowych w zakresie gospodarki odpadami.

Przygotowano i rozprowadzono ankiety dotyczące gospodarowania odpadami dla:

1. wytwórców odpadów z sektora gospodarczego,
2. placówek służby zdrowia,
3. firm zajmujących się zbiórką i transportem odpadów.

Na terenie miasta Ząbki za gospodarkę odpadami i utrzymanie porządku w mieście odpowiada Miejski Zakład Komunalny. Do jego obowiązków z zakresu gospodarki odpadami należy:

- utrzymywanie czystości miasta,
- kontrola posesji w zakresie utrzymania czystości i gospodarki odpadami,
- zezwolenia na usługi w zakresie wywozu nieczystości.

6.1.1.1. Źródła wytwarzania odpadów komunalnych

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami) odpady komunalne definiuje się jako: „odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów jako źródła odpadów komunalnych można wymienić również m.in.:

- ogrody i parki, w tym cmentarze, targowiska,
- ulice i place (zmiotki uliczne).

Biorąc pod uwagę skład odpadów, właściwości technologiczne oraz warunki i miejsca powstawania do dalszych rozważań przyjęto podział odpadów na następujące grupy odpadów, wytwarzane przez wyżej wymienione źródła odpadów komunalnych:

- odpady z gospodarstw domowych,
- odpady z obiektów infrastruktury i użyteczności publicznej (administracja publiczna, służba zdrowia, oświata, turystyka),
- odpady komunalne zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady remontowo-budowlane,
- odpady zielone (z pielęgnacji terenów zielonych),
- odpady niebezpieczne wchodzące w skład strumienia odpadów komunalnych.

W źródłach tych wytwarzane są odpady komunalne i inne niż komunalne. Ze względu na odrębną specyfikę, zarówno pod względem ilości, składu i sposobu postępowania, obie grupy zostaną omówione oddzielnie.

6.1.1.2. Skład i charakterystyka odpadów komunalnych

W tabeli 8 zawarty został katalog odpadów komunalnych łącznie z oznaczeniami kodów, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów. Selektywnie zbierane odpady opakowaniowe, będące odpadami komunalnymi, zaklasyfikowane zostały w podgrupie 15 01.

Tabela 6 Klasyfikacja odpadów komunalnych zgodnie z Katalogiem odpadów: grupa 20 i podgrupa 15

20	<i>Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie</i>
20 01	<i>Odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie (z wyłączeniem 15 01)</i>
20 01 01	Papier i tektura
20 01 02	Szkoło
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji
20 01 10	Odzież
20 01 11	Tekstylia
20 01 13	Rozpuszczalniki
20 01 14	Kwasy
20 01 15	Alkalia
20 01 17	Odczynniki fotograficzne
20 01 19	Środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne np. herbicydy, insektycydy)
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć
20 01 23	Urządzenia zawierające freony
20 01 25	Oleje i tłuszcze jadalne
20 01 26	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25
20 01 27	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27
20 01 29	Detergenty zawierające substancje niebezpieczne
20 01 30	Detergenty inne niż wymienione w 20 01 29
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
20 01 37	Drewno zawierające substancje niebezpieczne
20 01 38	Drewno inne niż wymienione w 20 01 37
20 01 39	Tworzywa sztuczne
20 01 40	Metale
20 01 41	Odpady zmiotek wentylacyjnych
20 01 80	Środki ochrony roślin inne niż wymienione w 20 01 19
20 01 99	Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny
20 02	<i>Odpady z ogrodów i parków (w tym z cmentarzy)</i>
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji
20 03	<i>Inne odpady komunalne</i>
20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne
20 03 02	Odpady z targowisk
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów
20 03 04	Szlamy ze zbiorników bezodpływowych służących do gromadzenia nieczystości
20 03 06	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe
20 03 99	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach
15	<i>Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach</i>
15 01	<i>Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)</i>
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych
15 01 03	Opakowania z drewna
15 01 04	Opakowania z metali
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe
15 01 07	Opakowania ze szkła
15 01 09	Opakowania z tekstyliów
15 01 10	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne)
15 01 11	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi

Pod względem morfologicznym w skład odpadów komunalnych wchodzi przede wszystkim:

- odpady organiczne (pochodzenia roślinnego, zwierzęcego i inne),
- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne,
- materiały tekstylne,
- szkło,
- metale,
- odpady mineralne,
- drobna frakcja popiołowa.

W strumieniu odpadów komunalnych występują także wymagające odrębnego traktowania odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane oraz odpady niebezpieczne. Średni skład morfologiczny odpadów domowych i z obiektów infrastruktury przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7 Skład morfologiczny odpadów domowych i z obiektów infrastruktury [%]

Odpady frakcje odpadów	Odpady		Odpady z infrastruktury [%]
	małe miasta	wieś	
1) odpady organiczne pochodzenia roślinnego	29	13	10
2) odpady organiczne pochodzenia zwierzęcego	2	1	-
3) inne odpady organiczne	2	2	-
4) papier i tektura	17	13	30
5) tworzywa sztuczne	13	13	30
6) materiały tekstylne	3	3	3
7) szkło	8	8	10
8) metale	4	4	5
9) odpady mineralne	8	10	5
10) frakcja drobna (poniżej 10 mm)	14	33	7
Razem	100	100	100

Największy udział w masie wytwarzanych odpadów komunalnych pochodzących z gospodarstw domowych mają odpady ulegające biodegradacji (pochodzenia roślinnego, zwierzęcego, inne odpady organiczne; papier i tektura), stanowiące łącznie ponad 50% całego strumienia. W znaczących ilościach występują też tworzywa sztuczne, których udział, w miarę zwiększania się poziomu życia społeczeństwa, będzie jeszcze wzrastał. W miejscowościach, gdzie duży udział w ciepłownictwie mają paleniska domowe lokalnie opalane węglem, znaczący udział ma frakcja drobna. W Ząbkach, w związku ze wzmożoną gazyfikacją, udział tej frakcji będzie systematycznie malał. Z surowców wtórnych wyróżnić można szkło, metale i materiały tekstylne.

6.1.1.3. Właściwości odpadów

Na terenie gminy miejskiej Ząbki nie przeprowadzono jak dotąd badań właściwości odpadów komunalnych. Z uwagi na fakt, że badania te wymagają systematycznych badań (co dwa tygodnie przez okres jednego roku, z uwzględnieniem kilku tras wywozowych) i poniesienia dużych nakładów finansowych, dla miasta przyjęto wskaźniki charakterystyczne dla małych miejscowości w Polsce. Zamieszczone w poniższej tabeli wartości pochodzą z badań przeprowadzonych przez Ośrodek Badawczo - Rozwojowy Ekologii Miast na terenie całej Polski (Maksymowicz, 2000).

Tabela 8 Wybrane właściwości odpadów komunalnych

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	Małe miasta
<i>Wskaźniki określające właściwości paliwowe</i>			
1	wilgotność	%	28,0 - 48,0
2	części palne	%	10,0 - 20,0
3	części niepalne	%	30,0 - 65,0
4	ciepło spalania	kJ/kg	2010 - 4000
<i>Wskaźniki określające właściwości nawozowe</i>			
5	substancja organiczna	% s.m.	35,0 - 115,0
6	węgiel organiczny	% s.m.	6,0 - 18,0
7	azot organiczny	% s.m.	0,1 - 0,7
8	fosfor ogólny	% s.m.	0,2 - 0,8
9	potas ogólny	% s.m.	do 0,3
<i>Wskaźniki określające zawartość metali ciężkich</i>			
10	kadm	mg/kg s.m.	0,8
11	ołów	mg/kg s.m.	85,0
12	chrom	mg/kg s.m.	1643,0
13	miedź	mg/kg s.m.	66,0
14	nikiel	mg/kg s.m.	231,0
15	rteć	mg/kg s.m.	0,2
16	cynk	mg/kg s.m.	290,0

6.1.1.4. Ilości wytwarzanych odpadów

Ilość odpadów komunalnych rośnie wraz z rozwojem urbanistycznym, postępem cywilizacji i poprawą poziomu życia ludzi. Na podstawie uzyskanych informacji, poniżej przedstawiono ilości powstających odpadów komunalnych z gospodarstw domowych, odpadów wielkogabarytowych, gruzu budowlanego, odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych z terenu gminy miejskiej Ząbki.

Opady komunalne z gospodarstw domowych

W mieście w 2003 roku zebrano i wywieziono **1 134 Mg** niesegregowanych odpadów komunalnych (dane od firm wywozowych i z Urzędu Miasta). Liczba ta nie odzwierciedla prawdziwego stanu wytwarzania odpadów, z uwagi na fakt, że jedynie 80% mieszkańców zawarło umowy z firmami na wywóz odpadów. Według szacunków pracowników Urzędu Miasta procent mieszkańców, którzy mogą udokumentować faktyczny wywóz odpadów ze swoich posesji jest jeszcze niższy i wynosi około 15 - 20%. Według danych z krajowego planu gospodarki odpadami zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w 2000 roku objętych było ok. 94% osób na terenach miejskich i ok. 74% osób na terenach wiejskich. Gmina miejska Ząbki ma więc porównywalny wskaźnik mieszkańców objętych zbiórką odpadów do średniej krajowej. Przeważająca ilość odpadów wywiezionych zebrana została w pojemnikach.

Przyjmuje się, że ilość odpadów wytwarzana przez jednego mieszkańca waha się od około 180 kg/rok (wsie) do 300 – 400 kg/rok. Według danych o odpadach wywiezionych z terenu miasta Ząbki, ilość odpadów przypadająca na jednego mieszkańca gminy wynosi zaledwie 50 kg/rok. Jest to ilość znacznie zaniżona.

Tabela 9 Ilości wytworzonych odpadów komunalnych w 2003 r na terenie gminy Ząbki

Liczba ludności w gminie Ząbki	Ilość odpadów komunalnych wg danych z ankiet firm wywozowych [Mg]	Roczna średnia zbieranych odpadów wg danych z ankiet firm wywozowych kg/mieszkańca/rok
22 879	1 134	50

Uznając dane o wywiezionych odpadach jako nie odzwierciedlające całości strumienia odpadów komunalnych wytwarzanych w mieście, całego strumienia odpadów, sporządzono bilans odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Ząbki w oparciu o metodę wskaźnikową.

W związku z brakiem badań morfologii i nagromadzenia odpadów komunalnych dla gminy miejskiej Ząbki stan aktualny i prognozy w tym zakresie zostały sporządzone metodą wskaźnikową, w oparciu o wyniki badań

Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach (IETU), w ślad za Krajowym planem gospodarki odpadami i Planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego. W metodzie tej do obliczeń przyjęto wskaźniki wytwarzania odpadów w podziale na 18-cie strumieni odpadów komunalnych i na statystycznego mieszkańca gminy. Do obliczenia ilości wytworzonych w 2004 r odpadów komunalnych przyjęto dane demograficzne podane przez GUS.

Wielkości oszacowane mogą nieznacznie odbiegać od faktycznych, a ich weryfikacja wymaga wdrożenia programu badań w miejscu powstawania prowadzonych w oparciu o ujednoczoną metodykę. Jest to jednak przedsięwzięcie czasochłonne i wymagające poniesienia znacznych kosztów.

Biorąc pod uwagę istniejące na terenie gminy miejskiej Ząbki źródła wytwarzania odpadów komunalnych oraz analizując ich skład z punktu widzenia możliwości technologicznych związanych z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów, zgodnie z Krajowym planem gospodarki odpadami, wyodrębniono niżej wymienione strumienie odpadów:

- odpady organiczne (domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i pochodzenia zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady z pielęgnacji ogródków przydomowych, kwiatów domowych, balkonowych - ulegające biodegradacji),
- odpady zielone (odpady z ogrodów i parków, targowisk, z pielęgnacji zieleńców miejskich, z pielęgnacji cmentarzy – ulegające biodegradacji),
- papier i karton (opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe na bazie papieru, papier i tektura - nieopakowaniowe),
- tworzywa sztuczne (opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne -nieopakowaniowe);
- tekstylia;
- szkło (opakowania ze szkła, szkło nieopakowaniowe),
- metale (opakowania z blachy stalowej, opakowania z aluminium, pozostałe odpady metalowe),
- odpady mineralne – odpady z czyszczenia ulic i placów: gleba, ziemia, kamienie itp.,
- drobna frakcja popiołowa – odpady ze spalania paliw stałych w piecach domowych (głównie węgla), z uwagi na udział w składzie odpadów komunalnych popiołu wyodrębniono tę frakcję jako nieprzydatną do odzysku i unieszkodliwiania innymi metodami poza składowaniem,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane – odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych – wchodzące w strumień odpadów komunalnych,
- odpady niebezpieczne wchodzące w strumień odpadów komunalnych.

Dla wyżej wymienionych strumieni odpadów komunalnych ustalono wskaźniki charakterystyki ilościowej i jakościowej, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 10 Wskaźniki wytwarzania odpadów komunalnych dla małych gmin

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Małe gminy
		[kg/M/r]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	25,76
2.	Odpady zielone	5,00
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	9,43
4.	Opakowania z papieru i tektury	9,42
5.	Opakowania wielomateriałowe	2,09
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	14,65
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,28
8.	Tekstylia	4,83
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	1,93
10.	Opakowania ze szkła	10,95
11.	Metale	4,51
12.	Opakowania z blachy stalowej	1,29
13.	Opakowania z aluminium	0,64
14.	Odpady mineralne	16,10

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Małe gminy
		[kg/M/r]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	25,76
15.	Drobna frakcja popiołowa	53,13
16.	Odpady wielkogabarytowe	15,00
17.	Odpady budowlane	30,00
18.	Odpady niebezpieczne	2,00

Oszacowanie ilości odpadów komunalnych powstających na terenie gminy miejskiej Ząbki dokonano na podstawie wskaźników charakterystyki ilościowej i jakościowej przedstawionych w powyższej tabeli. Przyjęto ilość mieszkańców wg danych GUS z dnia 31.12.2004 roku równą 22 879 osób.

Tabela 11 Szacunkowa ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy Ząbki w 2004 r.

Lp.	Strumień odpadów komunalnych dla gminy Ząbki	[Mg/r]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	589,4
2.	Odpady zielone	114,4
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	215,5
4.	Opakowania z papieru i tektury	215,5
5.	Opakowania wielomateriałowe	47,8
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	335,2
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	143,7
8.	Tekstylia	110,5
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	44,1
10.	Opakowania ze szkła	250,5
11.	Metale	103,2
12.	Opakowania z blachy stalowej	29,5
13.	Opakowania z aluminium	14,6
14.	Odpady mineralne	368,3
15.	Drobna frakcja popiołowa	1215,6
16.	Odpady wielkogabarytowe	343,2
17.	Odpady budowlane	686,4
18.	Odpady niebezpieczne	45,7
Ogółem		4 873,2

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w 2004 roku na terenie Ząbek przyjęto na poziomie **4 873,2** Mg/rok.

Gmina miejska Ząbki liczy 22 879 mieszkańców, w związku z tym ilość odpadów komunalnych (wraz z infrastrukturą) przypadająca na 1 mieszkańca wynosi 0,212 Mg/M/r. Porównując ilości szacunkowe odpadów wyliczone w sposób teoretyczny w oparciu o wskaźniki z ilościami odpadów rzeczywistymi uzyskanymi z ankietyzacji gminy i firm wywozowych (1 134 Mg w roku 2003) stwierdzono różnicę wynoszącą 3 739,2 Mg, co stanowi aż 76,7% całego strumienia wyliczonego według wskaźników. Na różnicę w bilansie odpadów wpływa kilka czynników: przede wszystkim nie objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów całego terenu miasta, brak informacji o sposobie pozbywania się odpadów przez mieszkańców, niekontrolowane spalanie odpadów (np. tworzyw sztucznych, papieru i kartonu) w paleniskach indywidualnych oraz deponowanie odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach”. Część mieszkańców wywozi odpady do innych gmin. W przypadku odpadów ulegających biodegradacji, są one w dużej mierze poddawana kompostowaniu w przydomowych ogródkach. Do dalszych analiz przyjęto wielkości obliczone według wskaźników.

6.1.1.5. Odpady ulegające biodegradacji

W związku z koniecznością określenia planu działań zmierzających do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, wyodrębniono tego rodzaju odpadów i zestawiono poniżej.

Tabela 12 Ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w roku 2004 w gminie Ząbki

Lp.	Strumień odpadów ulegających biodegradacji w gminie Ząbki	[Mg/r]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	589,44
2.	Odpady zielone	114,4
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	215,5
4.	Opakowania z papieru i tektury	215,5
RAZEM: 1 134,84 Mg/r		

Z przedstawionych danych wynika, że łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzona w 2004 roku wynosi **1 134,8 Mg/rok** i stanowi około 23,3% ogólnej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy miejskiej Ząbki.

Szczególnym rodzajem odpadów są odpady zielone. Urządzeniem i utrzymaniem terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków miejskich zajmuje się Miejski Zakład Komunalny. Na terenie miasta znajduje się wiele terenów zielonych i dwa cmentarze. Ich powierzchnie przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13 Zieleni urządzona na terenie gminy Ząbki

Obiekt	Powierzchnia (ha)
parki	2,56
zieleńce	1,50
tereny zielone	4,24
cmentarze	2,00
<i>Razem</i>	<i>1 030</i>

Z analizy wskaźnikowej wynika, że na terenie Ząbek powstaje **114,4 Mg/rok** odpadów zielonych. Średni skład odpadów z ogrodów i parków przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14 Średni skład odpadów z ogrodów i parków [%]

Odpady z ogrodów i parków	
odpady organiczne	80%
odpady mineralne	20%

6.1.1.6. Odpady wielkogabarytowe

Kolejną grupą, wymagającą osobnego rozwiązania są odpady wielkogabarytowe. Traktuje się tak te odpady z gospodarstw domowych, które ze względu na duże rozmiary wymagają odrębnego postępowania, między innymi ze względu na fakt, że nie mieszczą się one do standardowych pojemników na odpady.

Ilość odpadów wielkogabarytowych wzrasta w ostatnich latach, co ma związek ze wzrostem konsumpcji i zamianą starych sprzętów domowych na nowsze.

Najczęściej spotykane odpady wielkogabarytowe to:

- stare meble,
- zużyty sprzęt gospodarstwa domowego - lodówki, pralki, piece itd.,
- opakowania przestrzenne.

Średni skład odpadów wielkogabarytowych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 15 Średni skład odpadów wielkogabarytowych [%]

Odpady wielkogabarytowe	
1) drewno	60%
2) metale	30%
3) inne (balastowe, materace, plastik itp.)	10%

Odpady te traktowane są jako odpady komunalne, jednak zawierają często substancje i materiały uznane za niebezpieczne (gazy szlachetne, rtęć, oleje sprężarkowe), które przed procesem odzysku lub unieszkodliwiania należy oddzielić.

Obliczona metodą wskaźnikową ilość odpadów wielkogabarytowych wytwarzanych na terenie Ząbek wynosi **343,2 Mg/rok**.

6.1.1.7. Odpady z budowy i remontów

Następną grupą są odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych.

Odpady budowlane wchodzące w strumień odpadów komunalnych zawierają najczęściej:

- odpady materiałów i elementów budowlanych i drogowych - gruz betonowy, ceglany, ceramiczny i asfaltowy;
- odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych;
- odpady asfaltów, smół i produktów smołowych - pokrycia dachowe;
- złomy metaliczne;
- gleba i grunt z wykopów, kamienie i żwir;
- odpady materiałów izolacyjnych.

Średni skład odpadów budowlanych i poremontowych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16 Średni skład odpadów budowlanych i poremontowych [%]

Odpady budowlane i poremontowe skład: 100% mineralne	
1) cegła	40%
2) beton	20%
3) tworzywo sztuczne	1%
4) bitumiczna powierzchnia dróg	8%
5) drewno	7%
6) metale	5%
7) piasek	15%
8) inne	4%

Odpady z budowy, remontów i demontażu powstają w bardzo dużym rozproszeniu, co utrudnia dokładne podanie źródła ich wytwarzania i oszacowanie ich ilości. Odpady te, powstające na terenie miasta nie są aktualnie zbierane selektywnie. Są one najczęściej usuwane na dzikie wysypiska lub zagospodarowywane we własnym zakresie przez wytwórców (utwardzanie dróg, wypełnianie wyrobisk).

Z analizy wskaźnikowej wynika, że na terenie gminy miejskiej Ząbki powstaje **686,4 Mg/rok** tych odpadów (2004 rok).

6.1.1.8. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

W strumieniu odpadów komunalnych wyróżniamy również grupę odpadów niebezpiecznych Są to m.in.: świetlówki, baterie, rozpuszczalniki, kwasy i alkalia środki ochrony roślin. Przyjmuje się obecnie, że ok. 95% odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych trafia do wspólnego strumienia odpadów.

Obecnie na terenie miasta Ząbki nie prowadzi się zbiórki odpadów niebezpiecznych.

Ilości odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych oszacowano na podstawie wskaźników, zastosowanych w krajowym planie gospodarki odpadami.

Oszacowana ilość odpadów niebezpiecznych w odpadach komunalnych z gospodarstw domowych oraz z obiektów infrastruktury gminie miejskiej Ząbki w 2004 r., przy zastosowanym wskaźniku 2,0 kg/rok/mieszkańca (dla terenów miejskich) wynosi **45,7 Mg/rok**. Oszacowane ilości dla poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych dla gminy miejskiej Ząbki zestawiono poniższej tabeli.

Tabela 17 Obliczone szacunkowe ilości poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w odpadach komunalnych dla gminy Ząbki

Kod	Rodzaj odpadów	Udział w masie odpadów niebezpiecznych [%]	Ilości wytworzone w 2004r. [Mg]
20 01 33	Baterie i akumulatory ołowiowe	12	5,5
20 01 29	Detergenty zawierające substancje niebezpieczne	5	2,2
20 01 17	Odczynniki fotograficzne	2	0,9
20 01 27	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice zawierające substancje niebezpieczne	35	15,9
20 01 14 20 01 15	Kwasy i alkalia	1	0,4
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	5	2,2
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	4	1,9
20 01 26	Oleje i tłuszcze	10	4,5
20 01 19	Środki ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy)	5	2,2
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione	10	4,6
20 01 37	Drewno zawierające substancje niebezpieczne	5	2,2
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	3	1,4
20 01 13	Rozpuszczalniki	3	1,4
Razem		100 %	45,7 Mg

6.1.2. Zbieranie, gromadzenie i transport odpadów komunalnych

6.1.2.1. Zbiórka odpadów zmieszanych

Do zbierania i pozbywania się odpadów zobowiązani są właściciele nieruchomości, zgodnie ze standardami określonymi przez przepisy ogólnokrajowe i gminne. Obowiązek ten należy realizować poprzez korzystanie z usług uprawnionych przedsiębiorców.

Zadaniem gminy pozostaje ogólna odpowiedzialność za tworzenie warunków niezbędnych do utrzymania czystości i porządku, w tym organizacja selektywnej zbiórki, segregacji oraz magazynowania odpadów komunalnych, przydatnych do odzysku.

Odpowiednie organy gminy, dla uzyskania oczekiwanego standardu zbierania i odbioru odpadów komunalnych korzystają z dwóch podstawowych instrumentów formalnych:

1. Rada Gminy Ząbki podjęła uchwałę określającą szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku w mieście. Zapisy przedmiotowej uchwały wiążą właścicieli nieruchomości, którzy zawierając umowy z uprawnionymi przedsiębiorcami, winni zagwarantować w umowach pełną realizację nałożonych na nich obowiązków.
2. Burmistrz miasta udziela zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Przedmiotowe zezwolenie określa m. in. (znowelizowany art. 9 ustawy):

- przedmiot i obszar działalności objętej zezwoleniem,
- wymagania w zakresie jakości usług objętych zezwoleniem,
- niezbędne zabiegi z zakresu ochrony środowiska i ochrony sanitarnej wymagane po zakończeniu działalności objętej zezwoleniem,
- miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Zezwolenia mogą dotyczyć świadczenia usług dla określonej części gminy na zasadach wyłączności (rejonizacja). Wówczas wybór podmiotu następuje w drodze przetargu publicznego.

Na terenie miasta Ząbki zbiórkę i transport odpadów komunalnych prowadzą prywatne firmy, posiadające odpowiednie zezwolenia na prowadzenie tej działalności. Na terenie miasta stosowane są następujące metody zbiórki odpadów:

- odpady niesegregowane z gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej i infrastruktury oraz podmiotów gospodarczych odbierają prywatne firmy, dysponujące własnym sprzętem do wywozu odpadów,
- surowce wtórne - tworzywa sztuczne, papier i metale zbierane są do specjalnych pojemników ustawionych na terenie miasta, a następnie odbierane przez specjalistyczne firmy,
- odpady wielkogabarytowe zbierane są dwa razy w roku podczas zbiórki akcyjnej,
- odpady zielone z pielęgnacji terenów miejskich są wykorzystywane do pielęgnacji terenów zieleni miejskiej.

Zbiórką i wywozem odpadów niesegregowanych zajmują się następujące firmy: Zakład Usługowy M. Bakun i R. S. Servis R. Szczepaniak. Dysponują oni kontenerami KP-7, które rozstawione są w centralnych punktach miasta, w ilości 8 zestawów, pojemnikami 1100 l (tzw. „bobry”) – 25 szt. i 120 l - 35 szt. Z terenów zabudowy jednorodzinnej odpady gromadzone są w pojemnikach 120 lub 240 litrowych. Podpisanych jest ok. 1200 umów z mieszkańcami. Urząd Miasta ma ok. 100 koszy ulicznych, rozstawionych w centrum miasta. W 2002 roku zebrano z terenu miasta 1 266 Mg odpadów, a w roku 2003 – 1 134 Mg.

Następujące firmy posiadają zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców gminy:

1. Przedsiębiorstwo Usługowe "Hetman" sp. z o.o. Aleja Krakowska 110/14 02-256 Warszawa
2. MPO w M.ST. w Warszawie sp z o.o. ul. Obozowa 43 01-161 Warszawa
3. MPO w m. st. Warszawie Dzielnicowy Zakład Oczyszczania E-4 ul. Kopielników 14 03-274 Warszawa
4. AG Complex sp. z o.o. ul. Marywilska 44 03-042 Warszawa
5. BYŚ ul. Arkuszowa 43 01-934 Warszawa
6. Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej sp. z o.o. ul. TRANS FPRMES® ul. Annopol 18 03-236 Warszawa
7. First Recykling sp. z o.o. ul. Chełmżyńska 249 04-458 Warszawa

6.1.2.2. Selektywna zbiórka odpadów

Selektywna zbiórka odpadów jest prowadzona w celu zebrania frakcji odpadów przeznaczonych do recyklingu materiałowego, takich jak papier i tektura, szkło, metale, tekstylia oraz tworzywa sztuczne. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy „organizują selektywną zbiórkę, segregację oraz magazynowanie odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, przydatnych do odzysku oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami” (art.3 ust. 2 pkt. 6). Zbiórka i gospodarowanie odpadami, zgodnie z ustawą o odpadach (art. 10), powinny odbywać się w sposób selektywny.

Selektywną zbiórką odpadów zajmują się obecnie dwie firmy: Bakun oraz First Recykling. Pojemniki, w których gromadzone są odpady są własnością tych firm.

Selektywna zbiórka odpadów na terenie miasta Ząbki prowadzona jest od 2001 roku. W 4 punktach miasta, w budynkach piętrowych przy ul. Wojska Polskiego, Batorego, Ks. Skorupki i Powstańców Śląskich prowadzi się zbiórkę szkła, tworzyw sztucznych, papieru i tektury oraz metali. Ogółem, rozstawionych jest 8 zestawów pojemników.

Zbierane są następujące frakcje surowców wtórnych: papier i makulatura, tworzywa sztuczne, metale. Odpady zbierane są w pojemnikach, tzw. dzwonach. Opróżniane są w miarę potrzeb, tzn. po napełnieniu. W 2003 roku zebrano 20 Mg surowców wtórnych, w tym:

- papier i tektura 15 Mg
- tworzywa sztuczne 5 Mg

Oprócz tego, przeprowadzana jest akcyjna zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Akcje przeprowadzane są dwa razy w roku – wiosną (marzec - kwiecień) i jesienią (wrzesień – październik). Zbiórkę organizuje Miejski Zakład Komunalny w Ząbkach, wywożąc odpady wystawione przed posesję na składowisko w Lipinach Starych. Rokrocznie zbieranych jest około 100 kontenerów odpadów wielkogabarytowych (około 150 Mg), co stanowi ich 43,7 % wyliczonych metodą wskaźnikową.

Odpady z pielęgnacji zieleni miejskiej zbierane są przez Miejski Zakład Komunalny w Ząbkach, który zajmuje się pielęgnacją terenów zielonych w mieście. Odpady są zagospodarowywane we własnym zakresie. Ponadto, duża część mieszkańców zbiera i kompostuje odpady ulegające biodegradacji na terenie własnych posesji.

Zużyte tekstylia gromadzone są w 10 pojemnikach należących do PCK, rozstawionych na terenie całego miasta.

6.1.3. Stan aktualny w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów

6.1.3.1. Rodzaje i ilości odpadów podanych procesom odzysku i unieszkodliwiania

Miasto Ząbki nie posiada gminnych instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych. W planie inwestycji gminnych brak jest zapisów związanych z przedsięwzięciami inwestycyjnymi w zakresie gospodarki odpadami.

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich deponowanie na składowiskach położonych poza terenem miasta.

Odpady z terenu miasta Ząbki wywożone są obecnie na składowisko Lipiny Stare, gmina Wołomin. Składowisko ma powierzchnię 5 ha, a planowany termin jego zamknięcia to rok 2008.

Pewna ilość odpadów poremontowych i budowlanych oraz tzw. zielonych jest poddawana nielegalnemu procesowi unieszkodliwienia do zagospodarowania wyrobisk poeksploatacyjnych lub zasypywania naturalnych zagłębień przez wytwórców tych odpadów. Praktyki te odbywają się bez niezbędnych pozwoleń i uzgodnień, a tego typu postępowanie powinno zostać uprzednio zweryfikowane i zatwierdzone. Tego typu praktyki mają miejsce w różnych częściach miasta, a ze względu na dążenie do ukrywania tego typu procederu niemożliwym jest dokładne wskazanie miejsc, gdzie odpady zostały umieszczone. Są to najczęściej niewielkie obszary, nie przekraczające kilku – kilkunastu m² powierzchni.

Z badań ankietowych przeprowadzonych na mieszkańcach miasta wynika, że spory procent ludności zamieszkującej domy jednorodzinne prowadzi kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji we własnym zakresie.

Brak jest informacji o sposobach postępowania z dużą częścią odpadów - według wyliczeń wskaźnikowych 76% wytwarzanych odpadów bez kontroli trafia do środowiska lub jest spalana nielegalnie przez ich wytwórców.

Na niektórych terenach (szczególnie leśnych) gminy miejskiej Ząbki obserwuje się powstawanie tzw. dzikich wysypisk. Głównym powodem ich powstawania jest niewłaściwa postawa mieszkańców. Nadleśnictwo Drewnica, w obrębie którego leżą Ząbki, stara się przy wykorzystaniu własnych środków ograniczać zaśmiecanie terenu.

Nielegalne wysypiska mają negatywny wpływ na środowisko, tym bardziej, że mogą się na nich znajdować niebezpieczne odpady (np. płyty azbestowe, resztki farb i lakierów, oleje), odpady z rzemiosła (np. oleje).

Położenie instalacji do unieszkodliwiania odpadów wytwarzanych na terenie gminy Ząbki (składowisko odpadów w Lipinach Starych) przedstawiono w załączniku nr 1.

6.1.4. Ocena aktualnej gospodarki odpadami komunalnymi w Ząbkach

Z analizy stanu aktualnego gospodarki odpadami w mieście wynika, że obecnie brak jest kompleksowego systemu postępowania z odpadami, a wprowadzone rozwiązania jedynie częściowo spełniają wymogi krajowego planu gospodarki odpadami w zakresie zapobiegania i minimalizacji wytwarzanych odpadów,

recyklingu i edukacji ekologicznej społeczeństwa. Należy jednak zauważyć starania władz gminy w kierunku poprawy tej sytuacji.

Ze względu na brak dokładnych informacji dotyczących ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i gospodarowania nimi, oszacowano poszczególne strumienie odpadów. Według przyjętych wskaźników, ilość odpadów z sektora komunalnego wytwarzanych w Ząbkach wynosi 4 873,2 Mg rocznie. W strumieniu tym zawarte jest 45,7 Mg odpadów niebezpiecznych.

Według danych firm zajmujących się zbiórką i transportem odpadów, w 2003 roku wywieziono z miasta 1134 Mg odpadów. Ocenia się, że około 30% mieszkańców prowadzi kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji we własnych, przydomowych kompostownikach. Dodatkowo, odpady pochodzące z budowy i powstające przy remontach wykorzystywane są do utwardzania dróg w gminie, przez ich wytwórców. Nie prowadzi się jednak zorganizowanej zbiórki tych odpadów.

Z powyższego zestawienia wynika, że ilość odpadów usuwanych bez żadnej kontroli wynosi 3 739,2 Mg, czyli 76% całego strumienia. Odpady te wywożone są do innych miejscowości, do okolicznych lasów, zagłębień terenu oraz w inne miejsca do tego celu nie przeznaczone. Ponadto, odpady są często palone w lokalnych kotłowniach i na powierzchni ziemi, zanieczyszczając powietrze i wywołując dyskomfort zapachowy. Część odpadów usuwana jest przez firmy, które nie składają sprawozdań ze swojej działalności.

Okolo 80% mieszkańców miasta posiada zawarte umowy na wywóz odpadów, ale mniej osób te umowy faktycznie realizuje.

Podstawowym systemem zbierania odpadów jest system mieszany. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, jednakże zakres zbieranych frakcji i ilość pojemników do selektywnej zbiórki jest niewystarczający dla potrzeb mieszkańców. Nie funkcjonuje zbiórka odpadów niebezpiecznych, np. przeterminowanych leków lub baterii.

Odpady z Ząbek są w całości wywożone na składowiska położone poza terenem miasta i tam unieszkodliwiane.

Podsumowując stan aktualnej gospodarki odpadami w mieście Ząbki, można wyróżnić jej mocne i słabe strony.

Mocne strony

- wprowadzone rozwiązania w zakresie zbiórki i transportu odpadów zmieszanych
- funkcjonowanie firm zajmujących się wywozem odpadów
- częściowo wprowadzona selektywna zbiórka odpadów tworzyw sztucznych, metali, papieru i tektury, odpadów wielkogabarytowych
- dostępność segregatorni w Wołominie i składowiska w Lipinach Starych
- kompostowanie części odpadów ulegających biodegradacji przez mieszkańców

Słabe strony

- zbyt mała liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych
- zbyt mała liczba pojemników na odpady
- zbyt wąski zakres selektywnej zbiórki odpadów
- niewystarczający procent umów zawartych przez mieszkańców z firmami wywozowymi
- niewystarczający procent realizacji umów zawartych z firmami wywozowymi
- wytwórcy odpadów nie są obciążeni kosztami gospodarowania odpadami
- duża ilość odpadów lokowana jest nielegalnie w środowisku, powstawanie dzikich wysypisk
- spalanie odpadów na powierzchni ziemi lub w domowych kotłowniach
- niedostateczna ilość koszy ulicznych
- odpady niebezpieczne wytwarzane w małej przedsiębiorczości handlowo-usługowej w znacznym stopniu trafiają do strumienia odpadów komunalnych
- brak jest pełnego wykorzystania instrumentów prawnych będących w gestii administracji samorządowej
- brak finansów na inwestycje w zakresie gospodarki odpadami

- niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców
- gmina ze względu na wielkość i potencjał nie może skutecznie kreować i wdrażać autonomicznych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, szczególnie w zakresie odzysku i unieszkodliwiania.

6.2. Prognozy wytwarzania odpadów

6.2.1. Analiza czynników demograficznych i społeczno-gospodarczych

Ilość powstających na terenie miasta Ząbki odpadów zależeć będzie od wielu czynników, spośród których największe znaczenie będą miały aspekty demograficzne i społeczno-gospodarcze.

6.2.1.1. Czynniki demograficzne

Liczba mieszkańców Ząbek kształtuje się obecnie na poziomie 22 879 osób (31.12.2004 r). W perspektywie kilku – kilkunastu lat liczba ta uzależniona będzie od:

- przyrostu naturalnego
- skali migracji

Przyrost naturalny w mieście, podobnie jak w całej Polsce, jest na niskim poziomie i nie odegra dużej roli w rozwoju ludnościowym miasta. Dużo większe znaczenie będzie mieć skala migracji, która osiągała w okresie ostatnich 10 lat poziom powyżej średniej dla miast województwa mazowieckiego, ze względu na bliskie położenie w stosunku do Warszawy i dobrą komunikację publiczną i prywatną. Średni roczny przyrost wynosił (bez uwzględniania roku 2000) 2,11%. Przy uwzględnieniu roku 2000, przyrost wynosi 4,32%. Liczba osób zwiększała się w rokrocznie w gminie Ząbki o średnio 404 osoby (bez roku 2000), a z uwzględnieniem roku 2000 – o 784 osoby.

Tabela 18 Zmiany w ilości mieszkańców Ząbek w latach 1995 - 2004

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Liczba ludności	15 866	16 032	16 491	16 876	17 184	20 966	21 642	21 864	22 571	22 879	
Przyrost	osób	-	+166	+459	+385	+308	+3 782	+676	+222	+707	+308
	%	-	1,05	2,86	2,33	1,83	22,01	3,22	1,02	3,23	1,36

źródło danych: GUS

Otwierając nowe tereny pod budownictwo jednorodzinne, prognozuje się szybszy wzrost ludności, związany z większą niż dotychczas skalą migracji. Nie bez znaczenia będzie również zwiększona dostępność komunikacyjna miasta. W związku z tym przewiduje się dalszy wzrost liczby mieszkańców.

Zmieniać się będzie struktura wieku ludności – wrośnie liczba osób w wieku produkcyjnym, z powodu napływu tej grupy ludności oraz nadejścia roczników wyżu demograficznego, a zaznaczy się spadek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Ponadto, ze względu na niski wskaźnik urodzin, przewiduje się spadek procentowy dzieci w wieku 0-6 lat.

Przy sporządzaniu prognoz odpadów wykorzystano prognozy demograficzne sporządzone przez GUS. Prognozę na lata 2011 - 2015 sporządzono ponadto na podstawie przewidywanych zmian demograficznych zawartych w opracowaniach statystycznych „Ludność i Ruch Naturalny i Migracje w Województwie Mazowieckim w 2000 r. (GUS Warszawa 2001). Prognozy zmian ludności do roku 2011 dla gminy Ząbki przedstawiono poniżej. Rokiem odniesienia (100%) jest rok 2004.

Tabela 19 Prognoza ludności dla gminy Ząbki na lata 2006- 2011

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ludność	%	104,2	106,7	109,2	111,7	116,7
	ilość	23 840	24 442	24 984	25 556	26 128

6.2.1.2. Czynniki gospodarcze

Zmiany w ilości i jakości odpadów wytwarzanych w Ząbkach w perspektywie czasowej do 2014 roku zależeć będą przede wszystkim od rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu, rzemiosła i usług. Przyjmując "wariant optymistyczny" rozwoju sytuacji w Polsce, przewiduje się wyjście z recesji i dalszy rozwój gospodarczy

w okresie co najmniej najbliższych 15 lat. Z doświadczeń światowych wynika, że na każde 1% wzrostu PKB przypada 2% wzrost ilości wytwarzanych odpadów.

Przy prognozowaniu ilości i jakości odpadów na terenie Ząbek wzięto pod uwagę uwarunkowania regionalne i lokalne. Zakłada się, że ogólny rozwój gospodarki będzie postępował bez większych załamań i struktura gospodarki będzie zbliżała się do gospodarki krajów zachodnioeuropejskich. Będzie to pociągało za sobą wzrost zamożności społeczeństwa, spowoduje m.in. rozwój rynku prasowego, a to w konsekwencji wpłynie także na wzrost ilości papieru w odpadach. Następować będzie także rozwój sieci gastronomicznej, w tym rozwój punktów zbiorowego żywienia w zakładach pracy, co spowoduje równocześnie powstawanie zwiększonej ilości odpadów spożywczych w centrum miasta.

Zgodnie z krajowym planem gospodarki odpadami zakłada się, że przez najbliższe 5 lat dominować będą wśród ludności postawy konsumpcyjne, wysoce „odpadogenne”, następnie zaś, stopniowo, coraz częściej obserwować będzie się postawy proekologiczne, w których zawarty będzie również świadomy stosunek do problematyki odpadów. Uwidoczni się to również m.in. spadkiem ilości tworzyw sztucznych na korzyść ilości szkła i wyrobów z drewna czy innych materiałów, przede wszystkim materiałów podatnych na recyrkulację (szkło) czy łatwo degradowalnych – jak papier czy drewno.

Nastąpi wzrost budownictwa oraz w szczególności prac remontowo-budowlanych, co z drugiej strony zaowocuje wzrostem ilości odpadów poremontowych (w tym gruzu).

Z poprawą warunków życia wzrastać będzie średnia wieku mieszkańców miasta, co spowoduje większe zapotrzebowanie na usługi medyczne. Skutkiem tego będzie wzrost ilości odpadów ze służby zdrowia.

Wzrośnie procent zakładów, które wdrażać będą nowe technologie mało- i bezodpadowe, metody Czystszej Produkcji oraz budowę własnych instalacji służących odzyskowi i unieszkodliwianiu odpadów przez ich wytwórców. W perspektywie kilkunastu lat spowoduje to relatywny spadek ilości wytwarzanych odpadów w istniejących zakładach oraz zwiększenie stopnia odzysku odpadów u ich wytwórców.

Z drugiej strony, rozszerzenie kontroli w zakresie gospodarki odpadami oraz doskonalenia metod inspekcji przez upoważnione organy i instytucje spowoduje odkrycie tzw. szarej strefy odpadowej, czyli odpadów nie wykazywanych obecnie w statystyce. Stan taki istnieje obecnie m.in. z powodu nieznanomości obowiązujących przepisów prawnych w dziedzinie gospodarki odpadami przez wytwórców odpadów lub celowego zatajenia danych o wytwarzanych odpadach celem uniknięcia odpowiednich opłat. Udział „szarej strefy odpadowej” (składającej się w przeważającej mierze ze źródeł rozproszonych - małych zakładów produkcyjnych, rzemieślniczych i usługowych) w wytwarzaniu odpadów ocenia się na 5 - 8% całości obecnego strumienia odpadów w Polsce. Dla Ząbek wskaźnik ten jest wyższy – około 30% odpadów z sektora gospodarczego wytwarzanych jest poza ewidencją i kontrolą.

Powyżej przedstawiony scenariusz rozwijał będzie się wolno, wobec czego założono też niewielkie – w skali rocznej – zmiany „emisji” poszczególnych składników, zmiany nie większe niż 3%. W dalszej przyszłości przewiduje się relatywne zmniejszenie (w stosunku do wzrostu produkcji) wytwarzanych odpadów, związane z wprowadzaniem technologii mało- i bezodpadowych.

Ze względu na przyjętą dla miasta Ząbki strategię rozwoju, jak również brak odpowiednich terenów nie przewiduje się w mieście dużych inwestycji przemysłowych.

Obecne działające większe zakłady pracy nie planują zwiększenia zatrudnienia. Wzrośnie natomiast liczba firm przemysłu nieuciążliwego o zaawansowanych technologiach, zakładów rzemieślniczych, wytwórczych i usługowych, co wynikać będzie z bliskości Warszawy (chłonny rynek zbytu) i niskiego poziomu niektórych branż w mieście (np. transport, infrastruktura techniczna, gastronomia, służba zdrowia, rekreacja). Przewiduje się powstanie prywatnych i spółdzielczych obiektów służby zdrowia i opieki społecznej, nie przewiduje się natomiast obiektów leczenia szpitalnego (funkcjonuje obecnie wieloodziałowy szpital w Wołominie, oraz wiele placówek w Warszawie, który zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie leczenia zamkniętego).

Na skutek rozwoju budownictwa istnieje duża chłonność na usługi ogólnobudowlane i instalatorskie zarówno rynku lokalnego i poza lokalnego. Ze względu na brak wodociągów obserwuje się dużą chłonność rynku lokalnego na te usługi.

Ze względu na zamknięcie "rynku wschodniego" zmniejszyła się chłonność na produkcję konfekcji odzieżowej i obuwniczej oraz wielu innych rodzajów usług np. hotelarskich, transportowych, gastronomicznych.

Zmniejszy się produkcja rolnicza, aż do jej całkowitego zaniku w miarę przekształcania terenów rolnych na funkcję mieszkaniową i usług produkcyjnych.

Kolejnym źródłem odpadów może być projektowana kanalizacja deszczowa. Odprowadzenie ścieków deszczowych przewiduje się przy pomocy odrębnego systemu kanalizacji w formie odparowywalnych rowów otwartych, wyposażonych w osadniki. W wyniku tego powstanie pewna ilość osadów zanieczyszczonych produktami ropopochodnymi.

6.2.2. Prognoza powstawania odpadów komunalnych gminie Ząbki w latach 2007-2011

Dla potrzeb „Planu gospodarki odpadami dla gminy miejskiej Ząbki” wykonano szczegółową prognozę zmian wskaźników emisji odpadów dla poszczególnych typów źródeł odpadów. Rozważając przypuszczalne trendy zmian składu odpadów komunalnych – przyjęto, za krajowym planem gospodarki odpadami, „optymistyczny” wariant rozwoju sytuacji, który w przyszłości będzie kształtował skład odpadów. Zmiany jakości i ilości odpadów będą następować wolno, tak jak wolno następują zmiany w przyzwyczajeniach czy zmiany w poziomie dochodów ludności. Na prognozowane zmiany wielkości strumienia odpadów wpływać będzie liczba ludności oraz zmiany jednostkowych wskaźników emisji odpadów (liczonych np. w kg odpadów na mieszkańca rocznie), których trendy zmian wynikają z przesłanek rozwoju gospodarczo-społecznego.

Prognozę dla miasta Ząbki sporządzono oddzielnie dla każdego składnika morfologii odpadów. Założone w prognozie, wg krajowego planu gospodarki odpadami, procentowe zmiany ilości powstawania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych w latach 2007 -2008 oraz 2009-2011 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20 Procentowe zmiany wskaźnika emisji odpadów dla obszarów małych gmin w latach 2007 –2011

Nazwa strumienia	Procentowe zmiany wskaźnika emisji odpadów dla obszarów małych gmin w latach	
	2007-2008	2009 - 2011
Odpady organiczne roślinne	2,00	1,00
Odpady organiczne zwierzęce	0,00	-1,00
Odpady organiczne inne	2,00	2,00
Odpady zielone	2,00	2,00
Papier i tektura (nieopakowaniowe)	2,00	1,00
Opakowania z papieru i tektury	6,80	6,80
Opakowania wielomateriałowe	6,80	6,80
Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	1,50	0,00
Opakowania z tworzyw sztucznych	6,80	6,80
Tekstylia	2,00	1,00
Szkło (nieopakowaniowe)	3,00	3,00
Opakowania ze szkła	4,80	4,80
Metale	1,00	0,00
Opakowania z blachy stalowej	3,80	3,80
Opakowania z aluminium	3,60	3,60
Odpady mineralne	1,00	2,00
Drobna frakcja popiołowa	-2,00	-3,00
Odpady wielkogabarytowe	3,00	1,00
Odpady budowlane	3,00	2,00
Odpady niebezpieczne	0,00	0,00

Ujemne wartości wskaźników procentowych oznaczają, że dla danej frakcji przewiduje się spadek ilości powstawania odpadów.

W miarę rozwoju gospodarczego i wzrostu zamożności społeczeństwa, skład odpadów komunalnych będzie się zmieniał w czasie, zarówno pod względem ilości jak i składu morfologicznego. Również na skład morfologiczny powstających odpadów wpływ ma postawa proekologiczna ludności czyli świadomy stosunek do problematyki środowiska i odpadów.

Tabela 21 Wskaźniki emisji odpadów w roku 2008

Lp.	Strumień odpadów komunalnych w roku 2008	Małe gminy
		[kg/M/r]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	26,27
2.	Odpady zielone	5,10
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	9,61
4.	Opakowania z papieru i tektury	10,06
5.	Opakowania wielomateriałowe	2,23
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	14,87
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,71
8.	Tekstylia	4,93
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	1,99
10.	Opakowania ze szkła	11,28
11.	Metale	4,55
12.	Opakowania z blachy stalowej	1,34
13.	Opakowania z aluminium	0,66
14.	Odpady mineralne	16,26
15.	Drobna frakcja popiołowa	52,14
16.	Odpady wielkogabarytowe	15,45
17.	Odpady budowlane	30,90
18.	Odpady niebezpieczne	2,00
<i>RAZEM</i>		216,35

Tabela 22 Wskaźniki emisji odpadów w roku 2011

Lp.	Strumień odpadów komunalnych w roku 2011	Małe gminy
		[kg/M/r]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	26,53
2.	Odpady zielone	5,20
3.	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	9,71
4.	Opakowania z papieru i tektury	10,74
5.	Opakowania wielomateriałowe	2,38
6.	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	14,87
7.	Opakowania z tworzyw sztucznych	7,17
8.	Tekstylia	4,98
9.	Szkło (nieopakowaniowe)	2,05
10.	Opakowania ze szkła	11,82
11.	Metale	4,55
12.	Opakowania z blachy stalowej	1,39
13.	Opakowania z aluminium	0,68
14.	Odpady mineralne	16,58
15.	Drobna frakcja popiołowa	50,57
16.	Odpady wielkogabarytowe	15,60
17.	Odpady budowlane	31,52
18.	Odpady niebezpieczne	2,02
<i>RAZEM</i>		218,34

Uwzględniając powyższe prognozy oraz wskaźniki zmian poszczególnych frakcji w odpadach komunalnych w latach 2007-2011 oszacowano ilości powstających odpadów komunalnych do 2011 roku. Ilość prognozowanych odpadów komunalnych w 2008 i 2011 roku z podziałem na poszczególne frakcje przedstawiona została w poniższej tabeli. Liczbę ludności miasta ustalono na 24 442 osoby w roku 2008 oraz 26 700 osób w roku 2011.

Tabela 23 Prognoza ilości wytworzonych odpadów komunalnych dla gminy Ząbki Mg]

Nazwa strumienia	2008	2011
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	656,3	708,3
Odpady zielone	127,4	138,8
Papier i tektura (nieopakowaniowe)	240,1	259,2
Opakowania z papieru i tektury	251,3	286,7
Opakowania wielomateriałowe	5,7	63,5
Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	371,5	397,0
Opakowania z tworzyw sztucznych	167,6	191,4
Tekstylia	142,9	132,9
Szkło (nieopakowaniowe)	49,7	54,7
Opakowania ze szkła	281,8	315,6
Metale	113,7	121,5
Opakowania z blachy stalowej	33,5	37,1
Opakowania z aluminium	16,5	18,2
Odpady mineralne	406,2	442,7
Drobna frakcja popiołowa	1302,7	1350,2
Odpady wielkogabarytowe	386,0	416,5
Odpady budowlane	772,0	841,6
Odpady niebezpieczne	49,9	53,4
Ogółem	5173,5	5829,3

Prognozy oparte na wskaźnikach pokazują, że w roku 2008 powstawać będzie na terenie Ząbek 5173,5 Mg odpadów komunalnych rocznie, a w roku 2011 – 5829,3 Mg.

6.3. Cele strategiczne, krótkoterminowe i długoterminowe w gospodarce odpadami komunalnymi

6.3.1. Cele przewidziane do realizacji w gospodarce odpadami komunalnymi dla gminy miejskiej Ząbki

Wytwarzając cele w gospodarce odpadami kierowano się strategią wyznaczoną w Polityce ekologicznej Państwa, a także wytycznymi zawartymi w krajowym planie gospodarki odpadami, Planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego oraz w Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego.

Należy jednak zaznaczyć, że nie oznacza to konieczności mechanicznego przeniesienia poszczególnych wymogów ilościowych z poziomu państwa, czy regionu na poziom gminy bez uwzględnienia specyfiki lokalnej i realnej oceny możliwości. W niektórych przypadkach byłoby to nieracjonalne, bądź niemożliwe.

Cele strategiczne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

1. Objęcie docelowo wszystkich odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy miejskiej Ząbki zintegrowanym systemem gospodarowania odpadami
2. Unieszkodliwianie jedynie odpadów uprzednio poddanych segregacji, wobec których zastosowanie odzysku nie jest celowe ze względów ochrony środowiska lub przyczyn ekonomicznych
3. Uzyskanie powszechnej akceptacji mieszkańców, przedsiębiorców i władz dla postępowania z odpadami zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju

Cele krótkookresowe 2006-2008

1. Objęcie zorganizowanym wywozem odpadów pochodzących wszystkich mieszkańców gminy miejskiej Ząbki
2. Minimalizacja ilości deponowanych na składowiskach odpadów niesegregowanych poprzez uzyskanie poziomów odzysku i recyklingu odpadów
3. Likwidacja zanieczyszczenia środowiska powodowanego przez nielegalne deponowanie odpadów w środowisku
4. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych tj.: szkło, tworzywa sztuczne, złom, makulatura
5. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych
6. Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych
7. Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych
8. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji w budownictwie wielorodzinnym

9. Edukacja ekologiczna mieszkańców z uwzględnieniem specyfiki zbieranych selektywnie odpadów
10. Uzyskanie powszechnej akceptacji mieszkańców, przedsiębiorców i władz dla postępowania z odpadami zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju
11. Skierowanie w roku 2007 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 90% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do masy odpadów w roku 1995)
12. Osiągnięcie w 2007 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- odpady wielkogabarytowe	-	20%
- odpady budowlane	-	15%

Cele długookresowe 2009-2011

1. Dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – objęcie zorganizowanym wywozem odpadów pochodzących od 100% mieszkańców gminy miejskiej Ząbki
2. Kontynuacja edukacji ekologicznej
3. Skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do masy odpadów roku 1995)
4. Osiągnięcie docelowo zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- odpady wielkogabarytowe	-	55%
- odpady budowlane	-	45%
5. Minimalizacja ilości deponowanych na składowiskach odpadów niesegregowanych poprzez uzyskanie poziomów odzysku i recyklingu odpadów
6. Likwidacja zanieczyszczenia środowiska powodowanego przez nielegalne deponowanie odpadów w środowisku

6.3.2. Cele w gospodarce odpadami niebezpiecznymi występującymi w strumieniu odpadów komunalnych

Cele krótkookresowe 2006-2008

1. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych
2. Edukacja ekologiczna mieszkańców miasta z uwzględnieniem specyfiki terenów miejskich w zakresie zagrożeń jakie stwarza niekontrolowane przedostawanie się odpadów niebezpiecznych do środowiska
3. Osiągnięcie w 2007 roku zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów niebezpiecznych (ze strumienia odpadów komunalnych) – 15 %

Cele długookresowe 2009-2011

1. Dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia komunalnych
2. Kontynuacja edukacji ekologicznej
3. Osiągnięcie docelowo w 2011 roku zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów niebezpiecznych (ze strumienia odpadów komunalnych) – 57%

6.4. System gospodarki odpadami komunalnymi dla gminy Ząbki

6.4.1. Założenia ogólne

Głównym celem opracowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest poprawa warunków życia mieszkańców gminy Ząbki, zachowanie estetyki terenów w mieście, a także konieczność dostosowania się do wymogów prawnych w zakresie zbiórki i transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Koncepcję systemu gospodarki odpadami powstającymi w gminie Ząbki opracowano w oparciu o założenia i kierunki działań w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów zawarte w krajowym planie gospodarki planie odpadami, Planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego, Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego oraz obowiązujących uregulowaniach prawnych.

System gospodarki odpadami pozwoli na planowe osiąganie celów wynikających z przepisów prawa i uwarunkowań lokalnych. Rozwiązania systemowe dla gminy miejskiej Ząbki umożliwią:

- uzyskanie standardów zbiórki uwzględniających zakładane cele ilościowe poprzez rozwój selektywnej zbiórki z uwzględnieniem szczególnych rodzajów odpadów takich jak: wielkogabarytowe, budowlane, niebezpieczne, ulegające biodegradacji (w tym zielone), opakowaniowe,
- zapewnienie dostępności urządzeń i instalacji odzysku i unieszkodliwiania o wystarczającej wydajności i technologiach dostosowanych do zakładanych rozwiązań.

Podstawowy ciężar odpowiedzialności za zorganizowanie zbiórki odpadów, a w tym selektywnej zbiórki, zaplanowanie i zapewnienie unieszkodliwiania i odzysku oraz bieżący monitoring i nadzór nad sposobem funkcjonowania systemu spoczywać będzie na władzach gminnych. Omawiana problematyka stanowi określone ustawowo zadania własne gminy.

Do obowiązkowych zadań własnych gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy:

1. Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych
2. Zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - ◆ ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
 - ◆ wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych
 - ◆ osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych
3. Zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji, własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców
4. Zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji, własnych lub wspólnych z innymi gminami:
 - ◆ instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części;
 - ◆ zapobieganie zanieczyszczeniu ulic, placów i terenów otwartych w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń, uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu urządzeniach ustawionych na chodniku, za wyjątkiem dróg publicznych;
 - ◆ zapewnienie zbierania, transport i unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie.
5. Zapewnienie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
 - ◆ do dnia 31 grudnia 2010 roku – do nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
 - ◆ do dnia 31 grudnia 2013 roku – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
 - ◆ do dnia 31 grudnia 2020 roku – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku.

Ponadto, zobowiązania odnośnie gospodarki odpadami ciążyą też na wytwórcach odpadów komunalnych, którymi są właściciele nieruchomości. Powinni oni zapewnić utrzymanie czystości i porządku poprzez:

- wyposażenie nieruchomości w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym
- zbieranie powstających na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie
- pozbywania się zebrania na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi
- realizacji innych obowiązków określonych w regulaminie

Właściciele nieruchomości przy wykonywaniu obowiązków narzuconych im w związku z wytwarzaniem odpadów obowiązani są do udokumentowania, w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcą posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, przez okazanie takiej umowy i dowodów płacenia za takie usługi. Rada gminy może określić, w drodze uchwały, w zależności od warunków lokalnych inne sposoby udokumentowania wykonania tych obowiązków. Rada gminy określa także, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi związane ze zbiórką i transportem odpadów komunalnych. Stawki te są niższe, jeśli odpady są zbierane selektywnie.

W przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli stosownych umów, gmina ma obowiązek zorganizować odbieranie odpadów komunalnych. Burmistrz Miasta wydaje decyzję, w której ustala obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych, wysokość opłat, terminy uiszczania opłat oraz terminy i sposób udostępniania urządzeń i pojemników w celu ich opróżniania. Decyzja jest wydawana na okres 1 roku, z możliwością przedłużenia.

Rada gminy może również w drodze uchwały, na podstawie akceptacji mieszkańców wyrażonej w przeprowadzonym uprzednio referendum gminnym, przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami.

Przedsiębiorca zajmujący się odbiorem odpadów komunalnych ma obowiązek uzyskać stosowne zezwolenie, w którym musi m.in. określić sposób realizacji obowiązku ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów oraz udokumentować gotowość ich przyjęcia przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwienia odpadów, spełniającego wymagania odnośnie miejsc odzysku lub unieszkodliwiania. Przedsiębiorca taki ma również obowiązek selektywnego odbierania odpadów, w tym wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego oraz odpadów z remontów.

Ponadto, prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów komunalnych jest obowiązany dostarczyć te odpady do miejsc odzysku lub unieszkodliwienia wskazanych w zezwoleniu na prowadzenie działalności. Przedsiębiorcy zajmujący się odbiorem odpadów komunalnych są zobowiązani dostosować swoją działalność do wymogów prawnych w terminie do 13 kwietnia 2006 roku, w przeciwnym razie dotychczasowe decyzje tracą ważność.

Gminna jednostka organizacyjna lub przedsiębiorca zajmujący się odbiorem odpadów komunalnych, nie spełniający obowiązku w zakresie ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania zostaną obciążone opłatą sankcyjną, którą nakłada wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Wysokość opłaty waha się od 40 do 200 tysięcy złotych, w zależności od stopnia nie wykonania obowiązku.

Również w przypadku nie wykonania obowiązku zorganizowania systemu selektywnego zbierania odpadów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska nakłada na podmiot do tego zobowiązany, w drodze decyzji, opłatę sankcyjną w wysokości od 10 do 40 tysięcy złotych.

W gospodarce odpadami obowiązuje zasada bliskości. Oznacza to, że odpady komunalne powinny być poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu na obszarze tego województwa, na którym zostały wytworzone, w instalacjach spełniających wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii lub w miejscach najbliższych położonych miejsca ich wytworzenia. Odstępstwo od tej reguły (czyli poddanie odpadów odzyskowi lub unieszkodliwieniu na terenie innego województwa, niż zostały wytworzone) może być jedynie w przypadku, gdy odległość od miejsca wytwarzania odpadów do instalacji przeznaczonej do odzysku lub unieszkodliwiania jest mniejsza niż odległość do instalacji położonej na terenie tego samego województwa.

Zabroniony jest odzysk lub unieszkodliwianie odpadów poza instalacjami spełniającymi określone wymagania. Dopuszcza się jedynie spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, jeżeli na terenie gminy nie jest prowadzone selektywne zbieranie lub odbieranie odpadów ulegających biodegradacji, a ich spalanie nie narusza przepisów prawnych.

Przyjęte rozwiązania doprowadzą do sytuacji, w której, zgodnie z zasadą *zanieczyszczający płaci*, koszty funkcjonowania systemu przeniesione będą na właściciela nieruchomości (wytwórcę odpadów). Ewentualne wsparcie zewnętrzne, w tym ze środków publicznych dotyczyć będzie:

- etapu wdrożenia poszczególnych elementów systemu,
- działań inwestycyjnych,
- postępowania z wybranymi rodzajami odpadów, w szczególności odpadami niebezpiecznymi,
- działań edukacyjno – informacyjnych.

Podstawowym założeniem systemu gospodarki odpadami dla gminy miejskiej Ząbki jest uczestnictwo gminy w projektowanym ponadlokalnym Związku Gmin i współuczestnictwo w budowie projektowanego Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych i Przemysłowych (ZUSOKiP) na terenie gminy Zielonka w pobliżu miejscowości Krubki. Zakład ten składać się będzie z sortowni, kompostowni, stacji przeładunkowej na terenie funkcjonującego składowiska o funkcji ponadlokalnej.

Do czasu uruchomienia ZUSOKiP wysegregowane odpady wytwarzane na terenie gminy miejskiej Ząbki kierowane będą do innych Zakładów Unieszkodliwiania Odpadów, a pozostałe odpady deponowane będą na składowiskach poza terenem gminy. Obowiązywać będzie zasada bliskości. Jako najbliższej funkcjonujący zakład proponuje się ZUOK „Zabraniecka” położony na terenie miasta Warszawa, w odległości około 5 km od granic miasta Ząbki.

Analogicznie, jak przy omawianiu stanu aktualnego, system planowany rozpatrzono w dwóch grupach zagadnień stanowiących kolejne etapy postępowania z odpadami:

- zbiórka i transport (w tym selektywna zbiórka odpadów),
- odzysk i unieszkodliwianie odpadów.

6.4.2. Zbiórka i transport odpadów komunalnych

6.4.2.1. Założenia systemu zbiórki odpadów komunalnych

Gromadzenie odpadów w miejscu powstawania jest pierwszym i najważniejszym ogniwem projektowanego systemu. Ma znaczący wpływ na dalsze możliwości wykorzystania odpadów. Gromadzenie odpadów powinno stanowić etap krótkotrwały i przejściowy. Podstawowym celem jest objęcie zorganizowanym systemem zbiórki jak największej liczby mieszkańców, a jednocześnie jak największej ilości wytwarzanych odpadów.

Obowiązek zbierania i pozbywania się odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości spoczywa na jej właścicielach. Obowiązek ten może być realizowany za pośrednictwem przedsiębiorców uprawnionych do prowadzenia działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów komunalnych na podstawie umowy.

Zadaniami gminy miejskiej Ząbki w tym zakresie są:

1. precyzyjne określenie obowiązków właścicieli nieruchomości i sposobu udokumentowania ich wykonania,
2. prowadzona na bieżąco kontrola o ujednoczonej metodyce,
3. utworzenie i bieżące aktualizowanie bazy danych o gospodarce odpadami,
4. przejęcie obowiązku pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych od tych właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli stosownych umów z przedsiębiorcami na wywóz odpadów – za stosowną opłatą pobieraną od tych właścicieli,
5. rozwinięcie systemu edukacji ekologicznej i informacji o systemie gospodarki odpadami.

Celem minimalizacji ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie oraz stworzenia warunków dla odzysku zakłada się rozwój selektywnego gromadzenia i odbioru odpadów.

Zbieranie selektywne odpadów odbywać się może zgodnie z niżej podanymi metodami:

1. zbieranie selektywne "u źródła" systemem workowym lub pojemnikowym

2. gniazda pojemników ustawione w sąsiedztwie
3. zbiorcze punkty selektywnego gromadzenia

Selektywną zbiórką objęte zostaną odpady, których wydzielenie ze strumienia odpadów komunalnych jest zasadne ze względów ochrony środowiska lub ekonomicznych, z uwzględnieniem celów i zasad postępowania określonych przez obowiązujące prawo i dokumenty planistyczne, w tym KPGO i WPGO.

Na terenie gminy miejskiej Ząbki w pierwszej kolejności selektywną zbiórką objęte zostaną:

1. surowce wtórne (szkło, tworzywa sztuczne, metale, papier i tektura, tekstylia)
2. odpady niebezpieczne, w tym:
 - baterie,
 - akumulatory,
 - farmaceutyki,
 - świetlówki,
 - farby i lakiery
3. odpady wielkogabarytowe,
4. odpady budowlane i remontowe,
5. odpady ulegające biodegradacji,
6. odpady elektryczne i elektroniczne.

Wybrany system zbiórki odpadów od mieszkańców będzie obejmował wdrożenie i rozwój:

1. selektywnej zbiórki odpadów użytecznych (z podziałem na następujące frakcje: szkło, tworzywa sztuczne, papier i tekturę, metale) w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej w systemie wielopojemnikowym, z możliwością użycia worków
2. zbiórki odpadów ulegających biodegradacji w zabudowie wielorodzinnej (wariantowo w zabudowie jednorodzinnej),
3. kompostowaniu odpadów ulegających biodegradacji w przydomowych kompostownikach w budownictwie jednorodzinnym,
4. dodatkowej zbiórki odpadów:
 - wielkogabarytowych,
 - budowlanych i remontowych,
 - elektrycznych i elektronicznych,
 - niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

System będzie obejmował również gospodarkę odpadami zawierającymi azbest powstającymi na terenie gminy miejskiej Ząbki, a także rozwiązania w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami specyficznymi: medycznymi oraz weterynaryjnymi, zużytymi olejami, wyeksploatowanymi pojazdami, w tym zużytymi oponami.

Do systemu tego włączone zostaną (oprócz odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych) odpady powstające w obiektach infrastruktury, tj. handlu, administracji, usługach, zakładach rzemieślniczych, targowiskach i szkolnictwie.

Najskuteczniejszą formą selektywnej zbiórki odpadów jest zbiórka „u źródła”, tj. indywidualna zbiórka wybranych rodzajów odpadów w każdym gospodarstwie domowym. Zaletą tej formy jest otrzymanie czystych, jednorodnych odpadów; natomiast wadą - duża ilość pojemników lub worków foliowych oraz rozbudowany system transportu. Zbiórka „u źródła” jest formą elastyczną, umożliwiającą stopniowe dochodzenie do coraz efektywniejszej selekcji odpadów. System ten polega na zbieraniu poszczególnych frakcji odpadów bezpośrednio w miejscu ich powstawania, czyli w gospodarstwach domowych, posesjach i jednostkach handlowo-usługowych.

W związku z powyższym, organizacja selektywnej zbiórki odpadów i ich odzysk oraz unieszkodliwianie przebiegać będzie na terenie gminy miejskiej Ząbki w następującym wariantcie:

Podstawowym założeniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest prowadzenie selektywnej zbiórki surowców „u źródła”. System gromadzenia odpadów z gospodarstw domowych zakłada wdrożenie selektywnej

zbiórki odpadów z uwzględnieniem charakterystyki zabudowy (zabudowa jednorodzinna, wielorodzinna i niemieszkalna).

W celu zapewnienia skuteczności realizacji przedsięwzięcia z wyprzedzeniem przeprowadzona zostanie akcja edukacyjna w zakresie selektywnej zbiórki, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki dotyczącej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji. Zakłada się, że mieszkańcy posiadają już podstawową wiedzę dotyczącą segregacji, gdyż od 2001 roku miasto Ząbki prowadzi, w ograniczonym zakresie, selektywną zbiórkę odpadów.

Ogólny opis wariantu selektywnej zbiórki, przyjętego do realizacji na terenie gminy miejskiej Ząbki

Wykorzystując dotychczasowe rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami (rozstawione na terenie miasta pojemniki na surowce wtórne, okresowe zbiórki odpadów wielkogabarytowych, makulatury i złomu) na terenie gminy miejskiej Ząbki prowadzone będą następujące działania:

1. Zobowiązanie właścicieli nieruchomości do prowadzenia selektywnej zbiórki w różnokolorowych workach, pojemnikach lub w jednym worku zmieszanych razem:
 - szkła
 - metali
 - tworzyw sztucznych
 - papieru i tektury

Docelowo, pełne koszty gromadzenia i odbioru ponosić będą właściciele nieruchomości, opłacając świadczone umownie przez uprawnionych przedsiębiorców usługi. Do czasu wdrożenia tych rozwiązań, gmina ponosić będzie koszty zbierania, transportu i unieszkodliwiania odpadów.

2. Zbiórka w ogólnodostępnych, wielopojemnikowych punktach gromadzenia. Zakup pojemników i opłata za ich opróżnianie obciążałaby gminę, przy ewentualnym wsparciu funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Przeniesienie obciążeń finansowych na właścicieli nieruchomości możliwe jest:
 - w przypadku przejęcia przez gminę obowiązków od właścicieli nieruchomości i pobierania stosownych opłat,
 - rejonizacji odbioru odpadów i powierzenie prowadzenia zbiórki selektywnej przedsiębiorcy obsługującego dany rejon.

Możliwy jest również wariant, gdy koszty zakupu i opróżniania pojemników ponosi przedsiębiorca, który zajmuje się selektywną zbiórką odpadów. Zaletą systemu wielopojemnikowego/workowego jest otrzymanie czystych, jednorodnych odpadów, co ułatwi ich późniejsze wykorzystanie.

3. Sелеktywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji i wykorzystanie ich w obrębie posesji, po przetworzeniu w przydomowych kompostownikach
4. Organizowanie okresowych zbiórek odpadów wielkogabarytowych
5. Organizowanie okresowych zbiórek odpadów niebezpiecznych (farby, lakiery, oleje, itp.)
6. Prowadzenie w aptekach zbiórki przeterminowanych leków
7. Prowadzenie w miejscach użyteczności publicznej (szkoły, urzędy, instytucje) oraz sklepach branży chemiczno – przemysłowej zbiórki odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych (np. zużytych baterii oraz lamp fluorescencyjnych)
8. Wskazanie punktu odbioru odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych umożliwiających ich pozbywanie się poza harmonogramem okresowych zbiórek wymienionych w p.p. 4 i 5
9. Pośrednictwo i pomoc Urzędu Miasta Ząbki (wraz ze Starostwem Powiatowym w Wołominie) w pozbywaniu się i unieszkodliwianiu wyrobów z materiałów azbestowych
10. Prowadzenie w Urzędzie Miasta Ząbki punktu stałej informacji nt. pozbywania się przez mieszkańców wszelkiego rodzaju odpadów

Przy przyjętym wariantcie rolę wspomagającą pełniłaby prowadzona w oparciu o placówki oświatowe zbiórka wybranych rodzajów odpadów (puszki aluminiowe, makulatura) we współpracy z organizacjami odzysku.

System wielopojemnikowy/workowy

System wielopojemnikowy/workowy polega na rozstawieniu kilku pojemników lub rozdaniu mieszkańcom worków do wydzielania i gromadzenia poszczególnych frakcji surowców wtórnych (szkło, papier, tworzywa sztuczne, metale). Pozostałe odpady niesegregowane będą gromadzone w osobnym pojemniku.

Wybór ten podyktowany jest faktem, że na terenie miasta funkcjonuje już selektywna zbiórka w oparciu o ten system i mieszkańcy posiadają już podstawową wiedzę w tym zakresie. Ponadto, przedsiębiorstwa obsługujące selektywną zbiórka poniosły już koszty inwestycyjne np. w zakresie zakupu odpowiednich pojemników. Zaletą tej formy jest otrzymanie czystych, jednorodnych odpadów w pojemnikach, a w szczególności w workach.

Zabudowa wielorodzinna

Na terenie gminy miejskiej Ząbki rozszerzony zostanie zakres selektywnej zbiórki surowców wtórnych prowadzonej obecnie w systemie pojemnikowym. Na terenie gminy rozstawione zostały już zestawy na następujące frakcje: papier, metal i tworzywa sztuczne. Wprowadzona będzie dodatkowo zbiórka szkła, a także zbiórka odpadów ulegających biodegradacji. Pojemniki do zbiórki będą odpowiednio oznakowane oraz posiadać będą kolorystykę zgodną z już funkcjonującymi pojemnikami do zbiórki.

Odpady ulegające biodegradacji z gospodarstw domowych gromadzone będą w ostatnim etapie wdrażania systemu, w pojemnikach w kolorze brązowym z napisem „BIO”.

Utrzymane zostaną dotychczasowe rozwiązania selektywnej zbiórki na terenie osiedla budynków wielorodzinnych (ustawienie pojemników, częstotliwość opróżniania).

Pojemniki do selektywnej zbiórki zostaną ustawione w tzw. gniazdach, w których znajdować się będą pojemniki na poszczególne frakcje, pojemnik na odpady ulegające biodegradacji oraz pojemnik na pozostałe odpady. Przyjmuje się, że 1 gniazdo pojemników przypada na ok. 300-500 osób. Pojemniki zlokalizowane będą w dotychczasowych miejscach na osiedlach (tj. w miejscach gdzie aktualnie znajdują się pojemniki na odpady niesegregowane) lub w miejscach szczególnie często uczęszczanych (centra handlowe, skupiska usług i administracji publicznej, cmentarze).

Zabudowa jednorodzinna

Selektywna zbiórka w zabudowie jednorodzinnej prowadzona będzie w systemie wielopojemnikowym lub workowym. Każda posesja zostanie wyposażona w zestaw kolorowych pojemników lub worków polietylenowych PEHD o pojemności np. 120 litrów do zbiórki surowców odpadowych z następującym przeznaczeniem docelowo na: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne oraz metale. W zakresie odpadów ulegających biodegradacji, w zabudowie jednorodzinnej stosowane będą dwie możliwości: kompostowanie w ogródkach przydomowych lub włączenie do systemu zbiórki prowadzonego w zabudowie wielorodzinnej. Wybór formy zbiórki należy poprzedzić sondażem gospodarstw. Wyniki sondażu wskażą system zbiórki odpadów ulegających biodegradacji.

Zarówno worki, jak i pojemniki do selektywnej zbiórki posiadać będą odpowiednią kolorystykę i oznakowanie, analogicznie jak w przypadku pojemników. Dopuszcza się w przypadku worków tylko oznakowanie graficzne.

Worki do selektywnej zbiórki znajdujące się na posesji właścicieli, będą wystawiane przed posesje i ustawiane przy krawężniku. Istnieje też możliwość odbierania odpadów przez pracowników z terenu posesji (wymiana na nowy worek), ale wymaga to podniesienia kosztu obsługi przy spisaniu umowy z właścicielem posesji.

Przezroczystość worków umożliwi ocenę wizualną czystości selektywnie zgromadzonego materiału. W przypadku stwierdzenia zanieczyszczeń pracownik przedsiębiorstwa pozostawia worek jako balastowy, od którego pobierana jest opłata, jak w przypadku odpadów balastowych.

W przypadku problemów ze zbytem szkła zmieszanego (kolory) lub niższej ceny zbytu, wprowadzona zostanie selekcja do oddzielnych worków szkło białe i kolorowego.

Na odpady niesegregowane zostaną pozostawione dotychczas funkcjonujące pojemniki. Dodatkowo, do już istniejących pojemników dostawione zostaną pojemniki na odpady ulegające biodegradacji.

Przy rozstawianiu pojemników do selektywnej zbiórki odpadów użytecznych i zbiórki odpadów ulegających biodegradacji należy pamiętać, aby:

- lokalizacja pojemników była dogodna dla mieszkańców,
- pojemniki na odpady użyteczne, odpady ulegające biodegradacji i odpady zmieszane stały blisko siebie,
- pojemniki przeznaczone na surowce wtórne nie przejmowały roli pojemników na odpady zmieszane (należy je odpowiednio oznakować),
- były systematycznie opróżniane (zgodnie z harmonogramem opracowanym przez firmę wywozową lub na zgłoszenie telefoniczne).

Założono częstotliwość odbioru odpadów organicznych raz na tydzień w okresie zimowym, w okresie letnim dwa razy na tydzień. Odbiór odpadów z selektywnej zbiórki – raz na miesiąc, natomiast odpadów niesegregowanych będzie się odbywać na obecnych zasadach wywozu.

6.4.2.2. Zbiórka odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych

Szacuje się, że ilość odpadów niebezpiecznych w ogólnym strumieniu odpadów na terenie gminy miejskiej Ząbki wynosi około **45,7 Mg**. Odpady, ze względu na duże zagrożenie, jakie stwarzają dla środowiska będą zbierane oddzielenie i poddawane procesom unieszkodliwiania.

Zgodnie z założeniami PGO dla powiatu wołomińskiego zakłada się rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych oraz przewiduje się następujące poziomy odzysku lub unieszkodliwienia dla gminy Ząbki:

2007 rok	-	15%
2011 rok	-	57%

W roku 2007 wytwarzanych będzie na terenie gminy Ząbki **49,9 Mg** odpadów niebezpiecznych, co oznacza konieczność wydzielenia i poddania procesom odzysku **7,5 Mg** tych odpadów.

W roku 2011 wytwarzanych będzie **53,4 Mg** odpadów niebezpiecznych, a konieczne będzie wydzielenie i poddanie procesom odzysku **30,4 Mg** odpadów.

Przy planowaniu systemu wzięto pod uwagę następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych, jakie mogą być wytworzone i faktycznie znaleźć się w strumieniu zmieszanych odpadów komunalnych, tj.:

- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne elementy lub niebezpieczne substancje, w tym odpady zawierające rtęć - lampy rtęciowe, termometry, niektóre rodzaje przełączników,
- pozostałości farb i lakierów oraz opakowania po nich,
- rozpuszczalniki organiczne, w tym chlorowcoorganiczne,
- odpady zawierające inne rozpuszczalniki oraz substancje chemiczne służące do wywabiania plam, środki czyszczące,
- środki ochrony roślin (pestycydy) oraz opakowania po nich,
- środki do konserwacji i ochrony drewna oraz opakowania po nich,
- opakowania po środkach do dezynfekcji i dezynsekcji wraz z pozostałościami,
- odpady zawierające oleje (filtry oleju, czyściwo, szlamy zaolejone itp.),
- smary, środki do konserwacji metali,
- odczynniki chemiczne np. fotograficzne,
- przeterminowane i niewykorzystane lekarstwa,
- skażone opatrunki, strzykawki,
- aerozole i opakowania po nich.

Uwzględniono także konieczność indywidualnego traktowania różnych rodzajów odpadów, zarówno w sposobach gromadzenia i usuwania, jak i odzysku czy unieszkodliwiania.

Podstawowe zasady organizacji systemu wydzielenia i gromadzenia odpadów niebezpiecznych są następujące:

- zbliżenie systemu gromadzenia do wytwarzającego odpady,
- rozdzielenie w maksymalnym stopniu odpadów według rodzajów, rodzajów opakowań lub stopnia stwarzanego zagrożenia,
- maksymalne ograniczenie przedostawania się do strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne.

Na terenie gminy miejskiej Ząbki realizowana będzie zbiórka odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych poprzez:

- odbiór z wyznaczonych punktów zbiórki, do których mieszkańcy donoszą odpady, w specjalnych pojemnikach
- zbieranie poprzez obiekty handlowe, obiekty użyteczności publicznej i instytucje,
- odbiór odpadów bezpośrednio od mieszkańców specjalistycznym samochodem w ustalonych terminach (Mobilny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, obsługujący obszar kilku gmin, które podpiszą w tej sprawie porozumienie).

Odbiór z wyznaczonych punktów zbiórki, do których mieszkańcy donoszą odpady

Poddanie odpadów niebezpiecznych tradycyjnej selektywnej zbiórce do pojemników mogłoby stworzyć zagrożenie dla środowiska a przede wszystkim dla zdrowia ludzi. W związku z powyższym, pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów niebezpiecznych będą zamykane, oznakowane oraz nadzorowane (aby nie zostały uszkodzone, a odpady zgromadzone w nich nie spowodowały zanieczyszczenia środowiska). Tego typu pojemniki ustawione będą w najbardziej uczęszczanych punktach gminy i wprowadzony zostanie nadzór w zakresie uszkodzeń pojemników. Ponadto, przeprowadzona zostanie akcja edukacyjna dla mieszkańców oraz informowanie społeczeństwa o miejscach lokalizacji pojemników i częstotliwości wywozu odpadów niebezpiecznych zgromadzonych w pojemnikach.

Zbieranie poprzez obiekty handlowe, obiekty użyteczności publicznej i instytucje polega na zawarciu porozumienia pomiędzy gminą miejską Ząbki a np. aptekami, zakładami fotograficznymi, sklepami z farbami, itp. w celu przyjmowania przez te placówki i przetrzymywania do momentu odbioru przez specjalistyczny pojazd różnych rodzajów odpadów niebezpiecznych.

Odbiór odpadów bezpośrednio od mieszkańców specjalistycznym samochodem w ustalonych terminach – akcja wspólna z gminami, które podpiszą w tej sprawie porozumienie

Uzupełniająca zbiórka prowadzona będzie przez specjalny pojazd, który zapewni regularne i ściśle ustalone terminy odbioru poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych. Mieszkańcy gminy zostaną poinformowani, jakie rodzaje odpadów niebezpiecznych należy dostarczyć do samochodu oraz o miejscu i czasie postoju specjalistycznego samochodu. Informacje takie będą przekazywane przez np. firmy wywozowe w formie harmonogramu, kalendarza, a także będą znajdować się na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ząbki. Częstotliwość kursu takiego pojazdu to około raz na kwartał.

Poniżej przedstawiono szczegółowe propozycje gromadzenia wybranych rodzajów odpadów niebezpiecznych, występujących z dużą częstotliwością w strumieniu odpadów komunalnych.

Baterie

Baterie wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych będą gromadzone:

- w punktach sprzedaży detalicznej - ten sposób zbiórki wymaga uzgodnienia władz gminnych z właścicielami punktów co do sposobów przyjmowania i odbioru zużytych baterii. Pojemniki rozstawione będą we wszystkich dużych sklepach na terenie gminy miejskiej Ząbki, jak również we wszystkich sklepach RTV i AGD.

- w placówkach oświatowych i administracji publicznej w specjalnych pojemnikach do zbiórki baterii. Zbiórka taka przynosi największe efekty, zarówno edukacyjne jak i ekologiczne. W powiązaniu z programami edukacyjnymi dostarczonymi przez organizacje odzysku można prowadzić ukierunkowaną edukację ekologiczną i zachęcać dzieci i młodzież do zachowań proekologicznych. Proponuje się ustawienie 6 pojemników na terenie publicznych placówek oświatowych (w trzech istniejących szkołach podstawowych oraz trzech gimnazjach).

Prowadzenie systemu powierzone zostanie gminie.

Oszacowany średniomiesięczny koszt zbiórki w placówkach oświatowych wyniesie około 100 PLN, przy założeniu odbioru baterii raz na dwa miesiące. Możliwa jest partycypacja w środkach pochodzących z wnoszonych przez zobowiązanych przedsiębiorców opłatach produktowych na podstawie złożonego sprawozdania.

Akumulatory

Podstawową formą zbiórki akumulatorów będzie przyjmowanie przez punkty sprzedaży wraz z zakupem nowego.

Przeterminowane leki

Przeterminowane leki gromadzone będą w aptekach i ośrodkach opieki zdrowotnej, w których zapewniony będzie jednocześnie fachowy nadzór nad funkcjonowaniem systemu.

Potencjalna ilość odpadów tej grupy w gospodarstwach domowych jest znikoma, a wobec wysokich cen leków oraz racjonalizacji zasad opieki medycznej będzie systematycznie maleć. Systemem objęte zostaną wszystkie apteki (które wyrażą zgodę na udział w systemie) oraz wszystkie miejskie ośrodki opieki zdrowotnej.

System rozwijany będzie wraz z powstawaniem nowych obiektów na terenie, których można by ustawić pojemniki do zbiórki tego rodzaju odpadów. Należy zaznaczyć, że system ten przeznaczony będzie dla mieszkańców, a nie dla właścicieli aptek, których obowiązkiem jest posiadanie ważnych umów z uprawnionymi przedsiębiorcami na odbiór odpadów farmaceutycznych z ich placówek.

Szacuje się, że koszt zakupu odpowiedniego pojemnika nie przekroczy kwoty 350 PLN. Koszt odbioru i unieszkodliwienia jednego kilograma odpadów nie powinien przekroczyć 6 PLN.

Zużyte źródła światła zawierające substancje niebezpieczne (świetlówki)

Gromadzeniem i odbiorem świetlówek będą zajmować się:

- administracje budynków wielolokalowych we własnych zapleczech magazynowych,
- urzędy i instytucje,
- wyspecjalizowane firmy.

Zorganizowaną zbiórkę tych odpadów należy objąć instytucje i przedsiębiorców, które wytwarzają odpady trafiające do strumienia odpadów komunalnych w tym m.in.: urzędy, szkoły, inne jednostki służby zdrowia i opiekuńcze, hotele itp. - wszystkie, w których zainstalowana jest znacząca ilość źródeł światła z lampami wyładowawczymi. Odpady z tych źródeł nie są odpadami komunalnymi w rozumieniu ustawy, jednak przy braku wdrożenia ich odrębnego gromadzenia i odbioru zbierane będą w większości łącznie z komunalnymi i znajdują się w ogólnej masie zmieszanych odpadów komunalnych.

Pozostałe odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Wśród pozostałych odpadów niebezpiecznych, które trafiają do strumienia odpadów komunalnych należy wyróżnić nie będące w rozumieniu ustawy odpadami komunalnymi odpady trafiające do strumienia odpadów komunalnych z innych źródeł, w szczególności z małej przedsiębiorczości, gabinetów lekarskich

i stomatologicznych. Odpady z tej grupy będą odbierane przez wyspecjalizowane firmy, którymi zawarte zostaną umowy w imieniu gminy lub wytwórców odpadów z sektora przemysłowego.

6.4.2.3. Zbiórka odpadów wielkogabarytowych

Odpady wielkogabarytowe należą do specyficznych odpadów, których wymiary nie pozwalają na umieszczenie ich w tradycyjnych pojemnikach na odpady komunalne. Podstawowym założeniem zbiórki tych odpadów jest stworzenie właścicielom możliwości niezwłocznego usunięcia odpadów wielkogabarytowych.

Na terenie miasta powstało w 2004 roku **343,2 Mg** odpadów wielkogabarytowych. Zgodnie z założeniami PGO dla powiatu wołomińskiego zakłada się rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz przewiduje się następujące poziomy odzysku dla miasta Ząbki:

2007 rok	-	20%
2011 rok	-	55%

W roku 2007 wytwarzanych będzie na terenie gminy Ząbki **346,7 Mg** odpadów wielkogabarytowych, co oznacza konieczność wydzielenia i poddania procesom odzysku **69,3 Mg** tych odpadów.

W roku 2011 wytwarzanych będzie **416,5 Mg** odpadów wielkogabarytowych, a konieczne będzie wydzielenie i poddanie procesom odzysku **229,1Mg** odpadów.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych prowadzona jest obecnie akcyjnie dwa razy w roku. Wywóz odpadów zapewnia firma Marek Bakun, Sulejówek, ul. Wspólna 23 (Nr decyzji 762/97 z dn. 11.07. 1997 r). Odpady wywożone są na teren zakładu w Sulejówku, powiat miński, gdzie następuje ich demontaż i odzysk niektórych części. Pozostałości trafiają na składowiska, z którymi firma „Bakun” ma podpisane umowy na deponowanie odpadów.

W ramach wybranego systemu, utrzymane zostanie dotychczasowe rozwiązanie organizacji zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Odpady gabarytowe zbierane będą akcyjnie, a następnie wywożone przez firmę „Bakun”, Sulejówek, ul. Wspólna 23 i poddawane demontażowi. Część odpadów poddawana będzie procesom odzysku, natomiast pozostałości po tym procesie zostaną unieszkodliwione przez składowanie. Wywóz, demontaż i odzysk odpadów gabarytowych prowadzi również firma MPO Wołomin ul. Łukasiewicza 4 (Nr decyzji 128/03 z dn. 12.11.2003 r), która może podjąć się zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych wytwarzanych na terenie gminy Ząbki, po podpisaniu stosownej umowy. Docelowo, odpady wielkogabarytowe kierowane będą do projektowanego ZUSOKiP w gminie Zielonka w pobliżu miejscowości Krubki (według Planu gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego), gdzie planowane jest uruchomienie stanowiska demontażu odpadów wielkogabarytowych z gospodarstw domowych.

W przypadku zaobserwowania większego zapotrzebowania na odbiór tego typu odpadów zwiększona zostanie częstotliwość odbioru odpadów np. raz na kwartał. Mieszkańcy miasta zostaną poinformowani o formie, miejscu i terminie zbiórki tego rodzaju odpadów.

Uzupełniające sposoby zbiórki odpadów wielkogabarytowych prowadzone będą także przez następujące systemy:

- odbiór odpadów po zgłoszeniu telefonicznym, za opłatą pokrywającą koszty transportu,
- bezpośredni odbiór przez producentów na zasadzie wymiany zużytego sprzętu na nowy (dotyczy głównie sprzętu elektronicznego oraz sprzętu AGD),
- dostarczanie odpadów do zakładu zagospodarowania odpadów lub centrum recyklingu przez właścicieli własnym transportem.

6.4.2.4. Zbiórka odpadów budowlanych i poremontowych

Na terenie gminy Ząbki powstało w 2004 roku **686,4 Mg** odpadów budowlanych i poremontowych. Zgodnie z założeniami PGO dla powiatu wołomińskiego zakłada się rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych i poremontowych oraz przewiduje się następujące poziomy odzysku dla gminy Ząbki:

2007 rok	-	15%
2011 rok	-	45%

W roku 2007 wytwarzane będzie na terenie gminy Ząbki **755,2 Mg** odpadów budowlanych i poremontowych, co oznacza konieczność wydzielenia i poddania procesom odzysku **113,3 Mg** tych odpadów.

W roku 2011 wytwarzane będzie **841,6 Mg** odpadów budowlanych i poremontowych, a konieczne będzie wydzielenie i poddanie procesom odzysku **378,7 Mg** odpadów.

Zbieraniem i transportem odpadów będą zajmować się:

- wytwórcy tych odpadów, np. firmy budowlane, remontowe, osoby prywatne prowadzące prace remontowe lub budowlane,
- specjalistyczne firmy zajmujące się zbieraniem odpadów.

Gruz budowlany i inne odpady towarzyszące budowie i remontom mieszkań będą usuwane na zasadzie podstawienia przez przedsiębiorstwo wywozowe pojemnika np. KP-7 lub innego na zlecenie i koszt wytwarzającego odpady. Rozwiązanie to jest w zgodzie z jedną z głównych zasad gospodarki odpadami - „zanieczyszczający płaci”.

Odpady te będą zbierane na miejscu powstawania w sposób selektywny, umożliwiający ich późniejsze wykorzystanie.

Odpady te mogą być dostarczane na składowisko odpadów (gruzu lub komunalne jako warstwa inerta), bezpośrednio do firm zajmujących się odzyskiem.

Odpady gruzu budowlanego mogą stanowić materiał do rekultywacji tych wyrobisk, po zatwierdzeniu projektu.

Na tablicy w Urzędzie Miasta umieszczane będą ogłoszenia ułatwiające pośrednictwo pomiędzy osobami, które chcą pozbyć się tego typu odpadów, a tymi, którzy aktualnie mają możliwość ich wykorzystania.

6.4.2.5. Proponowany system zbiórki odpadów z innych źródeł

Aby system zbiórki odpadów przyniósł efekt w postaci zmniejszenia odpadów kierowanych na składowisko, system ten powinien również obejmować obiekty infrastruktury, a także cmentarze i tereny zielone w gminie: ogródki działkowe, skwery i parki.

Jednostki handlowo-usługowe

Selektywne gromadzenie surowców wtórnych pochodzących z opakowań z jednostek handlowo-usługowych zostało wprowadzone od 2002 roku przez wejście w życie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej. Zgodnie z tą ustawą, na przedsiębiorcy (producenci i importerzy) spoczywa obowiązek odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych.

W związku z powyższym na mocy Ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. Nr 63, poz.638) jednostki, których powierzchnia handlowa jest większa od 2000 m² są zobowiązane do prowadzenia na własny koszt selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych po produktach w opakowaniach, które znajdują się w ich ofercie handlowej. Zbiórka będzie obsługiwana przez firmy wywozowe działające na terenie miasta lub przez organizacje odzysku.

Ponadto, zgodnie z zapisem art. 10 ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych producent i importer substancji chemicznych (które spełniają minimum jeden z poniższych warunków) bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska (określonych w przepisach ustawy o substancjach i preparatach chemicznych), są zobowiązani ustalić kaucję na opakowania jednostkowe tych substancji. W związku z tym są zobowiązani odebrać od sprzedawcy opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach.

Mniejsze jednostki handlowe mogą się włączyć do systemu selektywnej zbiórki na terenie gminy miejskiej Ząbki, lub wybrać wariant obowiązujący duże podmioty. Odpady niesegregowane powinny być odbierane na dotychczasowych warunkach.

Zakłady produkcyjne i instytucje użyteczności publicznej

Zakłady produkcyjne, podobnie jak jednostki handlowo-usługowe, objęte zostały działaniem ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej. W związku z tym, zbiórka odpadów opakowaniowych może być prowadzona na podobnych zasadach jak w jednostkach handlowych. Natomiast zasady korzystania z pojemników na pozostałe odpady pozostają bez zmian.

Skład odpadów komunalnych w urzędach administracji publicznej, bankach, instytucjach i biurach wynika z charakteru wykonywanej pracy. W związku z tym przewiduje się ustawienie pojemników na wybrane surowce wtórne oraz na pozostałe odpady. Akcja powinna być poprzedzona odpowiednią informacją w zakresie zbierania poszczególnych frakcji.

Szkoły i przedszkola

Wdrażanie zasad selektywnej zbiórki u dzieci i młodzieży przyczynia się do kształtowania postaw proekologicznych. W szkołach ustawione zostaną pojemniki lub worki na poszczególne rodzaje surowców wtórnych: tworzywa sztuczne (w szczególności butelki PET), puszki aluminiowe i makulatura. Pojemniki lub worki będą tak usytuowane, aby był do nich łatwy dostęp. Ponadto będą posiadały odpowiednie oznakowanie (w postaci np. naklejek lub napisów), kolor oraz instrukcję, które rodzaje odpadów powinny być do nich wrzucane. Koszt zakupu pojemników i worków dla szkół i przedszkoli obciążałby gminę. Ustawienie pojemników do segregacji poszczególnych frakcji w szkołach zostanie poprzedzone akcją edukacyjną.

Tereny zielone

Na terenach parkingów leśnych oraz miejsc o dużym natężeniu ruchu rekreacyjnego i wypoczynkowego wprowadzona zostanie selektywna zbiórka odpadów w kolorowych workach.

Przy cmentarzach ustawione będą pojemniki do selektywnej zbiórki takich odpadów jak: szkło, tworzywa sztuczne łącznie z metalem. W parkach i na skwerach ustawione zostaną przy wejściu pojemniki do selektywnej zbiórki szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalami, natomiast na terenie skwerów należy pozostawić kosze uliczne.

Służba zdrowia

W ośrodkach zdrowia publicznych i niepublicznych oraz innych podmiotach służby zdrowia wprowadzony zostanie system zbiórki odpadów medycznych. Należy dążyć, aby każda placówka tego typu posiadała instrukcję gromadzenia odpadów medycznych. Wprowadzona zostanie również selektywna zbiórka odpadów komunalnych.

Lecznictwo weterynaryjne

Odpady weterynaryjne powstające w trakcie zabiegów w lecznicach dla zwierząt powinny być zbierane w miejscu ich powstawania do specjalistycznych, metalowych, zamykanych pojemników, przechowywane w chłodniach i przekazywane do zakładów unieszkodliwiania. Lecznice weterynaryjne powinny mieć podpisane umowy na unieszkodliwianie odpadów z zakładem unieszkodliwiania odpadów oraz decyzje na wytwarzanie

odpadów niebezpiecznych. Postępowanie ze zwłokami zwierzęcymi polegać będzie na przekazywanie ich do zakładu unieszkodliwiania lub specjalnie wyznaczone grzebowisko, znajdujące się poza terenem miasta.

W lecznicach i punktach weterynaryjnych oraz w Urzędzie Miasta zamieszczona będzie informacja, gdzie można przekazać padłe zwierzęta (adres i numer telefonu zakładu unieszkodliwiającego lub firmy, która świadczy takie usługi na terenie gminy).

Miejsca o natężonym ruchu wypoczynkowo – rekreacyjnym

W miejscach o natężonym ruchu turystycznym (np. parkingi leśne) umieszczone zostaną na stelażu worki o odpowiedniej kolorystyce i oznakowaniu do selektywnej zbiórki: szkła i tworzyw sztucznych. Dodatkowo, umieszczony zostanie pojemnik na odpady zmieszane.

6.4.2.6. Częstotliwość odbioru odpadów

Odpady zbierane w wyniku selektywnej zbiórki będą wywożone z taką częstotliwością, aby pojemniki lub worki nie były przepełnione lub zupełnie puste oraz by nie powodowały dyskomfortu zapachowego. Procent wypełnienia pojemnika kwalifikującego go do wywozu powinien zawierać się w granicach 75 – 80%. W zabudowie jednorodzinnej częstotliwość odbioru odpadów użytecznych wynosić będzie co najmniej raz na miesiąc. W zabudowie wielorodzinnej opróżnianie pojemników następować będzie co najmniej raz na tydzień lub częściej w zależności od wypełnienia. Po wprowadzeniu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji pojemniki będą opróżniane co najmniej raz na tydzień, natomiast w okresie podwyższonej temperatury dwa razy na tydzień lub na żądanie. Jednocześnie należy prowadzić obserwacje stopnia wypełnienia pojemników i worków. Obserwacje te pozwolą w przyszłości zoptymalizować częstotliwość odbioru odpadów. Natomiast odbiór odpadów niesegregowanych pozostaje na dotychczasowych warunkach.

6.4.3. Transport odpadów

Transport odpadów z miejsc zbiórki do miejsc odzysku lub unieszkodliwienia jest ważnym ogniwem gospodarki odpadami. Aby zbiórka odpadów była bezpieczna i efektywna, transport ten musi odbywać się według ustalonych zasad (w celu optymalizacji systemu transportowego wskazana jest współpraca firm już funkcjonujących na analizowanym terenie).

Wymagania prawne związane z odbiorem odpadów komunalnych przedstawiono w rozdziale 4.1.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami firmy prowadzące działalność w zakresie transportu, odzysku i unieszkodliwiania posiadać będą stosowne zezwolenia, co przyczyni się do sprawdzenia przepływu strumieni odpadów od wytwórcy do miejsca odzysku/unieszkodliwiania. Burmistrz miasta określa i podaje do publicznej wiadomości wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Wymagania te uwzględniają:

- opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań,
- w przypadku zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – również miejsca odzysku lub unieszkodliwienia odpadów komunalnych wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, do których odpady te mają być przekazywane.

Przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie ma obowiązek określić m.in. rodzaje odpadów komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości oraz sposób realizacji obowiązku ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów. Musi też udokumentować gotowość ich przyjęcia przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, spełniającego wymagania odnośnie miejsc odzysku i unieszkodliwiania. Przedsiębiorca taki ma obowiązek do odbierania wszystkich selektywnie zbieranych rodzajów odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego i odpadów z remontów.

Prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości ma obowiązek w terminie do 15 dnia po upływie każdego miesiąca sporządzić i przekazać burmistrzowi miasta wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu zawarł umowy na odbieranie odpadów komunalnych oraz wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu umowy te wygasły. Ponadto, musi przekazywać informacje dotyczące:

- masy poszczególnych odpadów odebranych od mieszkańców w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy,
- sposobów zagospodarowania poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych,
- masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów
- masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nie składowanych na składowisku odpadów i sposobu ich zagospodarowania.

Transport odpadów niebezpiecznych odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi: Ustawą z dnia 28 października 2002 roku o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 199, poz. 1671) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 236, poz. 1986).

6.4.5. Organizacja systemu zbiórki odpadów komunalnych

Organizacja systemu zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy miejskiej Ząbki wymagać będzie podjęcia konkretnych działań organizacyjnych i prawnych. Zaproponowano następujący wariant rozwiązania systemu, uzasadniony aktywnością gminy miejskiej Ząbki i jej relacji z innymi uczestnikami systemu.

Kierowanie strumieniami odpadów metodami właściwymi dla administracji władczej

Zasadniczym elementem omawianego systemu jest ściśle określenie obowiązków właścicieli nieruchomości, jak i przedsiębiorców świadczących usługi w omawianym zakresie poprzez wydawanie aktów administracyjnych i stanowienie prawa miejscowego. Celem wdrażania przyjętych rozwiązań gmina ogranicza się do kontroli i egzekwowania nałożonych obowiązków.

Rodzaj i sposoby prowadzenia zbiórki, w tym selektywnej, i wynikające stąd obowiązki dla właścicieli nieruchomości określone zostają precyzyjnie w uchwalonych przez Radę Miasta szczegółowych zasadach utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Na właścicieli nieruchomości zostaje nałożony prawny obowiązek gromadzenia i usuwania odpadów w sposób selektywny oraz objęcia umową z uprawnionym przedsiębiorcą odbioru wszystkich rodzajów opadów, w tym wielkogabarytowych.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy o odpadach „*odpady przed umieszczeniem na składowisku odpadów powinny być poddane procesowi przekształcenia fizycznego, chemicznego lub biologicznego oraz segregacji (...)*”, tak więc określone przez Burmistrza Miasta Ząbki wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia zobowiązują go do udokumentowania technicznych możliwości i gotowości selektywnej zbiórki oraz przekazania odpadów do odzysku.

Zezwolenia wydawane dla przedsiębiorców na prowadzenie działalności w zakresie zbiórki i transportu odpadów komunalnych nakładają na przedsiębiorcę sprecyzowane w sposób dopuszczalny prawem obowiązki dotyczące sposobu zbiórki, w tym selektywnej zbiórki, oraz określają miejsca odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych zgodnie z normą art. 9 ust. 2 ustawy o odpadach „*odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania, powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, (...), przekazywane do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione*”.

W celu stworzenia ekonomicznych zachęt dla określonego postępowania z odpadami, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Rada Miasta może ustalić górne stawki opłat za usługi świadczone przez uprawnionych przedsiębiorców, z tym, że niższe stawki stosuje się dla odpadów zbieranych i transportowanych w sposób selektywny.

Przyjęcie tego systemu powoduje konieczność:

1. ścisłego zintegrowania funkcji planowania, wydawania decyzji i nadzoru w wyodrębnionej jednostce organizacyjnej urzędu miasta,
2. rozbudowania bazy danych obejmującej wykaz wszystkich wytwórców odpadów komunalnych, wykaz przedsiębiorców świadczących usługi w przedmiotowym zakresie jak też wykaz instalacji unieszkodliwiania i odzysku. W bazie odnotowane powinny być wszystkie umowy na odbiór odpadów oraz informacje treściowe i jakościowe dotyczące strumieni odpadów w zakresie umożliwiającym sprawdzenie, czy realizowane są warunki wynikające z zezwoleń,
3. kontroli w oparciu o bazę danych, o której mowa powyżej, wytwórców odpadów i przedsiębiorców.

Przejęcie przez gminę obowiązków właścicieli nieruchomości dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi

Rada Miasta może w drodze uchwały, na podstawie akceptacji mieszkańców wyrażonej w przeprowadzonym uprzednio referendum gminnym, przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami.

Rada Miasta ustala zryczałtowany system opłat pobieranych od mieszkańców, które po zsumowaniu powinny pokrywać koszty ponoszone przez gminę z tytułu zorganizowania i funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Gmina może wykonywać niezbędne usługi tworząc jednostki własne bądź zlecając je na zasadach określonych w ustawie o zamówieniach publicznych przedsiębiorcom posiadającym stosowne zezwolenia.

Przy wyborze tej opcji:

1. konieczne jest precyzyjne określenie kosztów zbiórki i transportu odpadów wraz z późniejszą kalkulacją kosztów odzysku i unieszkodliwienia,
2. należy opracować i wdrożyć skuteczny system pobierania opłat od mieszkańców,
3. gmina może dokonać podziału jednostki na obszary/rejony,
4. dla każdego „rejonu” wybrany zostaje w drodze przetargu publicznego jeden podmiot świadczący usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
5. z wybranymi przedsiębiorcami podpisywane są przez gminę umowy powierzające wykonywanie obowiązkowych zadań własnych gminy w określonym zakresie i w określony sposób,
6. przedsiębiorca wykonując przedmiotowe usługi wynagradzany jest na zasadach umownych przez gminę,
7. w powierzonym rejonie przedsiębiorca organizuje selektywną zbiórkę odpadów na zasadach określonych w umowie z gminą. Koszty selektywnej zbiórki pokrywane są przez gminę,
8. przedsiębiorca świadczący usługi w danym rejonie dostarcza odpady do zakładów odzysku i segregacji lub unieszkodliwiania, zgodnie z wymogami określonymi w umowie z gminą,
9. w umowie z gminą możliwe jest powierzenie wybranemu przedsiębiorcy dodatkowych zadań w zakresie realizacji i/lub eksploatacji obiektów infrastruktury towarzyszącej.

W omawianym wariantcie gmina w pełni kontroluje funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami dysponując instrumentarium administracyjno-prawnym oraz cywilnoprawnym dla swobodnego, w granicach dozwolonych prawem, kierowania strumieniami odpadów i środkami finansowymi. Traci znaczenie nadmierne precyzowanie zapisów w zezwoleniach wydawanych przedsiębiorcom, które przede wszystkim potwierdzałyby zdolność przedsiębiorstwa do świadczenia usług, a ich standard określałaby umowa. Utraciłby również znaczenie problem zróżnicowanych cen za poddanie odpadów różnym technologiom dalszego przetwarzania, gdyż przedsiębiorcy zajmujący się odbiorem i transportem odpadów nie ponosiliby żadnych związanych z tym kosztów, będąc wynagradzani jedynie za wykonywany bezpośrednio przez siebie zakres usług.

Przeprowadzona zostanie szeroka kampania informacyjno – edukacyjna zmierzająca do uzyskania akceptowanych przez mieszkańców oczekiwanych sposobów postępowania z odpadami.

6.4.5. Program wdrażania systemu zbiórki odpadów komunalnych

W celu wdrażania programu zbiórki odpadów komunalnych niezbędne jest:

1. Podjęcie niezbędnych uzgodnień pomiędzy gminami powiatu wołomińskiego lub/i gminami powiatów sąsiadujących i miastem stołecznym Warszawa – utworzenie celowego Związku Gmin.
2. Opracowanie i akceptacja zasad finansowania usług gromadzenia i transportu oraz niezbędnych inwestycji (gromadzenie odpadów):
 - pełne koszty usługi ponoszą właściciele nieruchomości w drodze zapłaty za świadczone umownie usługi przez uprawnionych przedsiębiorców (których kontrolują służby gminne),
 - gmina zleca i finansuje okresowe usuwanie niektórych rodzajów odpadów w tym: niebezpiecznych i wielkogabarytowych,
 - przyjęcie przez Radę Miasta stosownych uchwał (w sprawie modyfikacji szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, zgodnych z niniejszym dokumentem),
 - edukacja ekologiczna,
 - powszechny system informacji o istniejących możliwościach deponowania wybranych rodzajów odpadów w tym: niebezpiecznych i wielkogabarytowych - rodzaje odpadów, sposób przekazywania, terminy, obiekty itd.,
 - organizacja i budowa infrastruktury towarzyszącej, w tym organizacja systemu kontroli i monitoringu, zintensyfikowanie działań kontrolnych właścicieli nieruchomości pod kątem spełniania przez nich wymogów prawa w zakresie gospodarowania odpadami, a w szczególności posiadana zawartej umowy na wywóz odpadów z firmą posiadającą stosowne uprawnienia. W tym celu proponuje się przeszkolenie odpowiednich osób, np. pracowników Urzędu Miasta,
 - utworzenie telefonicznej „gorącej linii” dla mieszkańców gminy przyjmującej zgłoszenia dotyczące niewłaściwego postępowania z odpadami i udzielającej informacji o sposobach i możliwościach postępowania z odpadami.

Właściciele nieruchomości zobowiązani będą do:

1. selektywnego gromadzenia i pozbywania się odpadów powstałych na terenie nieruchomości z podziałem na ustaloną ilość frakcji,
2. zawierania umów na odbiór wszystkich odpadów powstających na terenie nieruchomości w ilości odpowiadającej potrzebom nie mniejszej jednak niż wskazana na podstawie szacunków (nie dotyczy w przypadku przejęcia przez gminę obowiązków od właścicieli nieruchomości),
3. dokumentowania realizacji nałożonych obowiązków (nie dotyczy w przypadku przejęcia przez gminę obowiązków od właścicieli nieruchomości).

6.4.6. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych

Głównym założeniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy miejskiej Ząbki jest zagwarantowanie odzysku lub unieszkodliwiania wszystkich powstających na terenie gminy odpadów komunalnych w sposób pozwalający na osiągnięcie założonych celów. Obecnie gmina miejska Ząbki nie posiada na swoim terenie obiektów do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Ze względów ekonomicznych (uwarunkowanych niewielką ilością powstających na terenie miasta odpadów), jak też możliwości lokalizacyjnych nie jest wymagane zrealizowanie obiektów i instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów obsługujących jedynie potrzeby miasta. W ślad za rozwiązaniami wskazanymi w Wojewódzkim planie gospodarki odpadami oraz Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego, konieczne jest włączenie gminy miejskiej Ząbki w system regionalny, w ramach którego zaspokojone zostaną podstawowe potrzeby związane z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów wytwarzanych w mieście.

Odpady powstające na terenie miasta kierowane będą do projektowanego Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych i Przemysłowych (ZUSOKiP) na terenie gminy Zielonka w pobliżu miejscowości Krubki. Do uruchomienia tego Zakładu gospodarka odpadami funkcjonować będzie na dotychczasowych warunkach z zachowaniem wskazanych w niniejszym opracowaniu kierunków w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów wytwarzanych na terenie gminy. W przypadku nie uruchomienia w planowanym terminie ZUSOKiP Krubki, odpady wytwarzane na terenie gminy Ząbki kierowane będą do ZUSOK „Zabraniecka” w Warszawie.

Zgodnie z Wojewódzkim planem gospodarki odpadami dla woj. mazowieckiego oraz Planem gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego, przewidziano budowę Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych i Przemysłowych (ZUSOKiP) na terenie gminy Zielonka w pobliżu miejscowości Krubki. Teren ten zgodnie z Zarządzeniem Wojewody został przekazany gminie Zielonka pod inwestycje związane z gospodarką odpadami. Zakład ten będzie obsługiwał gminy powiatu wołomińskiego. W tym celu zawarte zostanie Porozumienie Międzygminne.

Projektuje się następujące obiekty gospodarki odpadami na terenie projektowanego ZUSOKiP w gminie Zielonka w pobliżu miejscowości Krubki (według Planu gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego):

- sortownia odpadów z linią sortowniczą dla odpadów użytecznych z selektywnej zbiórki (wariant I) lub dla odpadów „suchych” (wariant II),
- kompostownia odpadów organicznych z selektywnej zbiórki z zabudowy wielorodzinnej, odpadów zielonych pochodzących z utrzymania i porządkowania parków, ogrodów i terenów zielonych oraz osadów ściekowych lub opcjonalnie dla zabudowy jednorodzinnej z terenów miejskich (wariant I), lub dla odpadów „mokrych” (wariant II),
- punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych (GPZON) pochodzących z gospodarstw domowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw,
- stanowisko demontażu odpadów wielkogabarytowych pochodzących z gospodarstw domowych,
- punkt gromadzenia odpadów remontowo-budowlanych powstających w gospodarstwach domowych oraz obiektach infrastruktury, a także w zakładach przemysłowych,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Proponuje się w zakresie sortowania dwa warianty:

- wariant I oparty na aktualnie funkcjonujących liniach sortowniczych; gdy ilość surowców zwiększy się istnieje możliwość rozbudowy linii w MZO Wołomin,
- wariant II oparty na sortowni w ZUSOKiP.

Aktualnie na terenie powiatu funkcjonują dwie linie sortownicze w MZO Wołomin oraz PUH „Clean World”. Obiekty te mogłyby pełnić pomocnicze funkcje w systemie gospodarki odpadami.

Urządzenia i instalacje stanowiąc będą zintegrowaną, wzajemnie uzupełniającą się pod względem technologicznym i zdolności przerobowych całość w ramach obszaru.

Ze względów ekonomicznych nie jest celowe lokalizowanie lokalnych instalacji unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych. Instalacje takie powinny mieć charakter regionalny i ponadregionalny. Zadaniem lokalnym jest organizacja systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, czasowego ich gromadzenia i przygotowania do przekazania do instalacji unieszkodliwiania.

Składowanie odpadów

Na terenie gminy Ząbki nie przewiduje się zlokalizowania składowiska odpadów komunalnych. Zgodnie z wytycznymi WPGO ilość składowisk zostanie ograniczona docelowo do kilkunastu w skali regionu. Zabezpieczenie dostępności funkcji składowania dla odpadów pochodzących z terenu gminy powinna być przedmiotem współpracy międzygminnej. Docelowo, przewiduje się deponowanie odpadów komunalnych na składowisku istniejącym w ramach projektowanego ZUSOKiP w gminie Zielonka w pobliżu miejscowości Krubki. Do tego czasu, odpady wywożone będą na inne składowiska funkcjonujące w rejonie. np. składowisko w Lipinach Starych w gminie Wołomin, zgodnie z umową podpisana z administratorem tego obiektu. W przypadku, kiedy składowisko w Wołominie zostanie zamknięte (co nastąpi po 2008 roku), a zakład w Krubkach nie zostanie jeszcze uruchomiony – odpady wytwarzane na terenie gminy Ząbki kierowane będą do ZUSOK „Zabraniecka” w Warszawie.

6.5. Odpady ulegające biodegradacji wraz oraz plan redukcji kierowania ich na składowiska

Dyrektywa Rady 1999/31/EC z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie ziemnych składowisk odpadów w art. 5 określa wymagania w zakresie deponowania na składowiskach odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Biorąc pod uwagę powyższe wymagania (określone również w KPGO oraz PGO dla województwa mazowieckiego), należy przyjąć, że ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinny wynosić:

- w 2010 roku – 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku,
- w 2013 roku – 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku,
- w 2020 roku – 35% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania krajowe i lokalne (brak infrastruktury, charakter zabudowy) oraz uznając za zasadniczy cel zwiększenie liczby mieszkańców i ilości wytwarzanych odpadów objętych zorganizowanymi systemami zbiórki dla gminy miejskiej Ząbki przyjęto, że ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinny wynosić:

- w roku 2007 nie więcej niż 90% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku,
- w roku 2011 nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku.

Ludność gminy Ząbki wynosiła w 1995 roku 15 866 osób. Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 roku w Ząbkach wyznaczono na poziomie **787,2 Mg**.

Łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzona w 2004 roku na terenie gminy wynosiła **1 134,8 Mg** i stanowiła około 23,3% ogólnej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Ząbki.

Założenia ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w poszczególnych latach zawiera poniższa tabela.

Tabela 24 Cele w zakresie ograniczania ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w latach 2007 – 2011

Wyszczególnienie/Lata		1995	2004	2007	2011
Łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji w Mg		787,2	1 134,8	1 247,5	1 393,0
Obowiązkowy recykling opakowań papierowych	w odniesieniu do ilości bazowej w %	-	-	48%	51%
	w wielkościach bezwzględnych w Mg	-	-	120,6	146,2
Pozostałe odpady ulegające biodegradacji (bez opakowań z papieru i tektury poddanych recyklingowi)				1 126,9	1 246,8
Dopuszczalna ilość odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie	w odniesieniu do ilości bazowej z 1995 roku w %	100%	-	90%	63%
	w wielkościach bezwzględnych w Mg	-	-	708,5	495,9
Wymagana ilość odpadów ulegających biodegradacji podlegających odzyskowi lub unieszkodliwianiu (z wyłączeniem składowania)		-	-	539,5	897,1
Wymagana ilość odpadów ulegających biodegradacji podlegających odzyskowi lub unieszkodliwianiu (z wyłączeniem składowania) z wyłączeniem opakowań papierowych		-	-	418,9	750,9

Z powyższej tabeli wynika, że w roku 2007 konieczny będzie odzysk i unieszkodliwienie (poza składowaniem) 539,5 Mg odpadów ulegających biodegradacji. W tej masie będzie się zawierało 120,6 Mg odpadów opakowaniowych objętych koniecznym recyklingiem. Pozostałe odpady – odpady kuchenne, odpady zielone oraz papier i tektura nieopakowaniowe będą objęte odzyskiem i unieszkodliwianiem (poza składowaniem) w ilości 418,9 Mg. Dopuszczalne składowanie odpadów ulegających biodegradacji nie może przekroczyć 708,5 Mg.

W roku 2011 konieczny będzie odzysk i unieszkodliwienie (poza składowaniem) 897,1 Mg odpadów ulegających biodegradacji. W tej masie będzie się zawierało 146,2 Mg odpadów opakowaniowych objętych koniecznym recyklingiem. Pozostałe odpady – odpady kuchenne, odpady zielone oraz papier i tektura nieopakowaniowe będą objęte odzyskiem i unieszkodliwianiem (poza składowaniem) 750,9 w ilości Mg. Dopuszczalne składowanie odpadów ulegających biodegradacji nie może przekroczyć 495,9 Mg.

Celem osiągnięcia dodatkowego koniecznego odzysku odpadów ulegających biodegradacji podjęte zostaną następujące działania:

- propagowanie idei selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji lub kompostowania odpadów ulegających biodegradacji na kompostownikach (dla zabudowy jednorodzinnej)
- wprowadzenie dla mieszkańców w uchwalanych przez radę miasta *Szczegółowych zasadach utrzymania czystości i porządku na terenie miasta* w formie alternatywnej obowiązku selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji i przekazywania ich uprawnionym przedsiębiorcom na warunkach umownych lub kompostowania odpadów kuchennych ulegających biodegradacji na kompostowniach,
- przekazywanie do właściwych instalacji zmieszanych odpadów komunalnych do kompostowania,
- podjęcie regionalnej współpracy międzygminne w ramach projektowanego Związku Gmin w celu zapewnienia dostępności instalacji odzysku odpadów ulegających biodegradacji,
- zwiększenie ponad minimalne zakładane lub wymagane poziomów odzysku opakowań z papieru i tektury, papieru i tektury nieopakowaniowej,
- zwiększenie ponad minimalne zakładane lub wymagane poziomów odzysku odpadów zielonych.

Poniżej przedstawiono dodatkowe możliwości zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy Ząbki.

Tabela 25 Opcje zagospodarowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (poza składowaniem)

Odpady komunalne ulegające biodegradacji	Opcje zagospodarowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (poza składowaniem)			
	Kompostownie	Fermentacja beztlenowa	Recykling	Ręczne lub mechaniczne sortowanie
Odpady mieszane		*		*
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	*	*		
Odpady zielone	*	*		
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji i odpady zielone	*	*		
Papier	*	*	*	
Odpady tekstylne			*	
Drewno			*	

Do czasu uruchomienia Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych i Przemysłowych (ZUSOKiP) na terenie gminy Zielonka w pobliżu miejscowości Krubki, odpady ulegające biodegradacji zbierane w wyniku selektywnej zbiórki, parkingów leśnych, cementarza oraz zbierane do pojemników w zabudowie wielorodzinnej będą kierowane do funkcjonujących do istniejących zakładów unieszkodliwiania odpadów z Regionalnego Obszaru Gospodarki Odpadami Komunalnymi (wyznaczonych w Wojewódzkim planie gospodarki odpadami). Obowiązywać będzie zasada bliskości. Określony strumień odpadów wysoko

energetycznych i ulegających biodegradacji może być np unieszkodliwiany przez „ZUSOK Zabraniecka”, który jest wyposażony w linię do unieszkodliwiania termicznego odpadów i w kontenerową kompostownię odpadów.

6.6. Odpady opakowaniowe

6.6.1. Stan aktualny

Zgodnie z ustawą o opakowaniach i odpadach opakowaniowych odpady opakowaniowe są to: „wszystkie opakowania, w tym wielokrotnego użytku wycofane z ponownego użycia, stanowiące odpady w rozumieniu przepisów o odpadach, z wyjątkiem odpadów powstających w procesie produkcji opakowań”.

Strumień odpadów opakowaniowych wytwarzanych na terenie miasta Ząbki przedstawiono w poniższej tabeli. Z zestawienia wynika, że w 2004 roku wytworzono **706,6 Mg** odpadów opakowaniowych.

Tabela 26 Szacunkowa ilość odpadów opakowaniowych na terenie gminy Ząbki w 2004 r.

Lp.	Strumień odpadów komunalnych dla gminy Ząbki	[Mg/r]
1	Opakowania z papieru i tektury	215,5
2	Opakowania wielomateriałowe	47,8
3	Opakowania z tworzyw sztucznych	143,7
4	Opakowania ze szkła	250,5
5	Opakowania z blachy stalowej	29,5
6	Opakowania z aluminium	14,6
Ogółem		706,6

Ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej nakłada na przedsiębiorców wprowadzających na rynek krajowy produkty w opakowaniach m.in. obowiązek osiągnięcia do dnia 31 grudnia 2007 r. docelowych poziomów odzysku i recyklingu wskazanych w załączniku do ustawy. Tempo dochodzenia do wskazanych w ustawie wielkości docelowych określają rozporządzenia Ministra Środowiska:

- z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 104 poz. 982 z 2003 r.) – obowiązywało do 31.12.2005 r.
- z dnia 24 maja 2005 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz.U. nr 103 poz. 872 z 2005 r.) obowiązuje od 1.01.2006 r.

Wskaźniki te zawiera poniższa tabela.

Tabela 27 Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w poszczególnych latach do dnia 31 grudnia 2007 w stosunku do masy wprowadzanych na rynek krajowy opakowań i produktów [%]

Rodzaj/Lata	2006 ²⁾		2007 ²⁾	
	odzysk	recykling	odzysk	recykling
<i>Opakowania razem</i>	43	-	50	25
opakowania z papieru i tektury	-	45	-	48
opakowania z tworzyw sztucznych	-	22	-	25
opakowania ze szkła	-	35	-	40
opakowania z aluminium	-	35	-	40
opakowania z blachy stalowej	-	18	-	20
opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstylia)	-	13	-	15
opakowania wielomateriałowe	-	20	-	25

1,2) wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 104 poz. 982 z 2003 r.)

3) wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 maja 2005 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz.U. nr 103 poz. 872 z 2005 r.)

Biorąc pod uwagę zawarty w załączniku nr 4 ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej poziom odzysku (50%) i recyklingu (25%), można oszacować masę odpadów odpowiadającą tym poziomom.

6.6.2. Cele i działania w gospodarce odpadami opakowaniowymi

Określając cele w gospodarce odpadami opakowaniowymi kierowano się strategią wyznaczoną w Polityce ekologicznej Państwa, wytycznymi zawartymi w krajowym planie gospodarki odpadami oraz planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego, a także obowiązującymi uregulowaniami prawnymi.

Cele krótkookresowe 2006-2008

1. Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych tj.: szkło, tworzywa sztuczne, złom, papier i tektura
2. Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie zbiórki odpadów opakowaniowych
3. Osiągnięcie w 2007 r. zakładanych limitów: odzysku 25% i recyklingu 25% oraz limitów recyklingu poszczególnych odpadów opakowaniowych:

– opakowania z tworzyw sztucznych	-	25%
– opakowania z papieru i tektury	-	48%
– opakowania ze szkła	-	40%
– opakowania z aluminium	-	40%
– opakowania z blachy stalowej	-	20%
– opakowania wielomateriałowe	-	25%
– opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstylia)	-	15%

Cele długookresowe 2009-2011

1. Dalszy rozwój selektywnej zbiórki opakowaniowych
2. Kontynuacja edukacji ekologicznej
3. Osiągnięcie docelowo zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów opakowaniowych, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

6.6.3. Plan działań w gospodarce odpadami opakowaniowymi

W gospodarce odpadami opakowaniowymi kierunki działań wytycza obowiązujące prawodawstwo w tym zakresie tj. ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. Nr 63, poz. 639 z 2001 r. z późn. zmianami) oraz rozporządzenie w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych. Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, niezbędne jest osiągnięcie do końca 2007 roku następujących poziomów:

- odzysku – 50%,
- recyklingu – 25%.

W okresie po 2007 roku, przewiduje się dalszy wzrost poziomów odzysku i recyklingu, zgodnie z zapisami projektu dyrektywy opakowaniowej, tj. odzysk na poziomie: 60-75%, a recykling – 55-70%.

Zapisy odpowiednich ustaw narzucają konkretne warunki ekonomiczne recyklingu i odzysku. Stworzone zostały dwa dodatkowe strumienie środków do wykorzystania przez gminę i przedsiębiorców odbierających i przekazujących odpady do odzysku oraz prowadzących instalacje odzysku:

1. środki pochodzące z opłat produktowych wnoszonych przez zobowiązanych przedsiębiorców, którzy nie osiągnęli wymaganych poziomów odzysku i recyklingu, dostępne dla gmin proporcjonalnie do ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu przez gminy lub podmioty działające w ich imieniu, wykazane w udokumentowanym sprawozdaniu złożonym do Marszałka Województwa i WFOŚ. Środki te mogą być przeznaczone przez gminy na finansowanie działań w zakresie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz edukację ekologiczną w tym zakresie,

2. środki pochodzące od zobowiązanych przedsiębiorców bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji odzysku przeznaczane dla podmiotów wykonujących poszczególne czynności związane z odzyskiem i recyklingiem odpadów opakowaniowych oraz edukację ekologiczną w tym zakresie.

Zarówno KPGO, WPGO jak i niniejszy plan gminny utrzymują wskazane w ustawie docelowe poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych przyjmując je jako wytyczną kierunkową i odnosząc do oszacowanej ilości odpadów o charakterze odpadów opakowaniowych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych.

Planowany system gospodarki odpadami opakowaniowymi na terenie gminy Ząbki zakłada:

1. Odpowiedzialność każdego przedsiębiorcy traktowanego odrębnie do osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu, co stanowi obowiązek ustawowy.
2. Przyjęcie zasady, że określone prawem poziomy odzysku i recyklingu odnoszą się do ilości odpowiednich opakowań i produktów wprowadzanych na rynek, nie zaś ilości wytwarzanych odpadów opakowaniowych.
3. Przedsiębiorcy realizują nałożony obowiązek bez uwzględnienia podziału administracyjnego, lecz w pełnej skali swojej działalności na terenie kraju.
4. Ustawowy system sprawozdawczości nie pozwala na określenie ilości odpowiednich opakowań i produktów wprowadzonych na rynek na terenie gminy, jak też ilości odpadów opakowaniowych wytworzonych na terenie gminy, które zostały poddane odzyskowi.
5. Rozwijane systemy selektywnej zbiórki i segregacji odpadów komunalnych ukierunkowane będą przede wszystkim na odpady zaliczane do odpadów opakowaniowych.
6. Rozwinięta zostanie współpraca gminy Ząbki w ramach jej uprawnień i obowiązków z przedsiębiorcami, dla ułatwienia realizacji zadań w zakresie odzysku odpadów opakowaniowych.
7. Wdrażane programy i akcje w zakresie edukacji ekologicznej uwzględniać będą promowanie selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem odpadów opakowaniowych.

W związku z powyższym, gmina Ząbki wypełniać będzie zadania pomocnicze wobec zobowiązanych ustawowo przedsiębiorców i organizacji odzysku, stwarzając przede wszystkim warunki dla rozwoju selektywnej zbiórki i odzysku oraz organizując powszechną edukację ekologiczną.

6.7. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

6.7.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów

Celem nadrzędnym polityki ekologicznej państwa w zakresie gospodarowania odpadami jest przede wszystkim zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ich odzysk lub unieszkodliwianie. Zgodnie z art. 5 i 6 ustawy o odpadach powstawanie odpadów powinno być eliminowane lub ograniczone przez wytwarzających odpady niezależnie od stopnia uciążliwości bądź zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska, a także niezależnie od ich ilości lub miejsca powstawania. Do podstawowych działań zmierzających do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami należą: minimalizacja powstawania odpadów, zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów oraz składowanie odpadów, których ze względów ekonomicznych lub technologicznych nie da się przetworzyć.

6.7.2. Działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi pierwszoplanowym działaniem zmierzającym do ograniczenia ilości odpadów, a tym samym zmniejszenia ich negatywnego oddziaływania jest minimalizacja powstawania odpadów. Działania mające na celu zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów przez mieszkańców odpadów prowadzi się poprzez:

- podnoszenie świadomości społecznej, w wyniku prowadzenia akcji edukacyjno – informacyjnych,
- utrwalanie nabytych postaw,
- stosowanie instrumentów ekonomicznych (uzależnienie kosztów usuwania odpadów od ich ilości).

Kolejnym działaniem jest uzyskanie odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu w zakresie odpadów komunalnych, zgodnych z Planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego. Poziomy te dotyczą redukcji ilości odpadów:

- ulegających biodegradacji,
- wielkogabarytowych,
- budowlano-remontowych z sektora komunalnego.

6.7.3. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Zaproponowany system gospodarki odpadami obejmuje rozwiązania zmierzające do uporządkowania gospodarki odpadami na terenie gminy poprzez rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych, odpadów budowlanych oraz odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych i wdrożenie zbiórki odpadów ulegających biodegradacji od mieszkańców, odpadów wielkogabarytowych, a także rozwiązania w zakresie odzysku i unieszkodliwiania pozyskanych frakcji.

W osobnych rozdziałach niniejszego dokumentu zaprezentowano poziomy odzysku i unieszkodliwiania odpadów wielkogabarytowych oraz budowlanych, opakowaniowych i odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.

6.7.4. Przewidywane zadania do realizacji w gospodarce odpadami komunalnymi

Zadania do realizacji określone zostały na podstawie ilości odpadów do odzysku i unieszkodliwiania w horyzoncie czasowym 2006-2011. Zakłada się, że wdrażanie zaproponowanego systemu będzie postępować systematycznie, etapami. Zadania do realizacji w sektorze komunalnym wraz z harmonogramem zostały przedstawione harmonogramie realizacji zadań.

6.8. Działania prawno – organizacyjne w zakresie gospodarki odpadami

1. Uchwalenie znowelizowanego „Regulaminu utrzymania czystości i porządku w mieście Ząbki”, uwzględniającego zmiany wynikłe z przyjęcia Planu gospodarki odpadami i zmienionych przepisów prawnych.
2. Opracowanie i zatwierdzenie uchwały o wprowadzeniu i zasadach selektywnej zbiórki odpadów w mieście Ząbki.
3. Zintensyfikowanie działań kontrolnych właścicieli nieruchomości pod kątem spełniania przez nich wymogów prawa w zakresie gospodarowania odpadami, a w szczególności posiadania zawartej umowy na wywóz odpadów z firmą posiadającą stosowne uprawnienia. W tym celu proponuje się przeszkolenie odpowiednich osób.
4. Zorganizowanie przy Urzędzie Miasta punktu konsultacyjnego udzielającego informacji z zakresu właściwego gospodarowania odpadami.
5. Utworzenie telefonicznej „gorącej linii” dla mieszkańców miasta przyjmującej zgłoszenia dotyczące niewłaściwego postępowania z odpadami i udzielającej informacji o sposobach i możliwościach postępowania z odpadami.

6.9. Przewidywane zadania do realizacji w gospodarce odpadami komunalnymi wraz z harmonogramem realizacji

Zadania do realizacji określone zostały na podstawie ilości odpadów do odzysku i unieszkodliwiania w horyzoncie czasowym 2006 - 2011. Zakłada się, że wdrażanie zaproponowanego systemu będzie postępować systematycznie, etapami. W niniejszym planie przedstawiono zadania do realizacji w sektorze komunalnym wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym.

7. Specyficzne rodzaje odpadów

7.1. Odpady medyczne i weterynaryjne

Stan aktualny

Odpady medyczne są generowane przez ośrodki służby zdrowia, szpitale, poradnie, laboratoria analityczne i zakłady farmakologiczne. Unieszkodliwianie odpadów medycznych wiąże się przede wszystkim z koniecznością przeciwdziałania skażeniom epidemiologicznym wywołanych przez te odpady.

Zgodnie z ustawą *o odpadach*:

- przez **odpady medyczne** rozumie się odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny,
- przez **odpady weterynaryjne** rozumie się odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach.

Zgodnie z katalogiem odpadów wraz z listą odpadów niebezpiecznych przyjętym rozporządzeniem Ministra Środowiska w *sprawie katalogu odpadów* w grupie odpadów medycznych i weterynaryjnych wyróżniamy zarówno odpady niebezpieczne, jak i odpady inne niż niebezpieczne. Należy zauważyć, iż w jednostkach świadczących usługi medyczne i weterynaryjne powstają również odpady odmiennie klasyfikowane, w tym komunalne, lecz jako niezwiązane bezpośrednio z przedmiotem działalności nie są one zaliczane do grupy odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Zgodnie z danymi WHO (Światowa Organizacja Zdrowia) wśród odpadów, powstający w placówkach służby zdrowia ok.:

- 75 % - 90 % stanowią odpady nie stanowiące zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi (odpady komunalne, komunalnopodobne),
- 10 % - 25 % odpady specyficzne dla działalności tych placówek, tzn. odpady infekcyjne i specjalne (szczątki ludzkie i zwierzęce), chemiczne, radioaktywne itp.

Odpady powstające w placówkach medycznych można podzielić na 4 podstawowe grupy:

- Grupa A - odpady komunalne, w tym np. biurowe, kuchenne - ogrodowe, wielkogabarytowe, ampułki po użytych lekach, surowce wtórne i inne,
- Grupa B - odpady infekcyjne, np. zużyte opatrunki, krew i jej produkty z zawartością plazmy i surowicy, tampony, przedmioty ostre (igły, strzykawki, skalpele, pipety itp.) i inne,
- Grupa C - szczątki ludzkie i zwierzęce: tkanka pooperacyjna, rozpoznawalne szczątki ciała ludzkiego,
- Grupa D - cytostatyki, niewykorzystane płyny z chemioterapii, odpady chemiczne i farmaceutyki (przeterminowane leki, materiały fotograficzne), odpady o wysokiej zawartości metali ciężkich (np. termometry rtęciowe, świetlówki) oraz radioaktywne.

Na terenie Ząbek wytwarzane są odpady zakwalifikowane do grup: A,B i D.

Z danych uzyskanych za pomocą ankiet wynika, że najczęściej wytwarzane są następujące typy odpadów medycznych: zużyte opatrunki miękkie, sprzęt jednorazowy (igły i strzykawki), przeterminowane leki, formaldehyd i rozpuszczalniki.

Odwołując się do treści krajowego planu gospodarki odpadami, skład morfologiczny odpadów weterynaryjnych jest następujący:

- tkanka zwierzęca - 39 %
- sprzęt jednorazowy - 17 %
- środki opatrunkowe - 21 %
- opatrunki gipsowe - 3 %

Wśród odpadów powstających w placówkach weterynaryjnych wyróżnić można, podobnie jak w przypadku odpadów medycznych, odpady o charakterze komunalnym, nie stanowiące zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi,

odpady infekcyjne i specjalne, należące do niebezpiecznych i w tym kontekście wymagające stosownego postępowania z nimi. Na terenie Ząbek funkcjonują dwie lecznice dla zwierząt.

Bilans odpadów

Nie są obecnie dostępne pełne dane dotyczące ilości wytwarzanych odpadów medycznych i weterynaryjnych, a w tym niebezpiecznych. Oszacowanie tej wielkości możliwe jest przy zastosowaniu wskaźników odnoszących się do poszczególnych parametrów kwantyfikujących zakres świadczonych usług.

Przyjęto następujące wskaźniki:

- dla odpadów niebezpiecznych powstających w gabinetach lekarskich:
- stomatologicznych - 0,57 kg/dobę/gabinet,
- innych - 0,183 kg/dobę/gabinet,
- dla odpadów niebezpiecznych powstających w gabinetach weterynaryjnych:
- 0,43 kg/dobę/gabinet.

Tabela 28 Ilość odpadów specyficznych, powstających w gabinetach lekarskich, wartości średnie dla Polski, 2002 r

Gabinety lekarskie/ specjalność	Produkcja odpadów specyficznych kg/ pacjent/ dzień
Chirurgia	0,18
Ginekologia	0,37
Interna	0,02
Laboratoria analityczne	0,1
Laryngologia	0,08
Okulistyka	0,02
Ortopedia	0,15
Stomatologia	0,41
Urologia	0,37

Na terenie Ząbek funkcjonuje 5 placówek wytwarzających omawiane odpady (2 publiczne i 3 niepubliczne). Ilość porad medycznych udzielonych w 2004 roku wyniosła 65 716, w tym 40151 to porady podstawowej opieki zdrowotnej, a 6536 to porady stomatologiczne. Ilość wytwarzanych w placówkach medycznych odpadów oszacowano na 1,3 Mg rocznie. Gabinety prywatne posiadają w 75% instrukcję postępowania z odpadami medycznymi.

Określenie wielkości wytwarzania odpadów weterynaryjnych oraz ich składu morfologicznego jest trudne, ponieważ placówki te nie prowadzą inwentaryzacji odpadów. Ilość odpadów oszacowano na 0,1 Mg rocznie.

Odpady medyczne gromadzone są najczęściej w wydzielonych pomieszczeniach, a następnie odbierane przez wyspecjalizowane firmy, które przekazują je do unieszkodliwienia. Częstotliwość odbioru odpadów jest uzależniona od ich ilości i wynosi od 1 x tydzień do 1 x miesiąc. Na terenie gminy nie funkcjonują instalacje i urządzenia do unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Za podstawowy problem należy uznać właściwą gospodarkę odpadami na poziomie wytwórcy oraz organizację zbierania i transportu odpadami medycznymi.

Prognozy

Prognozy wytwarzania odpadów medycznych uzależnione są od wielu czynników, m.in.: prognozy demograficznej, zmiany struktury ludności, wzrostu PKB. Generalnie, w związku ze starzeniem się społeczeństwa i poprawą jakości usług w służbie zdrowia, ilość wytwarzanych odpadów powinna wzrosnąć.

Określając prognozy wytwarzania odpadów weterynaryjnych przyjęto za krajowym planem gospodarki odpadami, średni, roczny wzrost powstających odpadów na poziomie 1%.

Cele:

1. Objęcie wszystkich odpadów niebezpiecznych w grupie odpadów medycznych i weterynaryjnych metodami postępowania zgodnymi z prawem.
2. Minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych na środowisko poprzez stosowanie właściwych praktyk postępowania z odpadami.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi i weterynaryjnymi regulują:

- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane,
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach.

Powyższe regulacje wykluczają stosowanie odzysku wobec odpadów niebezpiecznych w grupie odpadów medycznych i weterynaryjnych. Jako dopuszczalne sposoby ich unieszkodliwiania nakazują spalanie w spalarniach odpadów. Dotyczy to zakaźnych odpadów weterynaryjnych oraz zakaźnych odpadów medycznych.

Właściwe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi zawartymi w grupie odpadów medycznych i weterynaryjnych stanowi wyłączny obowiązek wytwórców tych odpadów. Zadania w tym zakresie są jasno określone prawem. Przedmiotem planowania jest wskazanie działań właściwych administracji lokalnej zmierzających do osiągnięcia i utrzymania odpowiednich standardów. W związku z tym, zadania w zakresie gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi są następujące:

Zadania administracyjne

1. Wyegzekwowanie obowiązków formalnych spoczywających na omawianej grupie wytwórców odpadów

Zadania organizacyjno-informacyjne

1. Upowszechnienie wiedzy o sposobach postępowania z odpadami wśród omawianej grupy wytwórców
2. Organizacja zbiórki odpadów medycznych i weterynaryjnych ze źródeł rozproszonych (administracja publiczna może mieć w tym zakresie rolę wyłącznie pomocniczą ułatwiając kontakt wytwórcy z uprawnionym odbiorcą w sposób nie preferujący żadnego podmiotu uczestniczącego w obrocie).

Gospodarka odpadami powstającymi w placówkach służby zdrowia powinna odbywać się zgodnie z instrukcjami wewnątrzzakładowymi opracowanymi na podstawie wytycznych inspekcji sanitarnej. Założeniem jest segregacja odpadów w miejscu powstawania na wymienione grupy. Odpady specyficzne winny być przechowywane w specjalnych pomieszczeniach w temperaturze nie przekraczającej 10°C, a ich maksymalny czas magazynowania nie powinien być dłuższy niż 48 godzin. Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów specyficznych powinno być termiczne przekształcanie. Należy uznać, że ze względu na rozproszenie źródeł, jak i ogólną ilość odpadów tej grupy wytwarzanych na terenie Ząbek nie jest celowe podejmowanie budowy instalacji i obiektów do unieszkodliwiania odpadów medycznych na terenie miasta.

Jednostki usług medycznych i weterynaryjnych, jako wytwórcy odpadów, zobowiązane są, zgodnie z *ustawą o odpadach* do:

- uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie,
- przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości do 0,1 Mg rocznie albo powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne.

Dla realizacji powyższych podjęte zostaną następujące zadania cząstkowe:

1. Identyfikacja wszystkich wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych.
2. Umożliwienie wszystkim przedsiębiorcom uprawnionym do prowadzenia działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów medycznych i weterynaryjnych na terenie gminy upowszechnienia ich ofert wśród wytwórców drogą bezpośredniego rozkolportowania, spotkań z zainteresowanymi grupami wytwórców odpadów, umieszczenia ofert w informatorach i na stronach internetowych gminy.
3. Przygotowanie adresowanej do wszystkich wytwórców odpadów niebezpiecznych w grupie odpadów medycznych i weterynaryjnych (ze szczególnym uwzględnieniem drobnych wytwórców) informacji obejmującej:
 - ogólne zasady postępowania z odpadami z tej grupy,
 - zestawienie obowiązków formalnych spoczywających na wytwórcy z instruktażem ich realizacji,
 - wzorce niezbędnych dokumentów wraz z przystępnym komentarzem, a w tym: przygotowane przez właściwy organ (starosta) wzorce programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi i wniosku o jego zatwierdzenie oraz informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, określone przepisami prawa wzory dokumentów sprawozdawczych,
 - wskazanie sankcji grożących w przypadku nie wywiązywania się z przypisanych prawem obowiązków,
 - załączone zgłoszone oferty przedsiębiorców uprawnionych do prowadzenia działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów medycznych i weterynaryjnych na terenie gminy, z którymi została uzgodniona ta forma ich upowszechnienia.
4. Opiniowanie wniosków o zatwierdzenie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami.
5. Kontrola wytwórców odpadów w zakresie spełnienia obowiązków formalnych oraz gospodarowania odpadami zgodnego z przepisami ustawy i zatwierdzonym programem gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub złożoną informacją o wytwarzanych odpadach i sposobach gospodarowania nimi.
6. Sankcjonowanie stwierdzonych nieprawidłowości poprzez odpowiednio: wezwania wytwórcy odpadów do zaniechania naruszeń, wstrzymanie działalności wytwórcy odpadów w zakresie objętym programem gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub w zakresie powodującym wytwarzanie odpadów.

Działania w zakresie kontroli i sankcjonowania prócz działań interwencyjnych powinny być prowadzone w sposób planowy w oparciu o uzupełnianą bazę danych i ocenę potencjalnego zagrożenia dla środowiska.

7.2. Odpady z placówek oświatowych i jednostek publicznych

W placówkach oświatowych i niektórych jednostkach publicznych wytwarzane są odpady niebezpieczne zaklasyfikowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów do grup:

06 – odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej,

07 – odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej.

Odpady te stanowią niewielki procent wytwarzanych odpadów niebezpiecznych, ale ze względów przede wszystkim dydaktycznych zasadnym wydaje się uwzględnienie ich w niniejszym Planie.

Według danych GUS w Ząbkach działalność oświatową prowadzi (stan na dzień 31 XII 2004 r.) 6 placówek publicznych, w tym trzy na poziomie podstawowym i trzy gimnazja.

Odczynniki chemiczne powstające na terenie tych jednostek winny być magazynowane w specjalnych pomieszczeniach wyposażonych w szafy lub urządzenia, do których dostęp mają jedynie upoważnieni nauczyciele lub wyznaczeni pracownicy szkoły. Przedmiotowe odpady niebezpieczne należy poddać procesowi unieszkodliwienia termicznego. Ich utylizacja jest kosztowna, ale jej przeprowadzenie jest konieczne ze względu na to, iż niewłaściwe postępowanie z tego rodzaju odpadami może doprowadzić do powstania kosztów społecznych.

Przyjęte zostało, iż na terenie jednostki oświatowej (szkoły) powstaje maksymalnie około 20 kg odczynników (w okresie czteroletnim). Na potrzeby Planu przyjęta została ta właśnie ilość celem oszacowania maksymalnych kosztów ich utylizacji.

Tabela 29 Szacunkowy udział poszczególnych rodzajów odczynników chemicznych powstających w szkołach

Rodzaj związku	Udział %	Szacowana ilość [kg]
Związki zawierające siarkę	30	6
Związki chloropochodne	30	6
Związki palne	15	3
Związki niepalne	20	4
Trucizny	5	1
Razem	100	20

Największy koszt związany z utylizacją tego rodzaju odpadów dotyczy trucizn, bezkosztowo utylizowane są natomiast związki palne.

7.3. Zwłoki zwierzęce

Stan aktualny

Na terenie gminy Ząbki istnieje problem unieszkodliwienia zwłok zwierzęcych powstających w wyniku uśpienia zwierząt od mieszkańców. Zazwyczaj zwłoki zwierząt są grzebane w dowolnych miejscach przez właścicieli tych zwierząt. Rozkładające się zwłoki zwierzęce mogą powodować epidemiologiczne skażenie wód. Gabinety weterynaryjne działające na terenie gminy nie prowadzą zbiórki tych odpadów.

Cele

1. Eliminacja nieprawidłowych praktyk postępowania ze zwłokami zwierzęcymi

Zadania

1. Organizacja systemu gospodarowania zwłokami zwierzęcymi
2. Organizacja akcji propagandowej na terenie gminy.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2002 roku o zmianie ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz zmianie niektórych innych ustaw zwłoki zwierzęce powinny być niezwłocznie dostarczone podmiotom zajmującym się ich zbieraniem, przetwarzaniem, spalaniem lub przekazane na grzebowisko.

W ostatnim okresie Unia Europejska zaostrzyła przepisy dotyczące odzysku odpadów pochodzenia zwierzęcego na produkcję mączek i zakazała ich użytkowania w żywieniu zwierząt. Zgodnie z krajowym planem gospodarki odpadami w województwie mazowieckim zbudowany będzie szczelny system nadzoru weterynaryjnego nad procesem powstawania i niszczenia odpadów pochodzenia zwierzęcego szczególnego ryzyka (SRM) oraz padłych zwierząt (HRM), w tym zwłaszcza bydła, owiec i kóz oraz ich wyłączenia z łańcucha pokarmowego ludzi i zwierząt. W województwie mazowieckim funkcjonujące instalacje przeznaczone do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych w pełni pokrywają obecne i przyszłe potrzeby w tym zakresie i należy oczekiwać, że powstające w gminie Ząbki w/w odpady będą w pełni unieszkodliwione.

Zasady postępowania w przypadku epidemii zwierząt powinny być określone w planach gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, opracowanych na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (tekst jednolity Dz. U. 1999 r. Nr 66 poz. 75 z późn. zmianami) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 października 2003 r. w sprawie planów gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 188, poz. 1845). Rozporządzenie to określa zakres współpracy organów administracji rządowej i samorządowej oraz poszczególnych podmiotów w tworzeniu i wykonywaniu planów gotowości oraz zakres udziału organów administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów w strukturach organizacyjnych zespołów kryzysowych. Plany takie powinny zostać opracowane na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz podlegać stałej aktualizacji. Plan dla powiatu jest przygotowywany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii. Ponadto lista

zakładów unieszkodliwiających odpady HRM/SRM na terenie kraju prowadzona jest przez Główny Inspektorat Weterynarii i publikowana na jego stronie internetowej. Wykaz zakładów (stan na dzień 31.12.2004 r.) przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30 Wykaz zakładów unieszkodliwiających odpady HRM/SRM na terenie kraju (31.12.2004 r.)

Lp.	Nazwa i adres zakładu	Zakres produkcji
Województwo kujawsko-pomorskie		
1	Struga S. A. Jezuicka Struga 3 88 – 111 Rojewo	tłuszcz, mączka mięsna, mięsno-kostna, kostna do spalania
2	Z. U. „Hetman” Sp. z o. o. Olszówka, 87-400 Golub-Dobrzyń	tłuszcz, mączka mięsna, mięsno-kostna, kostna do spalania
Województwo lubelskie		
1	Z. U. „Bacutil” Zastaw, 24-170 Kurów	tłuszcz, mączka mięsna, mięsno-kostna, kostna do spalania
Województwo mazowieckie		
1	Z. U. „Elkur” 06-212 Krasnosielc	tłuszcz, mączka mięsna, mięsno-kostna, kostna do spalania
Województwo opolskie		
1	„Profet” Sp. z o.o. ul. Pustkowska 18, Węgry, 46 – 023 Osowiec	tłuszcz, mączka mięsna, mięsno-kostna, kostna do spalania
Województwo podkarpackie		
1	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Utires” Leżachów 133, 37 – 530 Sieniawa	tłuszcz, mączka mięsna, mięsno-kostna, kostna do spalania
Województwo wielkopolskie		
1	Zakład Utylizacyjny Tarnowo Stare, 62 – 055 Czempin	tłuszcz, mączka mięsna, mięsno-kostna, kostna do spalania
2	„Gerex” Janków Drugi 106, 62- 814 Blizanów	tłuszcz, mączka mięsna, mięsno-kostna, kostna do spalania
Województwo małopolskie		
1	Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. ul. Kwiatkowskiego 8 33-101 Tarnów	Spalarnia odpadów HRM/SRM

Za realizację zadań odpowiedzialni będą wytwórcy odpadów. Zadania związane z edukacją ekologiczną prowadzone będą przez Starostwo Powiatowe w Wołominie i Urząd Miasta w Żąbkach. Działalność kontrolna prowadzona będzie przez Inspekcję Sanitarną.

7.4. Odpady zawierające azbest

Stan aktualny

Jako azbest określa się grupę minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Ze względu na swoje cechy fizyko-chemiczne (odporność na wysokie temperatury, działanie mrozu, działanie kwasów, substancji żrących) azbest przez kilkadziesiąt ostatnich lat znajdował zastosowanie przy produkcji dużego asortymentu wyrobów. Stosowany był do produkcji szerokiej gamy wyrobów, w szczególności budowlanych oraz różnego rodzaju rur wykorzystywanych w budowie np. instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, przewodów kominowych czy zsypów. Azbest stosowano w wyrobach budowlanych powszechnego użycia: eternit, czyli płyty faliste azbestowo-cementowe do pokryć dachowych (o zawartości 10-13% azbestu), płyty prasowane – płaskie stosowane w chłodniach kominowych lub do produkcji ścian osłonowych w budownictwie ogólnym i przemysłowym, płyty KARO – na pokrycia dachowe lub elewacje, rury azbestowo-cementowe wysokociśnieniowe (krokidolit) i kanalizacyjne,

stosowane także jako przewody wentylacyjne i dymowo-spalinowe (zawartość azbestu około 22%), kształtki azbestowo-cementowe, stosowane w budownictwie ogólnym i przemysłowym.

Prowadzone badania oddziaływania azbestu na zdrowie człowieka dowiodły, iż może być on przyczyną wielu zmian patologicznych układu oddechowego: pylicy azbestowej, łagodnych zmian opłucowych, raka płuc, międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej. Należy zauważyć, iż oddziaływanie chorobotwórcze wykazują jedynie wdychane wraz z powietrzem włókna azbestowe. W innej postaci azbest nie stanowi zagrożenia. Do analizy tej grupy, wykorzystano zatwierdzony przez Radę Ministrów w maju 2002 roku „Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest występujących na terytorium Polski”, który został opracowany przez Ministerstwo Gospodarki.

Obecnie na terenie miasta Ząbki prowadzona jest akcja inwentaryzacji odpadów zawierających azbest, w przygotowaniu jest projekt systemu usuwania i unieszkodliwiania odpadów tego typu. Prowadzona jest lista, na którą wpisują się mieszkańcy chcący usunąć wyroby zawierające azbest ze swoich posesji. System finansowania zakłada, że mieszkańcy nie będą ponosili kosztów związanych z usuwaniem odpadów zawierających azbest, obecnie trwają poszukiwania źródeł finansowania tego przedsięwzięcia

Z uwagi na fakt, że do tej pory nie funkcjonował w mieście system gospodarki odpadami zawierającymi azbest, odpady te trafiały w sposób niekontrolowany do środowiska – stosowano je najczęściej do utwardzania dróg lub wypełniania wyrobisk. Część odpadów usuwana była łącznie ze strumieniem odpadów komunalnych, a część składowana nielegalnie w lasach.

Wobec zakazu stosowania nowych wyrobów zawierających azbest, jedynym źródłem odpadów jest wytwarzanie ich podczas robót w miejscach, gdzie dawniej były zastosowane.

Prognozy

Prognozy powstawania odpadów będą możliwe do określenia po uprzednim przeprowadzeniu inwentaryzacji wszystkich budynków na terenie miasta pod względem oceny stanu i bezpieczeństwa użytkowania wyrobów budowlanych zawierających azbest. Zgodnie z aktualnym prawodawstwem (rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest – Dz.U. Nr 71, poz. 649) właściciele lub zarządcy obiektów i urządzeń budowlanych zobligowani zostali do przeprowadzenia przeglądów stanu budynków. Wyniki przeglądu wykażą, które z budynków w pierwszej kolejności powinny być poddane remontom (tj. usunięcie płyt azbestowo-cementowych).

Cele

1. Bezpieczne dla zdrowia usunięcie wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwienie poprzez deponowanie na wyznaczonych do tego celu składowiskach

Biorąc powyższe pod uwagę, realizując przejętą przez Sejm RP Rezolucję w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki z dnia 19 czerwca 1997 r. oraz ustawę z tego samego dnia o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, Rada Ministrów przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Założeniem programu jest doprowadzenie do usunięcia w ciągu 30 lat wyrobów zawierających azbest. Wynika ono z szacowanego na 30 lat czasu użytkowania wyrobów budowlanych z azbestem.

Program określa zakres działań i obowiązki dla poszczególnych szczebli administracji państwowej, dotyczące prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest. Dla gminy są one następujące:

Zadania

1. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest
2. Uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w budownictwie

Opierając się o wytyczne dla jednostek samorządu terytorialnego zawarte w „Programie usuwania azbestu (...)” można wskazać następujące zadania cząstkowe:

Zadania na lata 2006-2008:

1. Dalsza identyfikacja obiektów budowlanych, w których domniemane jest wykorzystanie wyrobów zawierających azbest
2. Uzyskanie od właścicieli lub zarządców obiektów i urzędów budowlanych z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest wypełnionych arkuszy ocen stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, zgodnych z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r. w sprawie sposobu bezpiecznego użytkowania oraz warunków opracowanie harmonogramu usuwania wyrobów zawierających azbest

Zadania na lata 2009-2011:

1. Bieżąca realizacja przyjętego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy
2. Monitoring wytwarzania i postępowania z odpadami azbestowymi
3. Działania interwencyjne

Dla realizacji powyższych zadań należy:

- rozwinąć i prowadzić w sposób ciągły działalność edukacyjno-informacyjną przy wykorzystaniu dostępnych środków przekazu,
- wdrożyć jednolity system finansowania usuwania i unieszkodliwiania odpadów azbestowych dostępny również dla prywatnych właścicieli lub zarządców obiektów budowlanych. Wykonawstwo prac budowlano-remontowych oraz koszty usuwania i unieszkodliwiania odpadów azbestowych lub konserwacji wyrobów zawierających azbest dla obiektów publicznych winny być finansowane z odpowiednich środków budżetowych przy wsparciu funduszy ochrony środowiska. Dla obiektów budowlanych będących własnością prywatną należy przewidzieć częściowe dofinansowanie usuwania i unieszkodliwiania odpadów azbestowych z funduszy ochrony środowiska, czytelnie określając kryteria i wysokość możliwego dofinansowania
- monitoring usuwania wyrobów zawierających azbest.

Sposób postępowania

Obecnie jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest deponowanie ich na składowiskach odpadów. Na terenie gminy Ząbki nie przewiduje się lokalizacji składowisk odpadów niebezpiecznych przyjmujących odpady azbestowe. Zadania w przedmiotowym zakresie sprowadzają się do zidentyfikowania wyrobów zawierających azbest, raportowania jednostkom nadrzędnym oraz opracowania i wdrożenia programu ich usuwania. Odpady zawierające azbest powstające na terenie gminy Ząbki będą unieszkodliwiane poprzez składowanie na już funkcjonujących na terenie kraju składowiskach przystosowanych do deponowania tego rodzaju odpadów.

Według polskiego prawa sposób zagospodarowania tych odpadów należy do właściciela nieruchomości. Są oni obowiązani do wypełnienia arkuszy oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest i złożenia ich do właściwego urzędu. Często wysokie koszty transportu i unieszkodliwiania tych odpadów uniemożliwiają właścicielom nieruchomości podejmowanie jakichkolwiek działań związanych z ich wymianą. W gminie Ząbki udzielana może być pomoc finansowa z Wojewódzkiego, Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla właścicieli budynków wchodzących w skład zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej w wysokości do 50% kosztów usunięcia i unieszkodliwienia pokryć dachowych zawierających azbest.

Za realizację zadań odpowiedzialni będą wytwórcy odpadów. Zadania związane z edukacją ekologiczną prowadzone będą przez Starostwo Powiatowe w Wołominie i Urząd Miasta w Ząbkach.

7.5. Wyeksploatowane pojazdy

Stan aktualny

Szybki rozwój motoryzacji stwarza konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki odpadami pochodzącymi z eksploatacji i złomowania pojazdów. Gwałtowny wzrost liczby samochodów oraz struktura wiekowa krajowego parku pojazdów, w której znaczny procent stanowią pojazdy stare i wyeksploatowane przyczyniać się będą do stałego wzrostu odpadów samochodowych. Większość elementów z wyeksploatowanych pojazdów ma wartość surowcową. Niezbędne jest więc powtórne przetworzenie tych materiałów w taki sposób, aby można było wykorzystać je do wytwarzania nowych produktów.

Z danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że samochody osobowe stanowią ok. 67 % wszystkich pojazdów. Pozostałe pojazdy i ich udział w całości parku maszynowego prezentują się następująco:

– Samochody ciężarowe	12,1 %
– Ciągniki	10,8 %
– Motocykle i skutery	8,5 %
– Autobusy	0,76 %
– Samochody specjalne	0,66 %
– Samochody sanitarne	0,13 %

Na terenie gminy Ząbki nie wydaje się możliwym w chwili obecnej określenie ilości wycofanych z eksploatacji i zełmowanych wraków samochodowych. Jest to spowodowane następującymi przesłankami:

1. brak jest wiarygodnych i kompletnych informacji z Wydziału Komunikacji w zakresie:

- ilości samochodów zarejestrowanych i wyrejestrowanych,
- ilości unieszkodliwionych wraków samochodowych.

Wyrejestrowane samochody mogą być oddawane do unieszkodliwienia zarówno do uprawnionych podmiotów działających na terenie gminy, jak i poza nią, co zdecydowanie utrudnia i tak w zasadzie nieistniejącą ich ewidencję. Niezmiernie trudno jest oszacować, ile pojazdów z tej liczby powinno rocznie trafiać na złom. Liczbę samochodów osobowych trwale wyrejestrowanych szacuje się na ok. 2,5 – 3 % rocznie w stosunku do ich całkowitej ilości. Na złom trafia ich jednak szacunkowo nie więcej niż ok. 1 – 1,5 %.

Aktualnie gospodarka wrakami samochodów na terenie Ząbek opiera się na funkcjonujących poza terenem miasta auto-złomach tzw. szrotach. Punkty te nie są połączone w sieć i nie następuje między nimi wymiana informacji ani materiałów bądź części. Przeciętny szrot to niewielki ogrodzony plac o powierzchni 300-400 m². Zakład taki zatrudnia do kilku osób i skupuje średnio kilkanaście samochodów miesięcznie.

Wycofane z eksploatacji samochody ze względu na zawartość substancji niebezpiecznych takich jak: oleje, płyny chłodnicze i hamulcowe, odpady paliw ciekłych, filtry olejowe stanowią duże zagrożenie dla środowiska. Większość elementów wycofanych z eksploatacji pojazdów ma wartość surowcową.

Prognozy

W miarę rozwoju gospodarki i wzrostu zamożności społeczeństwa liczba pojazdów, a więc także liczba wyeksploatowanych pojazdów będzie systematycznie wzrastać. Obserwowane będzie zjawisko wymiany starszych modeli pojazdów na nowsze, co również przyczyni się do wzrostu ilości tych odpadów.

Cele

1. Odzysk i recykling zgodnie z ustawą z dnia 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U. Nr 25 poz. 202):
 - po dniu 1 stycznia 2006 r. stacja demontażu powinna osiągnąć poziom ponownego użycia i odzysku przyjętych pojazdów w wysokości nie mniejszej niż 85% średniej masy pojazdu rocznie oraz poziom ponownego użycia i recyklingu nie mniejszy niż 80% średniej masy pojazdu rocznie,

- dla pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980r. osiągnięty poziom ponownego użycia i odzysku może wynosić nie mniej niż 75% a poziom ponownego użycia i recyklingu nie mniej niż 70% średniej masy pojazdu rocznie,

Zadania

1. Zorganizowanie systemu zbiórki wyeksploatowanych pojazdów od mieszkańców poprzez stacje demontażu.

Dla zapewnienia prawidłowej gospodarki zużytymi pojazdami konieczne jest przede wszystkim podjęcie działań na poziomie krajowym. Zgodnie z ustawą o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, stacje demontażu będą zobowiązane po dniu 1 stycznia 2007 do bezpłatnego przyjmowania samochodów od ostatniego właściciela. Producenci i importerzy samochodów, w przypadku niewypełnienia obowiązku odzysku i recyklingu będą zobowiązani uiścić opłatę produktową. Środki z opłaty produktowej przeznaczone będą na dofinansowanie zadań w zakresie demontażu pojazdów, których demontażu nie wykonano na podstawie umowy z przedsiębiorcami lub organizacjami odzysku.

Dla gminy Ząbki wdrożony zostanie system recyklingu pojazdów w oparciu o istniejące stacje demontażu pojazdów w powiecie wołomińskim oraz poza nim (np. w Rembertowie, Markach, Wołominie, Kałuszynie, Mińsku Mazowieckim), które posiadają nadane przez Wojewodę Mazowieckiego uprawnienia do wydawania zaświadczeń o złomowaniu samochodu w celu wyrejestrowania samochodu.

Wykaz przedsiębiorców upoważnionych do prowadzenia stacji demontażu w województwie mazowieckim wraz z adresem stacji demontażu przedstawiono poniżej (stan na 31.08.2005 rok):

1. P.H.U. Auto – Skup Barbara Sołoducha ul. Starzyńskiego 14, 08 – 110 Siedlce
2. Marut Sp. z o.o. ul. Leninowska 1, 26 – 600 Radom
3. Mechanika Pojazdowa Blacharstwo Lakiernictwo M. Gańko i W. Gańko ul. Kobielska 7, 05 – 300 Mińsk Mazowiecki
4. Przedsiębiorstwo Przerobu Złomu Metali „Segromet” ul. Węgrowska 2, 08 – 300 Sokołów Podlaski
5. Auto – Złom Jolanta Łątkiewicz, ul. Płocka 132, 09 – 100 Płońsk
6. Auto – Złom - Szrot ul. Wijska 11a, 05- 802 Pruszków
7. Komis Sp. z o.o. ul. Jagiellońska 88, 00 – 992 Warszawa
8. Auto – Złom Ewa Grzelak, ul. Lipińska 140, 05 – 200 Wołomin
9. Auto – Kasacja Tomasz Pawlik, ul. Strażacka 39B, 04 – 462 Warszawa
10. Auto – Kasacja Auto Pośrednictwo Bogdan Ryszewski, Skarzyn 20, 09 0 100 Płońsk
11. Zakład Wielobranżowy Usługowo –Handlowy „Delta”, ul. Mławska 5, 06 – 400 Ciechanów
12. Zakład Kasacji Pojazdów Samochodowych Auto Złom Zbigniew Wojciech Kawecki, ul. Nowy Świat 30, 15 – 620 Błędy
13. System A – Z Stanisław Bogdan Pruszyński, ul. Chybińska 5, 04 – 825 Warszawa
14. Firma Handlowo – Usługowo – Produkcyjna Wikel Wiktor Olędzki, Kozuszki Parcel 60, 96 – 500 Sochaczew
15. Auto – Szrot Iwona Czarnecka, ul. Kościuszki 137, 06 – 100 Pułtusk
16. Auto – Złom Tadeusz Kasperek, ul. Sportowa 3a, 27 – 700 Starachowice
17. Skup i sprzedaż złomu metali Kasacja Pojazdów, ul. Łochowska 34, 07 – 201 Wyszaków
18. Automark S.A. ul. Okólna 38, 05 – 270 Marki
19. Wegas, Sławomir Wernicki, ul. Płocka 13, 06 – 450 Głinojeck
20. 20.Tokarski. Jan Wiesław Tokarski, ul. Peronowa 6a, 05 – 200 Wołomin
21. Przedsiębiorstwo Transportowo – Handlowe „Kaja” Agnieszka Świątkowska, Kuzocin 123, 96 – 500 Sochaczew
22. Automobilklub Rzemieślnik, Giełda Samochodowa Słomczyn, Słomczyn 05 – 600 Grójec

Jednocześnie, należy prowadzić akcję informacyjno – edukacyjną wśród społeczeństwa, a także dla zakładów mechanicznych, samochodowych i wulkanicznych.

Podsumowując, ze względu na brak informacji niezbędnych do określenia stanu aktualnego, a co za tym idzie możliwości oszacowania zmian w omawianym zakresie, jako zadanie priorytetowe należy uznać wprowadzenie,

a następnie ciągłą realizację pełnej i wiarygodnej ewidencji ilości zarejestrowanych i wyrejestrowanych pojazdów oraz ilości unieszkodliwionych (złomowanych) wraków samochodowych.

7.6. Zużyte opony

Stan aktualny

Odpady gumowe, a szczególnie zużyte opony, stanowią poważny problem ekologiczny ze względu na ich trwałość. Na podstawie badań Ośrodka Badawczo- Rozwojowego Przemysłu Oponiarskiego zużyte opony stanowią ok. 70 % odpadów gumowych.

Dokładne określenie zasobów zużytych opon uniemożliwia brak ewidencji w tym zakresie. Dokładną ilość opon zużytych przez właścicieli samochodów prywatnych można jedynie oszacować na podstawie ilości opon kupowanych na wymianę lub na podstawie ilości zarejestrowanych pojazdów, uwzględniając czas zużycia opon. Szacunki wykonane w czasie pracy PBZ-030-08 pt. „Opracowanie ogólnokrajowego systemu utylizacji odpadów gumowych” wykazały, że w latach 2000 i 2005 będzie powstawać odpowiednio 120 tys. Mg i 150 tys. Mg zużytych opon, z czego wykorzystane jest średnio 35% odpadów (dane dla całego kraju).

Na terenie Ząbek nie funkcjonuje zorganizowana zbiórka zużytych opon. Część warsztatów lub punktów wulkanizacyjnych przyjmuje te odpady od klientów podczas wymiany ogumienia w pojazdach.

Prognozy

Ilość zużytych opon będzie stale wzrastać, w tempie proporcjonalnym do wzrostu pojazdów mechanicznych.

Cele

1. Osiągnięcie zakładanych poziomów odzysku i recyklingu docelowo w 2007 roku na poziomie 75% (odzysk) i 15% (recykling) wg zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych, w latach 2008-2015 zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Zadania

1. Organizacja systemu zbiórki i gromadzenia zużytych opon od mieszkańców oraz od małych i średnich przedsiębiorstw

Za realizację zadań odpowiedzialni będą wyspecjalizowane firmy prowadzące zbiórkę i odzysk lub unieszkodliwienie tych odpadów . Zadania związane z edukacją ekologiczną prowadzone będą przez Starostwo Powiatowe i Urząd Miasta w Ząbkach.

Zużyte opony będą dostarczane przez indywidualnych użytkowników do zakładów wulkanizacyjnych, stacji benzynowych prowadzących ich zbiórkę lub stacji demontażu wyeksploatowanych pojazdów.

Zostanie wprowadzony nakaz ewidencji w zakładach zajmujących się wymianą lub naprawą opon powstających odpadów zużytych opon i sposobów gospodarowania. Jednocześnie, należy prowadzić akcję informacyjno – edukacyjną wśród społeczeństwa, a także dla zakładów mechanicznych, samochodowych i wulkanicznych wskazującą możliwości prawidłowej gospodarki tymi odpadami

Problem zużytych opon jest rozwiązywany także poprzez przedłużenie czasu ich użytkowania wskutek bieżnikowania i zwiększenia trwałości (wg danych statystycznych obecnie bieżnikuje się ok. 40% opon ciężarowych, opony osobowe są bieżnikowane w niewielkim stopniu);

8.7. Zużyte oleje

Oleje odpadowe zgodnie z definicją zawartą w ustawie o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku to: wszystkie oleje smarowe lub przemysłowe, a w szczególności zużyte oleje silników spalinowych i oleje przekładniowe, a

także oleje smarowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne. Źródłami powstawania olejów odpadowych są przemysł oraz motoryzacja. Odpady te mogą powstawać również na stacjach paliw, w myjniach samochodowych, warsztatach samochodowych i punktach serwisowych, bazach logistycznych i magazynach.

W krajowej strukturze gospodarki odpadami olejowymi dominuje odzysk – 68% wytwarzanych odpadów, unieszkodliwianie stanowi 22%, a magazynowane jest około 10% odpadów. Na terenie Ząbek zbiórka zużytych olejów odbywać się będzie poprzez sieć stacji benzynowej i warsztatów, skąd odpady odbierane będą przez wyspecjalizowane firmy. Zużyte oleje odbierane będą z małych i średnich przedsiębiorstw przez wyspecjalizowane firmy, posiadające decyzje na zbiórkę, transport oraz odzysk zużytych olejów.

Przeprowadzona dla tych działań powinna być kampania informacyjno-propagandowa w zakresie prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi.

7.8. Baterie i akumulatory

Stan aktualny

Głównym źródłem akumulatorów ołowiowych są środki transportu. Na podstawie ilości zarejestrowanych pojazdów, średniego okresu użytkowania akumulatora oraz średniej masy akumulatora oszacowano (na podstawie wskaźników) ilość powstawania zużytych akumulatorów ołowiowych w Ząbkach na 4,2 Mg rocznie z sektora komunalnego oraz około 120 Mg z sektora gospodarczego.

Prognozy

Baterie i akumulatory powstają w dużym rozproszeniu, co utrudnia oszacowanie powstających ilości i uniemożliwia opracowanie prognoz wytwarzania tych odpadów do 2011 roku.

Cele

1. Odzysk z rynku 100% akumulatorów ołowiowych oraz ilości pozostałych baterii i akumulatorów zgodnie z Rozporządzeniem. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych, w ilości:
 - o akumulatory Ni-Cd wielkogabarytowe – 60% w 2006 r, 70% - 2007 r.;
 - o akumulatory Ni-Cd małogabarytowe – 45% w 2006 r., 50% -2007 r.;
 - o pozostałe baterie (z wyłączeniem cynkowo-węglowych i alkalicznych) – 30% w 2006 r, 50% - 2007 r.
 - o w latach 2008-2015 – zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Zadania

1. Organizacja zbiórki baterii i akumulatorów małogabarytowych ze źródeł rozproszonych

Za realizację zadań odpowiedzialne będą wyspecjalizowane firmy prowadzące zbiórkę i odzysk lub unieszkodliwienie tych odpadów wraz z wytwórcami odpadów. Zadania związane z edukacją ekologiczną prowadzone będą przez Starostwo Powiatowe w Wołominie i Urząd Miasta w Ząbkach.

W celu usprawnienia gospodarki bateriami i akumulatorami niezbędne jest zorganizowanie ich zbiórki z rozproszonych miejsc powstawania. Odpady w postaci baterii i akumulatorów zbiera się oddzielnie od innych rodzajów odpadów. Obowiązek odzysku z rynku został nałożony na podmioty wprowadzające je na rynek, a egzekwowany przy zastosowaniu opłaty produktowej.

Posiadacz odpadów w postaci baterii lub akumulatorów, powstałych w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej jest obowiązany do ich selektywnego zbierania, umożliwiającego późniejszy odzysk lub unieszkodliwienie tych odpadów. Posiadacz, który jest osobą fizyczną niebędącą przedsiębiorcą, powinien zwracać te odpady do punktów ich zbierania lub wrzucać do pojemników przeznaczonych na te odpady.

7.9. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Stan aktualny

Postępowanie z tego rodzaju odpadami regulują przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495), która weszła w życie w dniu 21 października 2005 r.

Źródłem powstawania zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych są instytucje użyteczności publicznej, zakłady przemysłowe i gospodarstwa domowe. Za sprzęt uważane są urządzenia, których prawidłowe działanie jest uzależnione od dopływu prądu elektrycznego lub od obecności pól elektromagnetycznych, oraz mogące służyć do wytwarzania, przesyłu lub pomiaru prądu elektrycznego lub pól elektromagnetycznych i zaprojektowane do użytku przy napięciu elektrycznym nieprzekraczającym 1000 V dla prądu zmiennego oraz 1500 V dla prądu stałego, zaliczone do grup sprzętu określonych w załączniku do ustawy, tj:

1. wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego,
2. małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego,
3. sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny,
4. sprzęt audiowizualny,
5. sprzęt oświetleniowy,
6. narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych,
7. zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy,
8. przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów,
9. przyrządy do nadzoru i kontroli,
10. automaty do wydawania.

Ponadto w ramach każdej z powyższych grup wyróżnia się odpowiednie rodzaje sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Należy przy tym podkreślić, że załącznik ten jest tzw. *otwartym* - w stosunku do rodzajów sprzętu – i zawiera jedynie przykłady sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Urządzenia takie składają się z kombinacji kilku modułów, do których należą m. in: zespoły mechaniczne, płytki obwodów drukowanych, pakiety elektroniczne, urządzenia rejestracji danych, urządzenia oświetleniowe, kondensatory, przekładniki, czujniki, styczniki, układy scalone. Substancje te z jednej strony stanowią surowce, natomiast z drugiej strony są źródłem istotnych zagrożeń dla środowiska. Najbardziej zagrażającymi substancjami występującymi w odpadach elektrycznych i elektronicznych są: ołów, rtęć, kadm, chrom, substancje bromowane, arsen i azbest, a w szczególności substancje zubożające warstwę ozonową znajdujące się w sprzęcie chłodniczym i klimatyzacyjnym.

Na terenie gminy nie funkcjonowała zorganizowana zbiórka odpadów sprzętu elektrycznego (np. sprzętu AGD) i elektronicznego (np. telewizorów, magnetowidów, magnetofonów, odbiorników radiowych) od mieszkańców. Dlatego też określenie ilości powstających odpadów oraz dalsze z nimi postępowanie jest bardzo utrudnione.

Prognozy

Dynamika przyrostu odpadów elektrycznych i elektronicznych jest trzykrotnie wyższa niż pozostałych odpadów. W oparciu o badania prowadzone w UE zakłada się, że ilość tych odpadów będzie wzrastać w skali roku o 3-5%.

Cele

1. Wprowadzenie zorganizowanego systemu zbiórki i przekazywania do miejsc przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
2. Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu substancji zubożających warstwę ozonową do 2007 r., zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych, w latach 2008-2011 zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Zbiórka zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych może być realizowana akcyjnie. Odpady te mogą być również zbierane razem z odpadami niebezpiecznymi np. poprzez specjalistyczny samochód. Mieszkańcy powinni być poinformowani o miejscu zbiórki i czasie trwania akcji.

Zadania

1. Organizacja systemu zbiórki złomu elektrycznego i elektronicznego (od podmiotów gospodarczych – poprzez dystrybutorów sprzętu elektrycznego lub bezpośrednio do zakładów demontażu) oraz od użytkowników indywidualnych – poprzez sklepy lub punkt zbierania odpadów niebezpiecznych.
2. Organizacja wtórnego obiegu przestarzałych, ale sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych.
3. Informacja i edukacja o możliwości pozbywania się zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego .

Wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany, z dniem wejścia w życie ustawy, do zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu. Za zbierającego zużyty sprzęt uważa się prowadzącego punkt zbierania zużytego sprzętu, w tym sprzedawcę detalicznego i sprzedawcę hurtowego, oraz gminną jednostkę organizacyjną prowadzącą działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych i przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Zarówno gminna jednostka organizacyjna, jak i przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych mogą posiadać punkt zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, o ile posiadają zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów. Podmiot prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych jest zobowiązany do selektywnego odbierania tych odpadów.

Zgodnie z art. 37 ustawy zbierający zużyty sprzęt jest zobowiązany do selektywnego zbierania zużytego sprzętu oraz do nieodpłatnego przyjmowania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, czyli od użytkowników indywidualnych. Jednocześnie ustawodawca w art. 38 ustawy określił sposób postępowania z zebrany zużyty sprzęt, czyli nałożył na zbierającego obowiązek przekazania tych odpadów prowadzącemu zakład przetwarzania, wpisanemu do rejestru. Do 30 czerwca 2006 roku obowiązywać będą jeszcze ogólne przepisy ustawy o odpadach, tzn. zbierający sprzęt ma obowiązek przekazać zużyty sprzęt prowadzącemu zakład przetwarzania, który posiada zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. powinien nastąpić odzysk i recykling zużytych urządzeń klimatyzacyjnych, chłodniczych i zamrażających.

Zgodnie z Dyrektywą 2002/96/WE dotyczącą zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych określono wymaganą, minimalną ilość zbieranych odpadów elektronicznych na 4 kg/mieszkańca na rok z terminem do końca roku 2006, natomiast wskaźniki odzysku wynoszą 70 – 80%, a recyklingu 50 – 70% masy urządzenia i zależą od grupy urządzeń.

Na terenie województwa mazowieckiego działalność związaną z recyklingiem odpadów elektrycznych i elektronicznych prowadzi firma Thornmann Recycling w Warszawie oraz Maklers Sp. z o. o. w Jabłonie. Instalację do regeneracji czynników chłodniczych posiada Fundacja Ochrony Warstwy Ozonowej „PROZON” w Warszawie.

Proponuje się zbiórkę wyeksploatowanych urządzeń zawierających substancje zubożające warstwę ozonową z gospodarstw domowych poprzez:

- zbiórkę specjalistycznym samochodem,
- odbiór zużytych urządzeń w punktach sprzedaży.

Odbiór zużytych urządzeń z gospodarstw domowych powinien odbywać się bezpłatnie.

Za realizację zadań odpowiedzialne będą wyspecjalizowane firmy prowadzące zbiórkę i odzysk lub unieszkodliwienie tych odpadów wraz z wytwórcami odpadów. Zadania związane z edukacją ekologiczną prowadzone będą przez Starostwo Powiatowe w Wołominie i Urząd Miasta w Ząbkach.

Miasto udostępni mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informację o znajdujących się na terenie gminy podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, z podaniem:

- nazwy firmy, jej oznaczenia i siedziby, albo imię, nazwisko i siedzibę zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym punktów sprzedaży sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Sposób postępowania z urządzeniami zawierającymi substancje zubożające warstwę ozonową powstającymi w zakładach przemysłowych powinien być zgodny z Ustawą o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 ze zmianami) oraz Ustawą substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 52, poz. 537 z 2001 r. ze zmianami).

7.10. Odpady zawierające PCB

Stan aktualny

Odpady zawierające PCB występują głównie w urządzeniach elektroenergetycznych tj. transformatorach i kondensatorach. Stosowane są jako materiały elektroizolacyjne, chłodzące, ciecze sprężarkowe i hydrauliczne. Źródłem wytwarzania odpadów zawierających PCB są operacje:

- wymiany płynów w transformatorach,
- wycofania z eksploatacji transformatorów i kondensatorów oraz innych urządzeń zawierających PCB wyprodukowanych w latach 1960-1985.

Według informacji Urzędu Miasta oraz Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, na terenie gminy Ząbki nie zinwentaryzowano urządzeń zawierających PCB.

7.11. Odpady farb i lakierów

Odpady farb i lakierów powstają zarówno w dużych zakładach, zajmujących się produkcją farb, klejów oraz działalnością poligraficzną, jak również w licznych, rozproszonych zakładach produkcyjnych i usługowych, należących generalnie do wszystkich branż przemysłowych. Zarówno różnorodność branż, w których powstawać mogą odpady kwalifikowane do grupy 08, jak i ich liczba i rozproszenie znacznie utrudniają przeprowadzenia analizy szacunkowej rzeczywistej masy powstających odpadów, jak i metod dalszego z nimi postępowania. Według dostępnych danych (ankietowych, literaturowych) odpady z grupy 08 są poddawane prawie w 100 % unieszkodliwianiu.

Prognozy wskazują, że ilość odpadów farb i lakierów nie powinna znacząco wzrastać. Przewiduje się natomiast spadek ich toksyczności. Obserwuje się ponadto następujące tendencje:

- zastępowanie tradycyjnych materiałów farbami wodnymi i wyrobami lakierniczymi o wysokiej zawartości substancji stałych,
- stosowanie farb proszkowych oraz materiałów malarskich utwardzonych radiacyjnie,
- ograniczanie stosowania materiałów malarskich zawierających rozpuszczalniki organiczne.

W celu usprawnienia gospodarki odpadami z farb i lakierów należy podjąć następujące działania:

1. Rozszerzenie sieci punktów zbiórki o warsztaty samochodowe, stacje benzynowe, handel i usługi.
2. Okresowe i stałe zbiórki w wyznaczonych punktach.
3. Zastępowanie tradycyjnych materiałów farbami wodnymi i wyrobami lakierniczymi o wysokiej zawartości substancji stałych.
4. Stosowanie farb proszkowych oraz materiałów malarskich utwardzonych radiacyjnie.
5. Ograniczanie stosowania materiałów malarskich zawierających rozpuszczalniki organiczne.

7.12. Oleje odpadowe

Stan aktualny

Oleje odpadowe zgodnie z definicją zawartą w ustawie o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku to: „wszystkie oleje smarowe lub przemysłowe, a w szczególności zużyte oleje silników spalinowych i oleje przekładniowe, a także oleje smarowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne”. Źródłami powstawania olejów odpadowych są przemysł i motoryzacja. Odpady te mogą powstawać również na stacjach paliw, w myjniach samochodowych, warsztatach samochodowych i punktach serwisowych, bazach logistycznych i magazynach.

Ilość zużytych olejów powstających na terenie Ząbek określono na podstawie wskaźników na 270 Mg rocznie. W krajowej strukturze gospodarki odpadami olejowymi dominuje odzysk – 68% wytwarzanych odpadów, unieszkodliwianie stanowi 22%, a magazynowanych jest około 10% odpadów.

Na terenie Ząbek zbiórka zużytych olejów odbywa się poprzez sieć stacji benzynowej i warsztatów, skąd odpady odbierane są przez firmę Ran – Dickmar. Oleje odpadowe powstające w małych zakładach na terenie miasta są na ogół przekazywane firmom specjalistycznym trudniącym się zbiórką olejów przepracowanych lub firmom prowadzącym serwisy separatorów.

W zakresie zbiórki zużytych olejów, na terenie miasta Ząbki, można stwierdzić, że funkcjonuje ona dobrze. Niemniej jednak problemem są małe ilości powstających odpadów, powstających w dużym rozproszeniu gdzie zbiórka tych odpadów jest utrudniona i ekonomicznie nieopłacalna. W związku z powyższym należy dążyć do rozszerzenia sieci zbiórki zużytych olejów przez wyspecjalizowane firmy.

Zużyte oleje odbierane będą z małych i średnich przedsiębiorstw przez wyspecjalizowane firmy, posiadające decyzje na zbiórkę, transport oraz odzysk i unieszkodliwianie zużytych olejów.

Prognozy

Zgodnie z krajowym planem gospodarki odpadami oraz Planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego, prognozuje się spadek zapotrzebowania na oleje świeże oraz zwiększenie czasu eksploatacji olejów, co spowoduje również spadek wytwarzanych odpadowych olejów.

Cele

1. Uzyskanie poziomu odzysku olejów smarowych w wysokości 50% w stosunku do ilości wprowadzanej na rynek i recyklingu w wysokości 35% (z wyłączeniem olejów bazowych i olejów przepracowanych) do roku 2007 zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych, w latach 2008-2015 zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Zadania

1. Organizacja zbiórki odpadowych olejów ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa oraz indywidualni posiadacze)

Za realizację zadań odpowiedzialne będą wyspecjalizowane firmy prowadzące zbiórkę i odzysk lub unieszkodliwienie tych odpadów wraz z wytwórcami odpadów. Zadania związane z edukacją ekologiczną prowadzone będą przez Starostwo Powiatowe i Urząd Miasta w Ząbkach.

Zużyte oleje od mieszkańców będą gromadzone na zasadzie bezpośredniego dostarczenia lub np. po uzgodnieniu do stacji benzynowych, które będą prowadziły zbiórkę od mieszkańców z terenu gminy.

7.13. Osady ściekowe

Na terenie gminy Ząbki nie ma oczyszczalni ścieków, w związku z czym osady ściekowe nie są wytwarzane. Ścieki z terenu miasta przesyłane są do oczyszczalni ścieków „Czajka” w Warszawie.

8. Program promocji i edukacji

8.1. Dotychczasowe działania w zakresie edukacji ekologicznej

Na terenie gminy Ząbki edukacja ekologiczna jest prowadzona w bardzo wąskim zakresie – w szkołach, na zajęciach lekcyjnych i podczas corocznych akcji Sprzątanie Świata.

W najszerszym zakresie zadania z zakresu edukacji ekologicznej wypełniał dotychczas Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Wołominie oraz Nadleśnictwo Drewnica.

8.2. Cele działań informacyjno – edukacyjnych

Realizacja celów i zadań zamierzonych w planie gospodarki odpadami, szczególnie w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, wymaga zaangażowania i świadomego podejścia mieszkańców (zarówno dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych), a także działających na terenie gminy podmiotów gospodarczych – wytwórców odpadów. W tym celu przedstawiono program promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami, który proponuje metody kształtowania społecznej świadomości ekologicznej.

Prowadzenie edukacji ekologicznej jest procesem ciągłym, przynoszącym prawdziwe efekty dopiero po kilku lub kilkunastu latach. Możliwe jest osiągnięcie zadowalających efektów nawet w okresie 2-3 lat, tylko wtedy, gdy jest ona właściwie adresowana i poparta przez instytucje oraz osoby uznawane w społeczności za autorytety.

Głównymi celami programu edukacji ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami jest:

- zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów,
- zwiększenie ilości pozyskiwanych z odpadów surowców wtórnych.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

- kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa miasta w odniesieniu do gospodarki odpadami,
- podniesienie wśród mieszkańców miasta świadomości i wrażliwości na sprawy związane z ochroną środowiska i zwiększenie sprzyjającego nastawienia społeczności lokalnej do zagadnień właściwej gospodarki odpadami.
- upowszechnienie i zapewnienie każdemu mieszkańcowi dostępu do informacji na temat możliwości odzysku odpadów i płynących z tego korzyści ekologicznych i ekonomicznych,
- kontynuacja edukacji na temat gospodarki odpadami w przedszkolach i szkolnictwie wszystkich szczebli,
- włączenie tematyki gospodarowania odpadami do działań i projektów realizowanych przez różnego rodzaju grupy społeczne i podmioty gospodarcze,
- włączenie tematyki gospodarowania odpadami do artykułów prasowych i różnego rodzaju publikowanych biuletynów.

Adresaci programu promocji i edukacji

Głównym adresatem programu promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami jest społeczeństwo gminy Ząbki. Kluczową grupą jest młodzież szkolna i dzieci, gdyż wykazują się oni największą percepcją na edukację ekologiczną, a ponadto stanowią ważną grupę konsumencką. Akcją informacyjną objęty zostanie również szeroki krąg osób zajmujących się obecnie sprawami gospodarki odpadami w urzędach, instytucjach i zakładach, a także przedstawiciele grup opiniotwórczych z zakresu ochrony środowiska: pozarządowych organizacji i stowarzyszeń ekologicznych, nauczycieli, radnych i członków zarządu różnych szczebli administracji samorządowej.

Program promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

W celu wspomagania prowadzonych działań w zakresie edukacji ekologicznej Gmina Ząbki będzie brała udział w zadaniach tworzonego w powiecie wołomińskim Centrum Edukacji Ekologicznej.

Promocja będzie zorganizowana przy zastosowaniu form oświatowych, kulturalnych i reklamowych.

Formy oświatowe

1. Prowadzenie działań oświatowo - informacyjnych w formie lekcji, gawęd, prelekcji ekologicznych według przyjętego uprzednio standardu dydaktycznego uwzględniającego lokalny wymiar problemu segregacji odpadów i zróżnicowanie wiekowo - edukacyjne odbiorców.
2. Konkurs wiedzy ekologicznej na temat segregacji odpadów.
3. Wycieczki obrazujące w sposób bezpośredni potrzebę selekcji odpadów: składowiska odpadów komunalnych i inne instalacje do unieszkodliwiania odpadów.
4. Wykonanie strony internetowej, informującej o działaniach ekologicznych na terenie gminy.
5. Zaangażowanie młodzieży w akcję lokalizacji i likwidacji „dzikich wysypisk”.
6. Spotkanie z profesjonalnymi ekologami zajmującymi się tematem segregacji odpadów.

Formy kulturalne

1. Konkursy plastyczne dla dzieci przedszkolnych i młodszych klas szkoły podstawowej z wystawami prac w poszczególnych przedszkolach i szkołach.
2. Plenerowa akcja plastyczna z udziałem przedszkolaków lub uczniów zorganizowana oddzielnie lub połączona z obchodami np. Dnia Ziemi czy akcji „Sprzątanie Świata”.
3. Konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych oraz średnich z (np. konkurs na plakat zachęcający do selekcjonowania odpadów).
4. Projekcje filmów fabularnych (tzw. kulturowych) lub dokumentalnych mówiących o potrzebie ochrony środowiska i segregacji odpadów.

Formy reklamowe

Działania reklamowe będą miały na celu zwiększenie znajomości nowego sposobu postępowania z odpadami, a zarazem zaznajomienie z nowymi pojemnikami na odpady. Działania te polegać będą na nakłanianiu mieszkańców do wypróbowania nowego rodzaju segregacji odpadów. Działania reklamowe muszą przenikać wspomniane wcześniej formy oddziaływań kulturalnych i oświatowych.

Akcja promocji powinna się rozpocząć od opracowania strategii reklamowej podporządkowującej pozostałe podmioty zaangażowane w oddziaływania społeczne tj. przedszkola, szkoły, placówki kulturalne. Należy zatem opracować odpowiednie materiały i formy reklamowe wykorzystywane następnie w działaniach oświatowo-kulturalnych. Są to:

1. broszury, biuletyny, opracowania, raporty i monografie,
2. artykuły i reklamy w prasie lokalnej,
3. plakaty (także typu out door tj. wielkoformatowe), stickersy czyli nalepki, ulotki,
4. spoty w telewizji lokalnej np. pt.: "Jak segregujemy śmieci" z reklamą np. nowych pojemników na odpady,
5. logo, hasła reklamowe promocji,
6. reklama nowych usług na i w środkach komunikacji i transportu,
7. spotkania publiczne dla ogółu mieszkańców, prezentujące nowe formy działania w zakresie gospodarki odpadami.

9. Określenie instrumentów finansowych służących realizacji zamierzonych celów w planie gospodarki odpadami

Źródła pozyskiwania funduszy

Inwestycje w dziedzinie gospodarki odpadami mogą być finansowane za pomocą środków pochodzących ze źródeł prywatnych, które stanowią środki własne inwestorów, powiększone o komercyjne kredyty bankowe oraz ze źródeł publicznych. Do źródeł publicznych należą: budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego, fundusze ekologiczne, środki pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi oraz pochodzące z funduszy Unii Europejskiej. Ponadto inwestycje w tej dziedzinie mogą wspierane być przez niezależne instytucje finansowe, organizacje międzynarodowe, fundacje czy towarzystwa leasingowe. Możliwe jest łączenie środków pochodzących z różnych źródeł oraz zawieranie umów na wspólną realizację inwestycji przez samorządy terytorialne i podmioty prawne.

W Polsce w zakresie gospodarki odpadami występują najczęściej następujące formy finansowania inwestycji:

1. Fundusze własne inwestorów
2. Pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
3. Kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne
4. Zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe (np. z ekokonwersji poprzez EKOFUNDUSZ)
5. Kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOiR, Bank Światowy)
6. Kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne
7. Leasing

Funkcjonujący w Polsce system funduszy ekologicznych obejmuje: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie, powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zasady funkcjonowania narodowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006r. Nr 129, poz. 902).

Fundusze ekologiczne służą finansowaniu przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z celami wskazanymi w cytowanej wyżej ustawie. Podstawowymi źródłami zasilania wymienionych funduszy są środki z opłat za korzystanie ze środowiska, kar za naruszenie stanu środowiska oraz opłat produktowych. Przychodami funduszy są też dobrowolne wpłaty, zapisy, darowizny, świadczenia rzeczowe, środki pochodzące z fundacji, wpływy z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mają osobowość prawną. Fundusze gminne i powiatowe są funduszami celowymi pozostającymi w dyspozycji odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego.

Inną formą finansowania inwestycji w zakresie gospodarki odpadami i ochrony środowiska jest zagraniczna pomoc finansowa udzielana z fundacji i programów pomocowych takich jak:

- fundacja EkoFundusz,
- fundusze Strukturalne i Fundusz Spójności,
- fundacja ISPA,
- oraz banki wspierające inwestycje ekologiczne.

Zasady oraz sposób finansowania przedsięwzięć priorytetowych

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zasadniczym celem Narodowego Funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w Polsce. Główne kierunki jego działalności określa II Polityka Ekologiczna Państwa, natomiast co roku aktualizowane są cele szczegółowe - dokumenty wewnętrzne Narodowego Funduszu, w tym zwłaszcza zasady udzielania pomocy finansowej oraz lista przedsięwzięć priorytetowych. W

zakresie ochrony powierzchni ziemi, w tym ochrony środowiska przed odpadami, zakłada się dofinansowanie zadań inwestycyjnych zgodnych z niżej wymienionymi programami priorytetowymi:

- rekultywacja terenów zdegradowanych przez wojska federacji rosyjskiej, wojsko polskie i przemysł,
- likwidacja uciążliwości starych składowisk odpadów niebezpiecznych,
- unieszkodliwianie odpadów powstających w związku z transportem samochodowym (autozłom, płyny eksploatacyjne, akumulatory, ogumienie, tworzywa sztuczne) oraz zbiórka i wykorzystanie olejów przepracowanych,
- przeciwdziałanie powstawaniu i unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych,
- realizacja międzygminnych i regionalnych programów zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym budowa zakładów przetwórstwa odpadów oraz wspomaganie systemów zagospodarowywania osadów ściekowych).

W Narodowym Funduszu obowiązują następujące formy dofinansowania:

- pożyczki,
- pożyczki płatnicze,
- kredyty udzielane przez banki ze środków Narodowego Funduszu,
- dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- dotacje,
- umorzenia.

Wysokość dofinansowania udzielonego przez Narodowy Fundusz jest uzależniona od efektywności wykorzystania środków Funduszu, z zastosowaniem zasady uzyskania optymalnego efektu ekologicznego i ekonomicznego.

Udzielone przez Narodowy Fundusz dofinansowanie, w formie pożyczek i kredytów generalnie nie może przekroczyć 70% kosztów realizacji przedsięwzięcia. Pożyczki mogą być częściowo umarżane, pod warunkiem terminowego wykonania zadań i osiągnięcia planowanych w nich efektów. Szczegółowe zasady udzielania i umarżania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek są uchwalane corocznie przez Radę Nadzorczą Funduszu.

O dofinansowanie ze środków Funduszu mogą ubiegać się:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki
- administracja państwowa
- przedsiębiorcy
- jednostki szkolnictwa wyższego
- jednostki organizacyjne ochrony środowiska
- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje)
- osoby fizyczne

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Ze środków funduszu mogą być pokryte koszty poniesione po dniu podjęcia uchwały o przyznaniu dofinansowania. Środki funduszu nie mogą być wykorzystywane na pokrycie kosztów związanych z przygotowaniem inwestycji oraz realizację zadań uzupełniających bezpośrednią inwestycję.

W Funduszu obowiązują następujące formy finansowania:

- pożyczki,
- dotacje,
- dopłaty do kredytów bankowych.

Dominującą formą pomocy finansowej ze środków są oprocentowane pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach. Istnieją możliwości częściowego umorzenia pożyczek. Dotacje mogą być udzielane na proekologiczne zadania inwestycyjne i modernizacyjne realizowane przez jednostki sfery budżetowej, jednostki

samorządów i inne jednostki organizacyjne prowadzące działalność w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, pomocy społecznej, oświaty i kultury.

Pomoc ze środków Funduszu może być udzielona wszelkim podmiotom realizującym zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, odpowiadające kryteriom wyboru przedsięwzięć na wniosek spełniający wymagania formalne.

Powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska w dziale II rozdziale 4 określa przeznaczenie środków finansowych funduszy gminnych i powiatowych.

Środki gminnych funduszy, zgodnie z art. 406 ww. ustawy, przeznaczone są na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.
- realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
- inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Fundacja EkoFundusz

EkoFundusz jest fundacją powołaną w 1992 r. przez Ministra Finansów dla efektywnego zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z zamiany części zagranicznego długu na wspieranie przedsięwzięć w ochronie środowiska (tzw. konwersja długu). Dotychczas decyzję o ekokonwersji polskiego długu podjęły Stany Zjednoczone, Francja, Szwajcaria, Włochy, Szwecja i Norwegia. EkoFundusz zarządza środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji łącznie ponad 571 mln USD do wydatkowania w latach 1992 - 2010.

W zakresie gospodarki odpadami priorytetami EkoFunduszu są:

- tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- przedsięwzięcia związane z eliminacją powstawania odpadów niebezpiecznych w procesach przemysłowych (promocja "czystszych technologii") i likwidacją składowisk odpadów tego rodzaju,
- rekultywacja gleb zanieczyszczonych odpadami niebezpiecznymi stanowiącymi zagrożenie dla zdrowia ludzi lub świata przyrody.

Zalecane jest, aby projekty spełniały przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wprowadzanie na polski rynek nowych technologii z krajów-donatorów,
- uruchomienie krajowej produkcji urządzeń dla ochrony środowiska,
- szczególne znaczenie dla ochrony zdrowia.

Do 2003 roku EkoFundusz udzielał wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek. Od 2004 roku nastąpiła zdecydowana koncentracja środków na projektach niekomercyjnych. Oznacza to całkowite wycofanie się z udziału w inwestycjach charakteryzujących się wysoką opłacalnością. Zmiana ta wynika z konieczności pomocy inwestorom, dla których dotacja częstokroć stanowi o powodzeniu planowanego przedsięwzięcia niekomercyjnego, mającego na celu jedynie względy ochrony środowiska. Drugą istotną zmianą w porównaniu z latami poprzednimi będzie zmniejszenie udziału dotacji EkoFunduszu w całkowitych kosztach projektów. EkoFundusz nie dofinansowuje badań naukowych, akcji pomiarowych, a także studiów i opracowań oraz tworzenia wszelkiego rodzaju dokumentacji projektowej. Gdy inwestorem są władze samorządowe, dotacja może pokryć do 50% kosztów, a dla przedsiębiorców dofinansowanie EkoFunduszu może pokryć do 30% kosztów. EkoFundusz może wspierać zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich rzeczowe zaawansowanie nie przekracza 60%.

Z dotacji EkoFunduszu nie mogą korzystać te przedsięwzięcia, które kwalifikują się do otrzymania dofinansowania w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej. Natomiast z pomocy EkoFunduszu mogą korzystać:

- przedsiębiorcy,
- samorzady,
- inne podmioty (instytucje charytatywne, wyznaniowe, społeczne organizacje ekologiczne itp. podmioty, nie będące przedsiębiorcami w myśl ustawy Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.).

Banki wspierające inwestycje ekologiczne

Gmina, jako podmiot prawny ma możliwość do zaciągania zobowiązań finansowych, w celu sfinansowania inwestycji w zakresie infrastruktury i usług publicznych. Zdolność ta jest jednak ograniczona.

Bank Ochrony Środowiska ma statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji służących ochronie środowiska. Udziela kredytów na między innymi: budowę składowisk odpadów i innych obiektów do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zakup urządzeń związanych z usuwaniem odpadów, zakup sprzętu niezbędnego do zorganizowania zbiórki i transportu odpadów. Kredyty z BOŚ umożliwiają sfinansowanie zadania inwestycyjnego w 100%. Środki te są oprocentowane w wysokości od 1%. Okres spłaty kredytu wynosi 5 lat, a okres karencji 1 rok. BOŚ udziela również kredytów ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW.

Inne banki aktywnie wspomagające finansowanie gospodarki odpadami to:

- Bank Rozwoju Eksportu S.A.,
- Polski Bank Rozwoju S.A.,
- Bank Światowy,
- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności oraz Programy operacyjne

Aktualnie istnieje możliwość finansowania inwestycji w ochronie środowiska z Funduszy Strukturalnych oraz Funduszu Spójności, a także możliwość finansowania inwestycji ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (inwestycje w skali regionalnej i lokalnej). Ramy przedsięwzięć inwestycyjnych finansowanych ze wspomnianych funduszy określa Narodowy Plan Rozwoju (2004-2006).

W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wsparcie inwestycyjne w okresie realizacji Narodowego Planu Rozwoju przeznaczone będzie przede wszystkim na budowę, rozbudowę lub modernizację składowisk odpadów komunalnych, systemy selektywnej zbiórki, recyklingu i odzysku odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie), systemy zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Równoległe z realizacją sektorowych programów operacyjnych i programu regionalnego realizowane będą duże projekty współfinansowane z Funduszu Spójności. W ramach tego nastąpi wsparcie gospodarki odpadami komunalnymi, mające na celu stworzenie systemów zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwienia odpadów komunalnych. W ramach tego priorytetu będą realizowane działania, służące stworzeniu zintegrowanego systemu gospodarki odpadami oraz działania związane z eliminacją zanieczyszczeń azbestem.

Obok środków publicznych w realizacji Narodowego Planu Rozwoju będą uczestniczyły także środki prywatne - pomoc kierowana do przedsiębiorstw będzie podlegała zasadom konkurencji. Koordynatorem Funduszu Spójności jest Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (MGPiPS).

Pomoc finansowana ze środków funduszy strukturalnych w okresie 2006 roku będzie zachowywać czasową ważność w okresie pomiędzy 2006 a 2008 r. Wymieniony okres 2006 roku wskazuje jedynie taką przestrzeń czasową, podczas której będzie można zawierać zobowiązania lub podpisywać kontrakty. Po 31 grudnia 2006 dalej będzie można wykonywać działania, realizować projekty czy dokonywać płatności, jednak nie później niż do 31 grudnia 2008, zawsze w oparciu o kontrakty czy zobowiązania zawarte legalnie do dnia 31 grudnia 2006 r.

Oszacowanie kosztów przedsięwzięć przewidzianych w planie gospodarki odpadami dla gminy Ząbki

Oszacowanie kosztów dokonano dla przedsięwzięć inwestycyjnych sektora komunalnego oraz dla przedsięwzięć z sektora gospodarczego. Zakres analizy obejmował następujące rodzaje:

- koszty inwestycyjne dla przedsięwzięć z sektora komunalnego i gospodarczego,
- koszty związane z wdrożeniem selektywnej zbiórki odpadów,
- koszty związane z przeprowadzeniem edukacji ekologicznej.

Zgodnie z planem gospodarki odpadami dla gminy Ząbki, realizacja zaproponowanego systemu docelowo oparta będzie o projektowany Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych i Przemysłowych (ZUSOKiP) w Krubkach. Koszty w zakresie zadań przewidzianych do realizacji przedstawiono w harmonogramie rzeczowo - finansowym.

10. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

Burmistrz Miasta Ząbki odpowiada za wdrożenie systemu opracowanego w gminnym planie gospodarki odpadami i jest zobowiązany do opracowania oraz wdrożenia systemu monitoringu. Monitorowanie realizacji planu umożliwi ocenę prawidłowości i efektywności działań oraz szybkie i elastyczne reagowanie na zmiany. Monitoring gospodarki odpadami polegał będzie na działaniach organizacyjno – kontrolnych.

System monitoringu i oceny zadań oraz celów zawartych w planie gospodarki odpadami dla gminy Ząbki obejmuje: obligatoryjne terminy zawarte w aktach prawnych, system sprawozdawczości organów urzędowych i podmiotów gospodarczych oraz wskaźniki realizacyjne zamierzonych działań.

Opiniowanie projektu planu

Zgodnie z Ustawą o odpadach, gminny plan gospodarki odpadami (stanowiący część gminnego programu ochrony środowiska) powinien zostać uchwalony przez radę gminy w terminie do 30 czerwca 2004 r. Proces ten poprzedzony jest etapem opiniowania. Zgodnie z ustawą o odpadach projekt planu gminnego podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa, przez zarząd powiatu oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej. Organy te udzielają opinii w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania projektu. Nieudzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną.

Ocena wdrażania planu i jego efektów

Podstawowymi źródłami informacji będą:

- wojewódzka baza danych dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, prowadzona przez marszałka województwa, tworzona w oparciu o dyspozycję art. 37 ustawy *o odpadach*,
- decyzje w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami,
- rejestr posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów,
- informacje zbierane przez marszałka województwa celem sporządzenia raportów i sprawozdań związanych z gospodarką opakowaniami i odpadami opakowaniowymi na podstawie art. 19 ustawy *o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* oraz art. 24 ustawy *o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej*,
- informacje zbierane przez inspekcję ochrony środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska w oparciu o ustawę *o Inspekcji Ochrony Środowiska*.

Spośród powyższych zasadnicze znaczenie będzie miała baza danych dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, która zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w *sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami* zawierać będzie informacje:

- o ilościach i rodzajach wytworzonych odpadów, z wyłączeniem olejów odpadowych i komunalnych osadów ściekowych,
- o sposobach gospodarowania poszczególnymi rodzajami odpadów, z wyłączeniem olejów odpadowych i komunalnych osadów ściekowych, z podaniem metod odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- o gospodarce olejami odpadowymi, z wyszczególnieniem ilości olejów odpadowych poddanych odzyskowi i unieszkodliwionych oraz liczby wydanych decyzji i wpisów do rejestru w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi,
- o gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi, z wyszczególnieniem składu i właściwości komunalnych osadów ściekowych oraz miejsc ich stosowania,
- o rejestrze wydanych decyzji w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z zestawieniem rejestrów posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- o planach gospodarki odpadami, z uwzględnieniem zakresu planu i terminów kolejnych etapów opracowywania planu,
- o instalacjach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, z wyodrębnieniem składowisk odpadów i instalacji do termicznego przekształcania odpadów.

Dane z bazy dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami dotyczą posiadaczy odpadów realizujących obowiązek prowadzenia ewidencji.

Dane dotyczące gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi gromadzone są na podstawie sprawozdań, które do marszałka województwa składają producenci, importerzy lub eksporterzy opakowań oraz przedsiębiorcy wprowadzający na rynek krajowy opakowania i organizacje odzysku. Przedsiębiorcy i organizacje składają sprawozdania marszałkowi właściwemu miejscowo ze względu na ich siedzibę lub miejsce zamieszkania, zaś przekazywane informacje nie wskazują terytorialnie na miejsce wprowadzenia opakowań bądź odzysku odpadów opakowaniowych. W związku z powyższym nie pozwalają one na określenie ilości odpadów tego typu wprowadzanych, zbieranych i odzyskiwanych na terenie gminy i dla potrzeb monitorowania stanu gospodarki odpadami na terenie gminy mogą być wykorzystywane jedynie pomocniczo.

Nadzór i kontrola

Działania w ramach nadzoru kontroli będą z jednej strony źródłem dodatkowych informacji o stanie gospodarki odpadami, z drugiej instrumentem egzekwowania postępowania z odpadami zgodnego z prawem ogólnie obowiązującym i miejscowym.

Szczególnie ważne są następujące zagadnienia:

1. zakres wywiązywania się przez właścicieli nieruchomości z obowiązków nałożonych przez art. 5 ust. 1, pkt 1 i 3 ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, tj.:
 - wyposażenie nieruchomości w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
 - zbieranie powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych, zgodnie z wymaganiami określonymi w uchwale rady gminy, o której mowa w art. 4, oraz pozbywanie się tych odpadów w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi za pośrednictwem uprawnionego przedsiębiorcy, na podstawie umowy;
2. zakres objęcia wytwórców odpadów ze sfery drobnej i średniej przedsiębiorczości oraz instytucji ustawowym systemem reglamentacji i ewidencjonowania, w tym przede wszystkim realizacji przez tę grupę odbiorców obowiązków określonych w art. 17 ust. 1, art. 36 ust. 1 oraz art. 37 b ustawy *o odpadach*, tj.:
 - uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, w zależności od ilości wytwarzanych odpadów,
 - prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych,
 - sporządzania zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów i przekazywanej właściwemu marszałkowi województwa.

Dla wyegzekwowania realizacji obowiązków wykorzystane zostaną wszystkie możliwości prawne wynikające wprost z ustawy oraz z przyjętych regulacji prawa miejscowego. Dla zwiększenia skuteczności działań kontrolnych w aktywny sposób zostanie wykorzystana możliwość współdziałania z wojewódzkim inspektorem środowiska.

Raport z postępów we wdrażaniu planu

Burmistrz Miasta ma obowiązek składania co 2 lata Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami. Pierwsze sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami obejmuje okres od dnia uchwalenia pierwszego planu gospodarki odpadami do dnia 31 grudnia 2006 roku. Następne sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, burmistrz miasta przedkłada radzie gminy i zarządowi powiatu w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego.

Sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami powinno obejmować:

- ocenę stopnia realizacji określonych w planie celów i kierunków działań,
- sprawozdanie z wykonanych zadań pozainwestycyjnych i inwestycyjnych,
- zgodność wykonanych zadań z harmonogramem prac,
- sprawozdanie z realizacji harmonogramu finansowania założonych przedsięwzięć.
- podsumowanie z wnioskami i ewentualną rekomendacją nowelizacji planu.

Sprawozdanie może zawierać także informacje dotyczące zaistniałych zmian w aktach prawnych, założeniach podstawowych, planach wyższego rzędu, itp., co będzie powodować konieczność weryfikacji planu i jego aktualizację.

Weryfikacja i aktualizacja planu

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Oznacza to, że następny gminny plan gospodarki odpadami powinien zostać uchwalony przed 30 czerwca 2008 r. Jeżeli zmiany w gospodarce odpadami w gminie będą znaczące, lub będzie wymagała tego sytuacja lokalna, gminny plan gospodarki odpadami powinien być zaktualizowany przed tym terminem.

Proces aktualizacji poprzedza weryfikacja dokumentu w celu oceny, które części planu wymagają aktualizacji i w jakim zakresie. Weryfikacji podlega cały plan, tj. aktualny stan gospodarki odpadami, wytyczone cele i działania, program krótko i długoterminowy, określone zadania i harmonogram ich realizacji.

Przy aktualizacji planu niezbędna będzie weryfikacja danych wyjściowych przyjętych przy opracowywaniu niniejszego planu przez:

- udoskonalone metodyki szacowania,
- zamianę danych szacowanych przez dane pomierzone,
- uzupełnienie o dane uprzednio niedostępne lub nieuwzględnione, w szczególności w oparciu o informacje pozyskane drogą monitoringu i kontroli.

Wskaźniki monitorowania efektywności planu

Podstawą monitoringu realizacji planu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan gospodarki odpadami, stan środowiska i presję na środowisko.

Ocena realizacji planu gospodarki odpadami będzie realizowana poprzez:

- porównanie wskaźników odpowiadających założonym w planie celom,
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów,
- ocenę realizacji zadań.

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego planu, przyjęto za planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego wskaźniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań:

Tabela 31 Wskaźniki monitoringu realizacji Planu gospodarki odpadami dla gminy miejskiej Ząbki

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Stan aktualny	Wartość planowana
<i>Sektor komunalny</i>				
1	Ilość zebranych odpadów komunalnych	Mg	24%	100% w 2011 r.
2	Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w przeliczeniu na mieszkańca na rok	kg/M/rok	219	>300
3	Mieszkańcy objęci systemem selektywnej zbiórki	%	bd	100 % w 2011 r.
4	Ilość zlikwidowanych dzikich składowisk odpadów	Ilość lub %	bd	100% w 2007 r.
5	Zorganizowany odzysk i unieszkodliwienie (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	%	30	- 90% odpadów wytworzonych w 1995 roku – 2007r - 75% odpadów wytworzonych w 1995 roku – 2010r. - 63% odpadów wytworzonych w 1995 roku – 2011r - 50% odpadów wytworzonych w 1995 roku – 2013r.
6	Odpady wielkogabarytowe wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych przez zorganizowaną selektywną zbiórkę	Mg %	bd	20% ilości wytworzonej w 2007 r. 50% - w 2010 r. 55% - w 2011 r. 70% - w 2014 r.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Stan aktualny	Wartość planowana
7	Odpady budowlane wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych przez zorganizowaną selektywną zbiórkę	Mg %	bd	15% ilości wytworzonej w roku 2006 r., 40% - w 2010 r. 45% - w 2011 r. 60% - w 2014 r.
8	Odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych przez zorganizowaną selektywną zbiórkę	Mg %	bd	15% ilości wytworzonej w 2007 r., 50% - w 2010 r. 57% w 2011 r. 80% - w 2014 r.
9	Właściciele nieruchomości, mający podpisane umowy na odbiór odpadów	%	80%	100% w 2011 r.
<i>Podnoszenie stanu świadomości społecznej, edukacja ekologiczna</i>				
1.	Liczba szkół prowadzących zajęcia z zakresu ochrony środowiska, w tym gospodarki odpadami	%	100%	100% w 2007 r.
2.	Uchwalenie regulaminu czystości i porządku w gminie	-	-	do 13 stycznia 2006 roku

Analiza wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w gminnym planie gospodarki odpadami.

11. Harmonogram realizacji działań

Realizacja zamierzonych celów, określonych w niniejszym planie dla sektora komunalnego i gospodarczego z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych wymaga szeregu działań zarówno pozainwestycyjnych jak i inwestycyjnych.

Harmonogram realizacji poszczególnych przedsięwzięć w gospodarce odpadami dla gminy Ząbki w latach 2006 – 2009 z uwzględnieniem jednostek odpowiedzialnych za realizację zadania przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 32 Harmonogram realizacji przedsięwzięć w gospodarce odpadami dla gminy Ząbki na lata 2006 – 2009

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Działania krótkoterminowe				Koszt realizacji w latach 2006 - 2009	Źródła finansowania
				2006	2007	2008	2009		
SEKTOR KOMUNALNY									
1.	Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy	2006-2009	Burmistrz Miasta					200 000	środki własne gminy, GFOŚiGW, środki własne mieszkańców gminy
2.	Rozwój systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych obejmującego wszystkich mieszkańców zgodnie z przyjętym wariantem	2006-2009	Burmistrz Miasta					200 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
3.	Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji występujących w strumieniu odpadów komunalnych	2007-2009	Burmistrz Miasta					50 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
4.	Organizacja i rozwój systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych i remontowo-budowlanych	2006-2009	Burmistrz Miasta					10 000	środki własne gminy, GFOŚiGW środki własne mieszkańców gminy
5.	Rozwój systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych	2006-2009	Burmistrz Miasta					20 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
6.	Organizacja i rozwój zbiórki wyeksploatowanych pojazdów od mieszkańców	2006-2009	Burmistrz Miasta					2 000	środki własne gminy, GFOŚiGW środki przedsiębiorców
7.	Organizacja i rozwój zbiórki zużytych opon od mieszkańców	2006-2009	Burmistrz Miasta					2 000	środki własne gminy, GFOŚiGW środki przedsiębiorców
9.	Współdziałanie w budowie Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych	2006-2009	Burmistrz Miasta					50 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
10.	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów tzw. „dzikich wysypisk”	2006-2009	Burmistrz Miasta					4 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
11.	Opracowanie raportu z wykonania planu gospodarki odpadami	2006 - 2007	Burmistrz Miasta					500	środki własne gminy, GFOŚiGW
12.	Weryfikacja planu gospodarki odpadami – na lata 2009-2011	2009	Burmistrz Miasta					3 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
13.	Wspieranie i koordynowanie działań dotyczących rozwoju ponadgminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi	2006 - 2009	Burmistrz Miasta					1 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
14.	Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie wprowadzanego systemu gospodarki odpadami	2006-2009	Burmistrz Miasta, szkoły, Gmina media					5 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
15.	Prowadzenie ewidencji umów zawartych z właścicielami nieruchomości na odbiór odpadów komunalnych	2006 - 2009	Burmistrz Miasta					-	-

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Działania krótkoterminowe				Koszt realizacji w latach 2006 - 2009	Źródła finansowania
				2006	2007	2008	2009		
SEKTOR KOMUNALNY									
16	Uchwalenie „Regulaminu czystości i porządku w mieście”	2006	Burmistrz Miasta					-	-
17	Prowadzenie ewidencji odpadów komunalnych	2006 - 2009	Burmistrz Miasta					-	-
18	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków	2006 - 2009	Burmistrz Miasta					-	-
19	Monitoring Planu gospodarki odpadami	2006 - 2009	Burmistrz Miasta					500	środki własne gminy, GFOŚiGW
SEKTOR GOSPODARCZY									
1.	Wspomaganie organizacji systemu zbiórki, gromadzenia i transportu odpadów powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw	2006-2007	Burmistrz Miasta Przedsiębiorcy ZUSOK					10 000	środki przedsiębiorców
2.	Edukacja ekologiczna wytwórców odpadów w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami oraz ich obowiązków wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych	2006-2009	Przedsiębiorcy, Gmina					10 000	środki przedsiębiorców
3	Objęcie podmiotów gospodarczych systemem pozwoleń w zakresie gospodarki odpadami	2006-2009	Przedsiębiorcy Gmina Starostwo Powiatowe					-	-
ODPADY NIEBEZPIECZNE									
1.	Wspomaganie organizacji i rozwój systemu zbiórki, gromadzenia i transportu dla odpadów niebezpiecznych powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw	2006-2009	Gmina Przedsiębiorcy ZUSOK					10 000	środki przedsiębiorców
2.	Opracowanie systemu ewidencji i nadzoru nad gospodarką odpadami weterynaryjnymi	2006-2006	WIOŚ, Burmistrz Miasta, Gabinety weterynaryjne					2 000	środki własne gminy, GFOŚiGW PFOŚiGW WFOŚiGW środki przedsiębiorców
3.	Opracowanie planu inwentaryzacji odpadów zawierających azbest	2006	Nadzór Budowlany					2 000	środki własne gminy, GFOŚiGW
4.	Opracowanie harmonogramu usuwania azbestu wraz z monitoringiem	2006-2007	Nadzór Budowlany					2 000	Nadzór Budowlany, GFOŚiGW
5.	Edukacja ekologiczna wytwórców odpadów niebezpiecznych w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami oraz ich obowiązków wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych	2006-2009	Przedsiębiorcy					5 000	środki przedsiębiorców
6.	Unieszkodliwianie odczynników chemicznych (w szczególności w szkołach gminnych)	2006 - 2009	Gmina Powiat					50 000	PFOŚiGW, GFOŚiGW
7	Organizacja i rozwój zbiórki wycyfrowanych z eksploatacji urządzeń elektrycznych i elektronicznych	2006 - 2009	Gmina Powiat					5 000	PFOŚiGW, GFOŚiGW środki wytwórców środki przedsiębiorców
RAZEM KOSZTY W LATACH 2006 – 2009: 648 500 PLN									

12. Analiza oddziaływania Planu gospodarki odpadami na środowisko

12.1. Metodyka

Analiza ma charakter ogólny i dotyczy oceny zmian oddziaływania na środowisko istniejącego systemu gospodarki odpadami, jaki nastąpi w wyniku wprowadzenia założeń przyjętych w Planie.

Wnioski z analizy oddziaływania planu gospodarki odpadami dla gminy Ząbki wynikają z przepisów prawnych zawartych w art. 41 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r - Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2006 r.Nr 129, poz. 902) oraz z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. Nr 66, poz. 620).

Szczegółowy stan środowiska w gminie Ząbki w odniesieniu do wód powierzchniowych, podziemnych, gleb i powietrza przedstawiono w Programie ochrony środowiska. Potencjalne zmiany tego stanu, w przypadku braku realizacji projektowanego planu, dotyczą przede wszystkim pogorszenia jakości wód podziemnych i powierzchniowych, spowodowanej migracją zanieczyszczeń z „dzikich wysypisk”. Likwidacja tych obiektów oraz zorganizowanie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami jest podstawowym działaniem, planowanym w pierwszych latach funkcjonowania planu.

12.2. Określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko rozwiązań objętych planem

W wyniku realizacji Planu gospodarki odpadami przewiduje się kompleksowe uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie gminy. Nie planuje się obiektów zajmujących się odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów, ani też ich magazynowaniem. Odpady wytwarzane w gminie wywożone będą do zakładów zlokalizowanych poza jej terenem. Wobec tego, negatywne oddziaływanie na środowisko projektowanego systemu gospodarowania odpadami wiązać się będzie jedynie ze zwiększoną ilością transportowanych po drogach gminnych odpadów.

W najbliższych latach nastąpi zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach przy jednoczesnym wzroście ilości odpadów poddawanych procesom odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza terenem gminy. Proces ten przyczyni się znacząco do ograniczenia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

Likwidacja „dzikich wysypisk”

Wysypiska, które nie są zorganizowane i funkcjonują bez zezwolenia władz terenowych, tzw. „dzikie” wykazują negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. Są elementem zaburzającym krajobraz i stanowią zagrożenie dla czystości zasobów wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb. Mogą także stanowić bardzo poważne zagrożenie sanitarne. Zlokalizowane są w różnych miejscach miasta, najczęściej na terenach obrzeża osiedli zabudowy niskiej oraz na skraju lasów. Objęcie całego społeczeństwa zorganizowaną zbiórką odpadów przy odpowiednio prowadzonych działaniach edukacyjno – informacyjnych powinno przyczynić się do likwidacji zjawiska niekontrolowanego składowania odpadów. Nastąpi uporządkowanie terenu, przywrócenie naturalnych siedlisk flory i fauny, a przede wszystkim zostanie zlikwidowane ognisko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Selektywna zbiórka odpadów

Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów z podziałem na odpady niebezpieczne, surowce wtórne, odpady ulegające biodegradacji, wielkogabarytowe i remontowo - budowlane przyczyni się do poprawy stanu środowiska gminy poprzez:

- stworzenie możliwości ponownego wykorzystania odpadów (stłuczka szklana, makulatura, tworzywa sztuczne, metale, itp),
- wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych trafiających na składowisko, powodujących znaczne zagrożenie zanieczyszczeniem substancjami toksycznymi wód i gleb,

- zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych deponowanych na składowisku i skierowanie ich do kompostowania, co przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości dla środowiska przyrodniczego wysypisk oraz spowoduje uzyskiwanie materiału znajdującego zastosowanie w gospodarce (kompostu),
- zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku i tym samym ograniczenie terenów zajmowanych przez składowiska oraz wydłużenie czasu ich eksploatacji.
- stworzenie możliwości wykorzystania surowców wtórnych zawartych w odpadach wielkogabarytowych oraz odzysku odpadów budowlanych poprzez zastosowania ich jako kruszywa w robotach drogowych, inżynierskich itp.

W zakresie przeciwdziałania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów należy (oprócz działań edukacyjnych nakierowanych na przydomowe kompostowanie frakcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, na obszarach z zabudową jednorodzinną i zagrodową) położyć duży nacisk na zastępowanie opakowań jednorazowych opakowaniami wielokrotnego użytku wszędzie tam, gdzie jest to tylko możliwe (niezbędna współpraca z obiektami handlowymi i hurtowniami).

W zakresie przeciwdziałania i minimalizacji wytwarzania odpadów produkcyjnych, w tym także niebezpiecznych, kluczowe znaczenie będzie miało wdrożenie w przemyśle najlepszych dostępnych technik (BAT).

W wyniku realizacji planu gospodarki odpadami praktycznie nie będą występowały oddziaływania negatywne wynikające z przyjętych rozwiązań szczegółowych. Plan nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń dla środowiska gminy.

Założone cele i podstawowe kierunki działań przedstawione w planie gospodarki odpadami są zgodne z dyrektywami Unii Europejskiej, Polityką Ekologiczną Państwa, krajowym planie gospodarki odpadami oraz planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego. Planowane działania zmierzają do osiągnięcia celów ustalających zarówno terminy, jak i ilości odzyskiwanych, poddawanych recyklingowi i unieszkodliwianych odpadów.

Edukacja ekologiczna

Jednym z podstawowych warunków realizacji planu gospodarki odpadami w gminie Ząbki jest włączenie się do udziału w jego realizacji wszystkich mieszkańców. Wiąże się to z potrzebą zmiany podejścia do środowiska, w którym człowiek przebywa oraz związaną z tym wszechstronną edukacją ekologiczną.

Pożądany sposób postępowania z odpadami musi być oparty o obowiązujące reguły :

- eliminacja powstawania odpadów,
- zagospodarowanie lub segregacja odpadów u źródła ich powstania,
- wykorzystanie w recyklingu odpadów mogących zastąpić surowce pierwotne (ewentualnie wykorzystanie części ulegających biodegradacji),
- unieszkodliwienie odpadów najlepiej z odzyskiem energii
- bezpieczne lokowanie odpadów na składowiskach.

Właściwie realizowane przedsięwzięcia edukacyjne przyczyniają się docelowo do ograniczania negatywnych skutków oddziaływania na środowisko, szczególnie w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W wyniku realizacji celów Planu gospodarki odpadami dla gminy Ząbki przewiduje się wystąpienie następujących oddziaływań na środowisko:

1. Oddziaływanie na litosferę (powierzchniowe utwory geologiczne, rzeźba terenu, gleby)

Funkcjonowanie systemu selektywnej zbiórki oraz utrzymanie czystości i porządku w gminie spowoduje poprawę stanu czystości powierzchni ziemi i wyeliminuje przenikanie zanieczyszczeń do gruntu, w tym do pokrywy glebowej. Transport odpadów będzie minimalnie oddziaływał na litosferę.

Zlikwidowanie „dzikich wysypisk” przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia gleb i gruntów oraz wpłynie na poprawę estetyki powierzchni ziemi w gminie.

2. Oddziaływanie na atmosferę (zanieczyszczenie, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne i klimat)

Funkcjonowanie selektywnej zbiórki oraz utrzymanie czystości i porządku w gminie spowoduje poprawę stanu czystości powietrza, eliminując źródło zanieczyszczeń, jakim są odpady składowane na powierzchni ziemi. Transport odpadów spowoduje nieznaczne zwiększenie emisji zanieczyszczeń motoryzacyjnych oraz emisję hałasu komunikacyjnego. Planowany system gospodarki odpadami nie spowoduje powstania źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

3. Oddziaływanie na biosferę

Funkcjonowanie selektywnej zbiórki oraz utrzymanie czystości i porządku w gminie spowoduje pośrednio, poprzez poprawę stanu powierzchni ziemi oraz wód poprawę stanu siedlisk, stymulując wegetację roślin. Transport odpadów nie spowoduje istotnego, zauważalnego oddziaływania na biosferę. Będzie on znikomy w porównaniu z ruchem pozostałych pojazdów samochodowych na terenie gminy.

Wdrożenie Planu nie spowoduje pogorszenia warunków życia ludzi – jakości warunków aerasanitarnych, jakości wód pitnych, klimatu, rekreacji i wypoczynku. Spowoduje natomiast poprawę walorów krajobrazowych gminy.

12.3. Wnioski z analizy oddziaływania Planu gospodarki odpadami na środowisko

1. Likwidacja „dzikich wysypisk” przyczyni się w znaczącym stopniu do poprawy stanu środowiska.
2. Nastąpi uporządkowanie terenu, przywrócenie naturalnych siedlisk flory i fauny, a przede wszystkim zostanie zlikwidowane ognisko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.
3. Wdrożenie selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów wielkogabarytowych, remontowo – budowlanych i niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych przyczyni się do wyeliminowania negatywnych zjawisk środowiskowych, tj. zanieczyszczenia wód gruntowych i gleb, ograniczenia ilości odpadów deponowanych na składowisku, oraz umożliwi zwiększenie stopnia odzysku i gospodarczego wykorzystania w innych sektorach gospodarki.
4. Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji wyeliminuje niekorzystne skutki, jakie niesie za sobą unieszkodliwianie tych odpadów poprzez składowanie: odcieki zanieczyszczające wody gruntowe, gaz składowiskowy, zajmowanie dużych obszarów oraz niszczenie krajobrazu .
5. Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów, co zapewni pozyskanie surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowisko i zmniejszenie szkodliwości tych odpadów.
6. Wdrożenie Planu spowoduje zauważalną, wyraźną poprawę ekologicznych warunków życia mieszkańców gminy Ząbki oraz wzrost atrakcyjności rekreacyjnej gminy.
7. Wdrożenie Planu nie spowoduje negatywnego oddziaływania na zasoby środowiska przyrodniczego, a odniesieniu do niektórych z jego elementów – np. wód i powierzchni terenu – poprawi ich jakość.

13. Streszczenie Planu gospodarki odpadami dla gminy miejskiej Ząbki na lata 2006 - 2011

Plan gospodarki odpadami dla gminy Ząbki powstał jako realizacja ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

Celem wykonania Planu gospodarki odpadami jest opracowanie działań zmierzających do utworzenia kompleksowego systemu gospodarowania odpadami. Plan obejmuje:

1. Analizę i ocenę aktualnego stanu gospodarki odpadami
2. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami
3. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w dziedzinie gospodarki odpadami,
4. Koncepcję systemu gospodarki odpadami
5. Instrumenty i źródła finansowe służące realizacji planu
6. Program promocji i informacji zamierzonych celów
7. Oszacowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami
8. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów
9. Analizę oddziaływania projektu planu na środowisko

Plan gospodarki odpadami dla gminy Ząbki został opracowywany zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa, krajowym planem gospodarki odpadami, planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego i planem gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego oraz Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Plan obejmuje odpady komunalne powstające i przywożone na teren gminy z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych, odpadów budowlanych, wraków samochodowych, opon oraz odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów medycznych i weterynaryjnych, olejów odpadowych, baterii i akumulatorów.

Stan aktualny w zakresie wytwarzania odpadów

Z analizy stanu aktualnego gospodarki odpadami w gminie wynika, że obecnie brak jest kompleksowego systemu postępowania z odpadami, a wprowadzone rozwiązania nie spełniają wymogów krajowego planu gospodarki odpadami, szczególnie w zakresie zapobiegania i zmniejszania ilości wytwarzanych odpadów, a także recyklingu i edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Ze względu na brak dokładnych informacji dotyczących ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i gospodarowania nimi, oszacowano poszczególne strumienie odpadów. Według przyjętych wskaźników, ilość odpadów z sektora komunalnego wytwarzanych w gminie Ząbki wynosi 4 873,2 Mg rocznie. W strumieniu tym zawarte jest 45,7 Mg odpadów niebezpiecznych. Według danych firm zajmujących się zbiórką i transportem odpadów, w 2003 roku wywieziono z gminy 1134 Mg odpadów.

Podstawowym systemem zbierania odpadów jest system mieszany. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, jednakże zakres zbieranych frakcji i ilość pojemników do selektywnej zbiórki jest niewystarczający dla potrzeb mieszkańców. Nie funkcjonuje zbiórka odpadów niebezpiecznych, np. przeterminowanych leków lub baterii. Ocenia się, że około 30% mieszkańców prowadzi kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji we własnych, przydomowych kompostownikach. Dodatkowo, odpady pochodzące z budowy i powstające przy remontach wykorzystywane są do utwardzania dróg w gminie.

Odpady z Ząbek są w całości wywożone na składowiska położone poza terenem miasta i tan unieszkodliwiane.

Mieszkańcy gminy częściowo ponoszą kosztów zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwienia odpadów. W zakresie surowców wtórnych obciążenie to przejęły na siebie firmy odbierające odpady komunalne.

Z powyższego zestawienia wynika, że ilość odpadów trafiających do środowiska bez żadnej kontroli wynosi 3739,2 Mg, czyli 76% całego strumienia. Odpady te wywożone są do lasów, zagłębień terenu oraz w inne miejsca do tego celu nie przeznaczone. Ponadto, odpady są często palone w lokalnych kotłowniach i na powierzchni ziemi, zanieczyszczając powietrze i wywołując dyskomfort zapachowy.

Okolo 80% mieszkańców miasta posiada zawarte umowy na wywóz odpadów, ale mniej osób te umowy faktycznie realizuje.

Prognozy ilości odpadów komunalnych

Prognozy oparte na wskaźnikach pokazują, że w roku 2008 powstawać będzie na terenie Ząbek 5173,5 Mg odpadów komunalnych rocznie, a w roku 2011 – 5829,3 Mg.

Cele strategiczne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

1. Objęcie docelowo wszystkich odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy miejskiej Ząbki systemem gospodarowania odpadami
2. Unieszkodliwianie jedynie odpadów uprzednio poddanych segregacji, wobec których zastosowanie odzysku nie jest celowe ze względów ochrony środowiska lub przyczyn ekonomicznych
3. Uzyskanie powszechnej akceptacji mieszkańców, przedsiębiorców i władz dla postępowania z odpadami zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju

Cele krótkookresowe 2006-2008

1. Objęcie zorganizowanym wywozem odpadów pochodzących od 90% mieszkańców gminy miejskiej Ząbki
2. Minimalizacja ilości deponowanych na składowiskach odpadów niesegregowanych poprzez uzyskanie poziomów odzysku i recyklingu odpadów
3. Likwidacja zanieczyszczenia środowiska powodowanego przez nielegalne deponowanie odpadów w środowisku
4. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych tj.: szkło, tworzywa sztuczne, złom, makulatura
5. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych
6. Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych
7. Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych
8. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji w budownictwie wielorodzinnym
9. Edukacja ekologiczna mieszkańców z uwzględnieniem specyfiki zbieranych selektywnie odpadów,
10. Skierowanie w roku 2007 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 90% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do masy odpadów w roku 1995)
11. Osiągnięcie w 2007 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- odpady wielkogabarytowe	- 20%
- odpady budowlane	- 15%

Cele długookresowe 2009-2011

1. Dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – objęcie zorganizowanym wywozem odpadów pochodzących od 100% mieszkańców gminy miejskiej Ząbki
2. Kontynuacja edukacji ekologicznej
3. Skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do masy odpadów roku 1995)
4. Osiągnięcie docelowo zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- odpady wielkogabarytowe	-	55%
- odpady budowlane	-	45%
5. Minimalizacja ilości deponowanych na składowiskach odpadów niesegregowanych poprzez uzyskanie poziomów odzysku i recyklingu odpadów
6. Likwidacja zanieczyszczenia środowiska powodowanego przez nielegalne deponowanie odpadów w środowisku

Cele w gospodarce odpadami niebezpiecznymi występującymi w strumieniu odpadów komunalnych

Cele krótkookresowe 2006-2008

1. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych
2. Edukacja ekologiczna mieszkańców miasta z uwzględnieniem specyfiki terenów miejskich w zakresie zagrożeń jakie stwarza niekontrolowane przedostawanie się odpadów niebezpiecznych do środowiska
3. Osiągnięcie w 2007 roku zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów niebezpiecznych (ze strumienia odpadów komunalnych) – 15 %

Cele długookresowe 2008-2011

1. Dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia komunalnych
2. Kontynuacja edukacji ekologicznej
3. Osiągnięcie docelowo w 2011 roku zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów niebezpiecznych (ze strumienia odpadów komunalnych) – 57%

Cele i działania w gospodarce odpadami opakowaniowymi

Cele krótkookresowe 2006-2008

1. Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych tj.: szkło, tworzywa sztuczne, złom, papier i tektura
2. Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie zbiórki odpadów opakowaniowych
3. Osiągnięcie w 2007 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów opakowaniowych:

– opakowania z tworzyw sztucznych	-	25%
– opakowania z papieru i tektury	-	48%
– opakowania ze szkła	-	40%
– opakowania z aluminium	-	40%
– opakowania z blachy stalowej	-	20%
– opakowania wielomateriałowe	-	25%

Cele długookresowe 2009-2011

1. Dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, z uwzględnieniem przede wszystkim odpadów opakowaniowych
2. Kontynuacja edukacji ekologicznej
3. Osiągnięcie docelowo zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów opakowaniowych, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Propozycja systemu gospodarki odpadami dla gminy Ząbki

Głównym założeniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ząbki jest zagwarantowanie odzysku lub unieszkodliwiania wszystkich powstających na terenie gminy odpadów w sposób pozwalający na osiągnięcie założonych celów. Ze względów ekonomicznych (uwarunkowanych niewielką ilością powstających na terenie gminy odpadów), jak też możliwości lokalizacyjnych nie jest przewidywane zrealizowanie gminnych obiektów i instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów. W ślad za rozwiązaniami wskazanymi w Wojewódzkim planie gospodarki odpadami oraz Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego, konieczne jest włączenie gminy Ząbki w system regionalny, w ramach którego zaspokojone zostaną podstawowe potrzeby związane z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów wytwarzanych w gminie.

Podstawowym założeniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest wprowadzenie selektywnej zbiórki surowców „u źródła”. Wybrany system zbiórki odpadów od mieszkańców będzie obejmował wdrożenie:

- selektywnej zbiórki odpadów użytecznych (z podziałem na następujące frakcje: szkło, tworzywa sztuczne, papier i tekturę, metale, tekstylia). Właściciele nieruchomości zobowiązani zostaną do prowadzenia selektywnej zbiórki w różnokolorowych workach, pojemnikach lub w jednym worku zmieszanych razem surowców wtórnych;
- opcjonalnie zbiórki wyżej wymienionych odpadów w systemie dwupojemnikowym lub wielopojemnikowym. Zbiórka odbywać się będzie w ogólnodostępnych, wielopojemnikowych punktach gromadzenia. Zakup pojemników i opłata za ich opróżnianie obciążać będzie gminę, przy ewentualnym wsparciu funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
- kompostowania odpadów ulegających biodegradacji w przydomowych kompostownikach w budownictwie jednorodzinnym i zagrodowym,
- dodatkowej, okresowej zbiórki odpadów:
 - wielkogabarytowych,
 - budowlanych i poremontowych,
 - elektrycznych i elektronicznych,
 - niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

System będzie obejmował również gospodarkę odpadami zawierającymi azbest, a także rozwiązania w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami specyficznymi: medycznymi oraz weterynaryjnymi, zużytymi olejami, wyeksploatowanymi pojazdami, w tym zużytymi oponami.

Do systemu tego włączone zostaną (oprócz odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych) odpady powstające w obiektach infrastruktury, tj. handlu, administracji, usługach, zakładach rzemieślniczych, targowiskach i szkolnictwie.

Docelowo, pełne koszty gromadzenia i odbioru ponosić będą właściciele nieruchomości i pozostali wytwórcy odpadów, opłacając świadczone umownie przez uprawnionych przedsiębiorców usługi.

W celu zapewnienia skuteczności realizacji przedsięwzięcia z wyprzedzeniem przeprowadzona zostanie akcja edukacyjna w zakresie selektywnej zbiórki, z uwzględnieniem problematyki dotyczącej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji.

Podstawowym założeniem systemu gospodarki odpadami dla gminy Ząbki jest uczestnictwo gminy w projektowanym ponadlokalnym Związku Gmin i współuczestnictwo w budowie projektowanego Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych i Przemysłowych (ZUSOKiP) na terenie gminy Zielonka w pobliżu miejscowości Krubki. Zakład ten składać się będzie z sortowni, kompostowni, stacji przeładunkowej na terenie funkcjonującego składowiska o funkcji ponadlokalnej. Do czasu uruchomienia ZUSOKiP odpady wytwarzane na terenie gminy Ząbki kierowane będą do innych Zakładów Unieszkodliwiania Odpadów, a pozostałe odpady deponowane będą na składowiskach poza terenem gminy. Obowiązywać będzie zasada bliskości. Określony strumień odpadów wysoko energetycznych i ulegających biodegradacji może być utylizowany przez „ZUSOK Zabraniecka” w Warszawie, który jest wyposażony w linię do unieszkodliwiania termicznego odpadów i w kontenerową kompostownię odpadów. Do tego zakładu kierowane będą także odpady w przypadku, kiedy składowisko w Lipinach Starych zostanie zamknięte, a zakład w Krubkach nie zostanie jeszcze uruchomiony.

System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

Burmistrz Miasta ma obowiązek składania co 2 lata Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami. Pierwsze sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami obejmuje okres od dnia uchwalenia planu gospodarki odpadami do dnia 31 grudnia 2006 roku. Następne sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, Burmistrz Miasta przedkłada radzie gminy i zarządowi powiatu w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Oznacza to, że następny gminny plan gospodarki odpadami powinien zostać uchwalony przed 30 czerwca 2008 r. Jeżeli zmiany w gospodarce odpadami w gminie będą znaczące, lub będzie wymagała tego sytuacja lokalna, gminny plan gospodarki odpadami powinien być zaktualizowany przed tym terminem.

14. Literatura

1. Informacje uzyskane od firm wywozowych oraz podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w Ząbkach i powiecie wołomińskim
2. Informacje uzyskane z Urzędu Miasta w Ząbkach
3. Jurasz F, Kompleksowa gospodarka odpadami w gminie, Wyd. ARP Poligrafia, 1998
4. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami, Ministerstwo Środowiska, 2002
5. Maksymowicz B.: Zbiór zaleceń dla działań umożliwiających efektywną realizację obowiązków nałożonych na gminę przez nowe przepisy prawne regulujące gospodarkę odpadami komunalnymi – w aspektach integracji z Unią Europejską, OBREM, 2002
6. Poradnik gospodarowania odpadami, pod red. K. Skalmowskiego, wyd. Verlag Dashofer, 2005
7. Praca zbiorowa pod redakcją Żygadło M., Strategia gospodarki odpadami komunalnymi, Wyd.: Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, 2000
8. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62/2001, poz. 627 z późniejszymi zmianami) z dnia 27 kwietnia 2001 roku
9. Program gospodarki odpadami komunalnymi dla gmin powiatu wołomińskiego - projekt
10. Program usuwania azbestu z terytorium Polski - Ministerstwo Gospodarki, 2002
11. Rocznik Statystyczny GUS, 2002
12. Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2002, GUS 2003

13. Stan środowiska w województwie mazowieckim, Raport Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie, Warszawa, 2001
14. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ząbki
15. Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku
16. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku
17. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 roku
18. Ustawa o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw z dnia 27 lipca 2001 roku

Spis tabel

TABELA 1 WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY NA TERENIE GMINY ZĄBKI.....	18
TABELA 2 STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ZĄBKI.....	22
TABELA 3 TYPY ZABUDOWY W MIEŚCIE (% MIESZKAŃCÓW).....	22
TABELA 4 ZMIANY LICZBY LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY ZĄBKI W LATACH 1995 - 2004.....	23
TABELA 5 WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ W ZĄBKI W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNO – INŻYNIERYJNĄ (WG GUS, 2004).....	23
TABELA 6 KLASYFIKACJA ODPADÓW KOMUNALNYCH ZGODNIE Z KATALOGIEM ODPADÓW: GRUPA 20 I PODGRUPA 15.....	28
TABELA 7 SKŁAD MORFOLOGICZNY ODPADÓW DOMOWYCH I Z OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY [%].....	29
TABELA 8 WYBRANE WŁAŚCIWOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH.....	30
TABELA 9 ILOŚCI WYTWORZONYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH W 2003 R NA TERENIE GMINY ZĄBKI.....	30
TABELA 10 WSKAŹNIKI WYTWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH DLA MAŁYCH GMIN	31
TABELA 11 SZACUNKOWA ILOŚĆ ODPADÓW WYTWARZANYCH NA TERENIE GMINY ZĄBKI W 2004 R.....	32
TABELA 12 ILOŚCI ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI WYTWORZONYCH W ROKU 2004 W GMINIE ZĄBKI.....	33
TABELA 13 ZIELEŃ URZĄDZONA NA TERENIE GMINY ZĄBKI.....	33
TABELA 14 ŚREDNI SKŁAD ODPADÓW Z OGRODÓW I PARKÓW [%].....	33
TABELA 15 ŚREDNI SKŁAD ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH [%].....	34
TABELA 16 ŚREDNI SKŁAD ODPADÓW BUDOWLANYCH I POREMONTOWYCH [%].....	34
TABELA 17 OBLICZONE SZACUNKOWE ILOŚCI POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH W ODPADACH KOMUNALNYCH DLA GMINY ZĄBKI.....	35
TABELA 18 ZMIANY W ILOŚCI MIESZKAŃCÓW ZĄBEK W LATACH 1995 - 2004.....	40
TABELA 19 PROGNOZA LUDNOŚCI DLA GMINY ZĄBKI NA LATA 2006- 2011.....	40
TABELA 20 PROCENTOWE ZMIANY WSKAŹNIKA EMISJI ODPADÓW DLA OBSZARÓW MAŁYCH GMIN W LATACH 2007 –2011.....	42
TABELA 21 WSKAŹNIKI EMISJI ODPADÓW W ROKU 2008.....	43
TABELA 22 WSKAŹNIKI EMISJI ODPADÓW W ROKU 2011.....	43
TABELA 23 PROGNOZA ILOŚCI WYTWORZONYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH DLA GMINY ZĄBKI MG].....	44

TABELA 24 CELE W ZAKRESIE OGRANICZANIA ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI KIEROWANYCH DO SKŁADOWANIA W LATACH 2007 – 2011	65
TABELA 25 OPCJE ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI (POZA SKŁADOWANIEM)	66
TABELA 26 SZACUNKOWA ILOŚĆ ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH NA TERENIE GMINY ZĄBKI W 2004 R.	67
TABELA 27 ROCZNE POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH W POSZCZEGÓLNYCH LATACH DO DNIA 31 GRUDNIA 2007 W STOSUNKU DO MASY WPROWADZANYCH NA RYNEK KRAJOWY OPAKOWAŃ I PRODUKTÓW [%]	68
TABELA 28 ILOŚĆ ODPADÓW SPECYFICZNYCH, POWSTAJĄCYCH W GABINETACH LEKARSKICH, WARTOŚCI ŚREDNIE DLA POLSKI, 2002 R.	73
TABELA 29 SZACUNKOWY UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ODCZYNNIKÓW CHEMICZNYCH POWSTAJĄCYCH W SZKOLACH	76
TABELA 30 WYKAZ ZAKŁADÓW UNIESZKODLIWIAJĄCYCH ODPADY HRM/SRM NA TERENIE KRAJU (31.12.2004 R.)	77
TABELA 31 WSKAŹNIKI MONITORINGU REALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY MIEJSKIEJ ZĄBKI	100
TABELA 32 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W GOSPODARCE ODPADAMI DLA GMINY ZĄBKI NA LATA 2006 – 2009	103
 Spis rysunków	
RYСУNEK 1 POŁOŻENIE MIASTA ZĄBKI	12
RYСУNEK 2 TERENY CHRONIONE I PRZYRODNICZO CENNE OKOLIC ZĄBEK	20

Załącznik 1 - Priorytety i cele w dziedzinie gospodarki odpadami w dokumentach wyższego rzędu

1.1. Polityka i strategia Państwa w zakresie gospodarki odpadami

1.1.1. Gospodarka odpadami w założeniach II Polityki ekologicznej Państwa

II Polityka Ekologiczna Państwa, podaje szereg założeń, celów i priorytetów oraz wytycza kierunki działań Państwa w zakresie ochrony środowiska do roku 2025. Do głównych priorytetów krótkookresowych i średniookresowych w zakresie gospodarowania odpadami określonych w dokumencie należą:

- przygotowanie strategii gospodarowania odpadami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym;
- opracowanie planów gospodarowania odpadami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz we współpracy z innymi krajami, z wydzieleniem planów gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (w tym wybranymi rodzajami odpadów) i odpadami z opakowań;
- przygotowanie programów likwidacji specyficznych odpadów niebezpiecznych oraz przyspieszenie realizacji programu likwidacji mogilników;
- tworzenie nowych struktur organizacyjnych i systemów dla udzielania pozwoleń, prowadzenia kontroli, identyfikacji i rejestracji odpadów oraz zakładów przeróbki odpadów;
- identyfikacja zagrożeń i rozszerzenie zakresu prac na rzecz likwidacji starych składowisk odpadów, modernizacji składowisk eksploatowanych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych;
- zmniejszenie do minimum przemieszczania odpadów, zgodnie ze wspólnotowymi zasadami bliskości i samowystarczalności;
- ograniczenie ilości odpadów składowanych na składowiskach;
- utrzymywanie średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców na poziomie 300 kg/mieszkańca (obecnie w Polsce wynosi on ok. 290 kg/mieszkańca – wg OBREM; w 1999r. wynosił on 318,6 kg/mieszkańca – wg danych GUS);
- wdrożenie w całym kraju systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych;
- wprowadzenie systemów ewidencji zakładów posiadających rocznie ponad 500 litrów olejów odpadowych;
- tworzenie rynków zbytu dla materiałów z odzysku;
- opracowanie i stopniowe wdrażanie narodowej strategii redukcji ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji, z uwzględnieniem Dyrektywy rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów;
- wdrożenie skutecznego systemu kontroli i nadzoru nad gospodarowaniem odpadami, w tym prowadzenie monitoringu.

1.1.2. Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010

Polityka ekologiczna państwa ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska. Realizacja polityki ekologicznej państwa w coraz większym stopniu powinna się dokonywać poprzez zmiany modelu produkcji i konsumpcji, zmniejszenie materiałochłonności, wodochłonności i energochłonności gospodarki oraz stosowanie najlepszych dostępnych technik i dobrych praktyk gospodarowania a następnie poprzez ochronne, tradycyjne działania takie jak oczyszczanie gazów odlotowych i ścieków czy unieszkodliwianie odpadów

Cele ekologiczne zostały ujęte w czterech blokach tematycznych, są to:

- cele i zadania o charakterze systemowym (przyszłościowy rozwój gospodarczo-społeczny miasta w kontekście ochrony środowiska, w tym systemy zarządzania środowiskowego i włączanie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych, edukacja ekologiczna i udział społeczeństwa w sprawach ochrony środowiska, współpraca ponadlokalna).
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody (m.in.: ochrona przyrody i krajobrazu, ochrona lasów, ochrona powierzchni ziemi), zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii: wykorzystanie energii odnawialnej, kształtowanie stosunków wodnych,
- jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne: jakość wód, w tym gospodarka wodno-ściekowa, gospodarowanie odpadami (w oparciu o plan gospodarki odpadami), jakość powietrza atmosferycznego, oddziaływanie hałasu, pola elektromagnetyczne, awarie przemysłowe,

W zakresie gospodarki odpadami w polityce ekologicznej państwa określone zostały cele średniookresowe do 2010 roku oraz zadania na lata 2003-2007.

Za priorytetowe cele w zakresie gospodarki odpadami uznaje się:

- pełne wprowadzenie w życie regulacji prawnych zawartych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach oraz rozporządzeniach wykonawczych do tej ustawy zgodnie z przyjętym harmonogramem,
- ratyfikacje konwencji międzynarodowych dotyczących gospodarki odpadami oraz dostosowanie do wymagań tych konwencji prawodawstwa krajowego,
- zwiększenie poziomu odzysku (w tym recykling) odpadów przemysłowych poprzez odpowiednią politykę podatkową i system opłat za korzystanie ze środowiska,
- stworzenie podstaw dla nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi, zapewniającej wzrost odzysku zmniejszającego ich masę nieszkodliwioną przez składowanie, co najmniej o 30% do 2006 roku i o 75% do roku 2010 (w stosunku do roku 2000),
- zbudowanie w perspektywie 2010 r. – krajowego systemu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Najpilniejsze zadania o charakterze priorytetowym, które w ramach realizacji wyżej wymienionych celów należy wykonać w latach 2003-2006:

- zakończenie wdrażania przepisów prawa w zakresie gospodarki odpadami, zmienionego w latach 2001 – 2002 w ramach harmonizacji z prawem Unii Europejskiej, poprzez uruchomienie systemów ewidencji i kontroli odpadów oraz opracowanie i podjęcie realizacji krajowego i wojewódzkich planów gospodarki odpadami,
- opracowanie i rozpoczęcie realizacji programów unieszkodliwiania odpadów szczególnie niebezpiecznych, objętych przepisami Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych (2004r.),
- opracowanie i realizację krajowego i regionalnych planów zintegrowanego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, obejmującymi sieć magazynów, w tym szczególnie magazynów odpadów powypadkowych, oraz sieć instalacji do unieszkodliwiania (2006 r.),
- utworzenie lub powołanie w ramach już istniejących instytucji, ośrodka informacji BAT/BREF o procesach technologicznych w zakresie przekształcania i unieszkodliwiania odpadów (2004 r.),
- utworzenie systemu zakładów demontażu i przerobu (strzępienia) pojazdów wycofanych z eksploatacji, zapewniających zgodny z wymogami dyrektywy Unii Europejskiej 2000/53/WE poziom recyklingu odpadów oraz ponownego użycia wybranych części samochodowych.

1.1.3. Gospodarka odpadami w Narodowej Strategii Ochrony Środowiska

Narodowa strategia ochrony środowiska, w tym także przed odpadami rozumiana jako strategia gospodarki odpadami, określa projekt dokumentu pt. "Narodowa strategia ochrony środowiska na lata 2000 - 2006", Ministerstwo Środowiska, Warszawa, lipiec 2000 r.

Priorytety działań o charakterze inwestycyjnym na lata 2003 – 2006 w narodowej strategii w zakresie gospodarki odpadami są następujące:

- wdrażanie istniejących programów gospodarki odpadami w mniejszych jednostkach osiedleńczych,
- realizacja inwestycji rewitalizacyjnych na terenach zdegradowanych;

Natomiast po roku 2006 w zakresie organizacyjnym usługami w zakresie zorganizowanego wywozu odpadów komunalnych objęte zostanie 95% populacji Polski.

1.1.4. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami został uchwalony przez Radę Ministrów 29.10.2002 roku. Wytacza on szereg celów i zadań w dziedzinie gospodarki odpadami komunalnymi, przemysłowymi, w tym niebezpiecznymi, obligatoryjnych dla planów niższego szczebla.

Cele w sektorze komunalnym:

- objęcie wszystkich mieszkańców kraju zorganizowaną zbiórką odpadów; a co za tym idzie wyeliminowanie niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska,
- podnoszenie świadomości społecznej obywateli,
- podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- odzysk i unieszkodliwienie (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dla osiągnięcia w 2010r. redukcji ilości tych odpadów kierowanych do składowania do poziomu 75% odpadów wytworzonych w 1995 roku, redukcji do poziomu 50% odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych w roku 2013 (również w odniesieniu do odpadów wytworzonych w 1995 roku);
- zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych dla osiągnięcia w roku 2007:
 - poziomu odzysku- 50%,
 - poziomu recyklingu- 25%;
- poddanie procesom kompostowania odpadów zielonych w 2006 r –35%, w 2010– 50%,
- wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych przez selektywną zbiórkę; 20% wytwarzanych odpadów w 2006 r., 60% w roku 2010, natomiast w 2014r. - 80%;
- wydzielenie odpadów budowlanych wchodzących w strumień odpadów komunalnych poprzez ich selektywną zbiórkę: 15% w roku 2006, 40% w roku 2010 oraz 60% w roku 2014;
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych poprzez ich selektywną zbiórkę, celem unieszkodliwienia; założony poziom selektywnej zbiórki: 15% odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych w 2006r., 50% w 2010r. i 80% w 2014 roku
- intensyfikacja działań w zakresie zamykania, rekultywacji lub modernizacji nieefektywnych lokalnych składowisk odpadów komunalnych; budowa składowisk regionalnych wg standardów UE.

Preferuje się kojarzenie gospodarki odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji z gospodarką komunalnymi osadami ściekowymi i budowę wspólnych zakładów odzysku i unieszkodliwiania.

Zamykać się będzie stare składowiska nie spełniające wymogów technicznych, dążyć do maksymalnego ograniczenia ilości składowisk w kraju. Szacuje się, że w okresie do 2006 r. powstanie w kraju ok. 50 nowoczesnych ponadlokalnych składowisk, w latach 2006 - 2010 dalszych 50 obiektów.

Cele w sektorze gospodarczym:

- dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie stosowanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem z 1990 r.;

- rozszerzenie mechanizmów rynkowych oraz przygotowanie skutecznych instrumentów ekonomicznych;
- wdrożenie systemów pełnej i wiarygodnej ewidencji odpadów i metod ich zagospodarowywania (bazy danych);
- identyfikacja zagrożeń i rozszerzenie zakresu prac na rzecz likwidacji starych składowisk odpadów, modernizacji składowisk eksploatowanych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych;
- wdrożenie skutecznego systemu kontroli i nadzoru nad gospodarowaniem odpadami, w tym prowadzenie monitoringu;
- rozszerzenie zakresu prac badawczo-rozwojowych nad nowymi technologiami odzysku i ponownego zastosowania odpadów;
- kontynuacje prac badawczo-rozwojowych dotyczących technologii małoodpadowych oraz technologii odzysku i ponownego użycia odpadów.

Cele w dziedzinie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:

- całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska do 2010 r. poprzez kontrolowane unieszkodliwienie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwienie urządzeń zawierających PCB,
- zapewnienie odzysku i recyklingu olejów smarowych (z wyłączeniem olejów bazowych i olejów przetworzonych) do roku 2007 zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 69, poz. 719),
- zapewnienie bezpiecznego dla zdrowia ludzi usunięcia wyrobów zawierających azbest i zdeponowania ich na wyznaczonych składowiskach w sposób eliminujący ich negatywne oddziaływanie,
- likwidacje do 2010 r. mogilników zawierających przeterminowane środki ochrony roślin,
- zapewnienie odzysku i recyklingu zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych do 2007 roku zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 69, poz. 719),
- w wycofanych z użytkowania samochodach:
- -do 2003 roku - eliminacje w konstruowanych samochodach związków ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego (poza określonymi wyjątkami),
- do 2006 roku – ponowne wykorzystanie części i odzysk surowców w ilości stanowiącej 85% średniej masy pojazdu, z czego wykorzystanie części i recykling materiałowy stanowić ma odpowiednio: dla samochodów skonstruowanych po 1980 roku - do 80% średniej masy pojazdu, dla samochodów skonstruowanych przed 1980 rokiem – do 75% średniej masy pojazdu,
- -do 2014 roku – ponowne wykorzystanie części i odzysk surowców w ilości stanowiącej 95% średniej masy pojazdu, z czego wykorzystanie części i recykling materiałowy stanowić powinny – do 85% średniej masy,
- minimalizacja ilości powstawania specyficznych odpadów medycznych, wymagających szczególnych metod unieszkodliwiania na drodze termicznego przekształcania, poprzez segregację odpadów u źródła powstawania, a także eliminacji nieprawidłowych praktyk w gospodarce odpadami medycznymi.

Cele do osiągnięcia w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi:

- zwiększenie stopnia kontroli obrotu komunalnymi osadami ściekowymi celem zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa zdrowotnego i środowiskowego;
- zwiększenie stopnia przetworzenia komunalnych osadów ściekowych;
- maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.

1.2. Polityka i strategia województwa mazowieckiego w zakresie gospodarki odpadami

1.2.1. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego

Dokumentem nadrzędnym wytyczającym cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska województwa jest "Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego". Dokument ten zakłada, że zrównoważony rozwój Mazowsza musi stawiać za nadrzędny cel zachowanie wartości środowiska przyrodniczego oraz poprawę jego jakości, które będą szansą rozwoju społeczno-gospodarczego regionu w przyszłym stuleciu oraz podstawa poprawy jakości życia mieszkańców. Zagadnienia ochrony środowiska powinny, zatem stanowić integralną część działań we wszystkich sferach życia, w tym ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury technicznej, sfery produkcyjnej, budownictwa, gospodarowania na obszarach wiejskich, edukacji i kształtowania wzorców konsumpcji. W Strategii wyznaczono cele, które mają działać na rzecz długotrwałego rozwoju regionu. Wśród nich znalazł się zapis dotyczący poprawy jakości i przeciwdziałanie degradacji środowiska przyrodniczego Mazowsza.

Wybrane działania:

- ugruntowanie zasady zrównoważonego rozwoju jako podstawy trwałej polityki gospodarczej, społecznej i przestrzennej Mazowsza,
- zachowanie dziedzictwa przyrodniczego dla przyszłych pokoleń oraz renaturalizacja zdegradowanego środowiska na obszarach cennych przyrodniczo województwa mazowieckiego,
- dokonanie gruntownej przebudowy modelu produkcji i konsumpcji w kierunku zmniejszenia energochłonności i materiałochłonności oraz ilości odpadów przemysłowych i komunalnych w celu minimalizacji oddziaływania na środowisko i zdrowie wszelkich form działalności gospodarczej i rozwoju cywilizacyjnego.
- odchodzenie od koncepcji urządzania składowisk gminnych na rzecz ponadgminnych zakładów utylizacji odpadów, likwidacja składowisk zorganizowanych nie spełniających norm sanitarnych (zwłaszcza w dolinach rzecznych) oraz mogiłników i dzikich wysypisk,
- podniesienie poziomu wiedzy ekologicznej w zakresie wiadomości o środowisku przyrodniczym, konieczności jego ochrony i odpowiedzialności w procesie zarządzania;
- rozwijanie proekologicznych form aktywizacji gospodarczej, zwłaszcza na terenach o ustanowionej ochronie obszarowej, m.in. na obszarze Kampinoskiego Parku Narodowego, oraz na obszarze wchodzącym w skład "Zielonych Płuc Polski".

1.2.2. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego

W Planie Gospodarki Odpadami dla woj. Mazowieckiego określono działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami oraz przedstawiono szczegółowe cele do osiągnięcia krótkookresowe na lata 2004 – 2007 oraz długookresowe na lata 2008-2011.

I Cele w sektorze komunalnym

Cele krótkookresowe 2004-2007

- kampania edukacyjno-informacyjna obywateli województwa mazowieckiego w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- uporządkowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia ponad lokalnych struktur organizacyjnych,
- objęcie wszystkich mieszkańców miast i 95% mieszkańców terenów wiejskich zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych,
- rozwój i podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów dla osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku i recyklingu:
 - odpadów wielkogabarytowych na poziomie 20%,
 - odpadów budowlanych na poziomie 15%,
 - odpadów niebezpiecznych na poziomie 15%

- odpadów opakowaniowych – odzysk 50%, recykling 25%,
- podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- skierowanie w roku 2007 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 90% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- rozwój instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- bieżąca likwidacja nielegalnych składowisk, inwentaryzacja starych składowisk odpadów w celu ich rekultywacji a także intensyfikacja działań w zakresie zamykania, rekultywacji lub modernizacji nieefektywnych lokalnych składowisk odpadów komunalnych, bądź rozbudowa składowisk regionalnych wg standardów UE.

Cele długookresowe 2008-2011

- kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej,
- objęcie wszystkich (100%) mieszkańców woj. mazowieckiego zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych,
- dalsza organizacja i doskonalenie regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,
- dalszy rozwój selektywnej zbiórki i osiągnięcie odpowiedniego limitu odzysku i recyklingu:
- odpady wielkogabarytowe na poziomie 55%,
- odpady budowlane poziomie 45%,
- odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych 57%
- skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów.

Cele do osiągnięcia w gospodarce odpadami opakowaniowymi

System gospodarki odpadami opakowaniowymi w skali województwa powinien zapewnić osiągnięcie następujących minimalnych poziomów odzysku i recyklingu:

- Do końca 2007 r. odzysku w wysokości 50%, recyklingu 25%;
- Do końca 2011 r. poziomów określonych w krajowych regulacjach wynikających z nowelizacji Dyrektywy 94/62/EC.

II Cele w sektorze gospodarczym:

Celem nadrzędnym gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym jest zmniejszenie wytwarzania odpadów oraz zwiększenie stopnia ich odzysku

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie i minimalizacja ilości, a także ograniczenie toksyczności odpadów
2. Zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie stosowanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych do 75% (dwukrotne zwiększenie w porównaniu ze stanem z 1990 r., kiedy procesom odzysku poddawano średnio 37,2 % odpadów);
3. Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem

Dla odpadów z energetyki i ciepłownictwa

- budowa instalacji do wytwarzania kruszyw granulowanych na bazie popiołu lotnego i żużla,
- budowa instalacji do wytwarzania materiałów do makroniwelacji i rekultywacji terenu przy wykorzystaniu odpadów energetycznych,

- budowa instalacji do stabilizacji odpadów przy wykorzystaniu odpadów z przemysłu energetycznego (do zagospodarowania osadów ściekowych, szlamów, zawiesin),
- budowa instalacji do wytwarzania betonów samozagęszczalnych,
- budowa linii technologicznej do przetwarzania odpadów z odsiarczania spalin metoda pólucha na materiał przydatny do stabilizacji gruntu, makroniwelacji i rekultywacji, budowy dróg,
- budowa instalacji do produkcji spoiw cementujących dla potrzeb budownictwa drogowego i geotechnicznego na bazie popiołów konwencjonalnych i fluidalnych,
- budowa instalacji aktywacji popiołów konwencjonalnych jako dodatku poprawiającego parametry użytkowe betonu,
- budowa instalacji do wytwarzania spoiw cementowo-popiołowych zastępujących cement,
- budowa instalacji do produkcji mieszanek dla drogownictwa na bazie odpadów energetycznych do
 - - wykonywania stabilizacji gruntów, podbudów, nawierzchni drogowych,
- budowa instalacji do magazynowania popiołu lotnego z okresu szczytu zimowego na okres letni.

Dla zużytych opon:

organizacja systemu zbiórki, gromadzenia i transportu odpadowych opon.

Dla odpadów z przemysłu rolno – spożywczego:

- dążenie do zwiększania stopnia odzysku odpadów z przemysłu rolno - spożywczego, ze szczególnym naciskiem na wykorzystanie paszowe i nawozowe oraz pozostałe przyrodnicze,
- koordynacja działań w zakresie gospodarki odpadami z zadaniami programu pilotażowego "Rozwój Rolnictwa Ekologicznego na Mazowszu budowa systemu unieszkodliwiania odpadów poubojowych i padliny

Dla odpadów z przemysłu drzewno – papierniczego:

- wspieranie przyrodniczych kierunków wykorzystania odpadów drzewnych,
- doskonalenie metod i technik procesów przekształcania odpadów drzewnych z odzyskiem energii,
- stosowanie metod termicznego przekształcania odpadów drzewnych zawierających m.in. impregnaty, kleje, lakiery, powłoki sztuczne. w instalacjach termicznych dostosowanych do wymagań ochrony środowiska.

Dla odpadów budowlano – remontowych z sektora gospodarczego:

- selektywna zbiórka poszczególnych rodzajów odpadów budowlanych przez podmioty wytwarzające,
- budowa linii do odzysku odpadów budowlanych i poremontowych,
- zakup instalacji przewoźnych do recyklingu gruzu budowlanego.
- ograniczenie negatywnego wpływu obiektów gospodarki odpadami na środowisko
- osiągnięcie pełnej kontroli i właściwe zarządzanie gospodarką odpadami w sektorze gospodarczym
- zwiększenie wiedzy wytwórców z sektora gospodarczego na temat zasad gospodarki odpadami

Cele do osiągnięcia w gospodarce osadami ściekowymi

Celem nadrzędnym w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi jest zwiększenie stopnia bezpiecznego wykorzystania osadów ściekowych wraz z poprawą ich jakości.

Cele krótkoterminowe na lata 2004 – 2007 są następujące:

- objęcie monitoringiem wszystkich oczyszczalni ścieków w województwie, w zakresie wytwarzania osadów ściekowych, sposobów postępowania z nimi oraz realizacji przez oczyszczalnie ścieków obowiązku prowadzenia badań fizyczno-chemicznych i mikrobiologicznych osadów ściekowych
- zwiększenie efektywności kontroli nad stosowaniem osadów ściekowych na terenach gmin i powiatów, ze zwróceniem szczególnej uwagi na miejsca stosowania osadów,

- zwiększenie stopnia ustabilizowania osadów ściekowych oraz ograniczenie wykorzystywania osadów nieustabilizowanych,
- zwiększenie stanu świadomości społecznej w zakresie gospodarki osadami ściekowymi,

Cele długoterminowe na lata 2008 – 2011 są następujące:

- zmniejszenie stopnia obciążenia osadów ściekowych szkodliwymi substancjami i organizmami chorobotwórczymi poprzez ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego, trafiających do komunalnych oczyszczalni ścieków, a tym samym zmniejszenia ilości wytwarzanych osadów,
- zwiększenie stopnia przetworzenia osadów ściekowych, poprzez wprowadzenie procesów stabilizacji i odwadniania osadów i/lub dalszej przeróbki (np. kompostowanie), czego efektem będzie zmniejszenie objętości wytworzonych osadów,
- zwiększenie stopnia kontroli wytwarzania i zagospodarowania komunalnymi osadami ściekowymi,
- ograniczenie deponowania osadów ściekowych na składowiskach odpadów, w tym na terenach oczyszczalni, do maksimum 20% wytwarzanej ilości w roku 2011, z wyjątkiem składowania osadów o ponadnormatywnych parametrach zanieczyszczeń,
- zwiększenie ilości kompostowanych osadów ściekowych, do minimum 15% wytwarzanej ilości w roku 2011,
- zwiększenie ilości osadów ściekowych poddanych termicznym metodom przeróbki i unieszkodliwiania (suszenie i spalanie) do minimum 20% wytwarzanej ilości w roku 2011,
- zwiększenie ilości osadów ściekowych wykorzystywanych przyrodniczo i przemysłowo do minimum 45% wytwarzanej ilości w roku 2010,
- sukcesywne wykorzystywanie osadów ściekowych nagromadzonych na terenach oczyszczalni ścieków, do osiągnięcia 30% wykorzystania nagromadzonych osadów w roku 2011,
- zmniejszenie stopnia zagrożenia środowiska, spowodowanego przez niewłaściwe składowanie osadów ściekowych.

III Cele w dziedzinie gospodarki odpadami niebezpiecznymi

- całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska do 2010 roku poprzez kontrolowane unieszkodliwienie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwienie urządzeń zawierających PCB.
- uzyskanie poziomu odzysku olejów smarowych w wysokości 50% w stosunku do ilości wprowadzanej na rynek i regeneracji w wysokości 35% (z wyłączeniem olejów bazowych i olejów przepracowanych) do roku 2007 zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 69, poz. 719).
- odzysk z rynku 100% akumulatorów ołowiowych oraz ilości pozostałych baterii i akumulatorów zgodnie z Rozporządzeniem RM z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 69, poz. 719) w ilości:
 - akumulatory Ni-Cd wielkogabarytowe – 60% w 2006 r.
 - akumulatory Ni-Cd małogabarytowe – 45% w 2006 r.
 - pozostałe baterie (z wyłączeniem cynkowo-węglowych i alkalicznych) – 30% w 2006 r.
- bezpieczne dla zdrowia usunięcie wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwienie poprzez składowanie na wyznaczonych do tego celu obiektach.
- likwidacja miejsc składowania środków ochrony roślin
- odzysk i recykling zużytych urządzeń klimatyzacyjnych, chłodniczych i zamrażających oraz pomp ciepła zawierających substancje zubożające warstwę ozonową (CFC i HCFC) do 2007 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych.
- kontrolowany odzysk i recykling wyeksploatowanych pojazdów samochodowych poprzez spełnienie wymogów projektowanej ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

- minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych i weterynaryjnych na środowisko poprzez stosowanie właściwych praktyk postępowania z odpadami.
- organizacja zbiórki odpadów weterynaryjnych z gabinetów weterynaryjnych,
- organizacja zbiórki odpadów medycznych z indywidualnych praktyk lekarskich,
- podnoszenie świadomości w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami medycznymi i weterynaryjnymi w służbie zdrowia i gabinetach weterynaryjnych.

1.2.3. Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego

Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego został uchwalony 15 grudnia 2003 roku przez Sejmik Wojewódzki. Dokument ten odzwierciedla cele, kierunki i zadania w zakresie ochrony środowiska zdefiniowane w Polityce Ekologicznej Państwa i w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Tym sposobem jest zachowany ścisły związek pomiędzy tymi dokumentami

Główne cele w zakresie gospodarowania odpadami:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązaniu problemu odpadów “u źródła”,
- odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów – bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych.
- likwidacja i rekultywacja niewłaściwie urządzonych i eksploatowanych składowisk odpadów
- wdrożenie systemu ewidencji odpadów i metod ich zagospodarowania
- zorganizowanie regionalnej sieci ponadgminnych zakładów utylizacji odpadów
- likwidacja mogilników i magazynów po przeterminowanych środkach ochrony roślin
- opracowanie planu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- organizowanie i wspieranie działań promujących model zrównoważonej konsumpcji, minimalizację powstających odpadów oraz selektywną zbiórkę i zagospodarowanie surowców wtórnych,

1.3. Polityka i strategia powiatu wołomińskiego w zakresie gospodarki odpadami

1.3.1. Strategia Rozwoju Powiatu Wołomińskiego

Strategia Rozwoju Powiatu Wołomińskiego została przyjęta przez Radę Powiatu uchwała Nr IX-61/03 z dnia 16.09.2003 r. Zagadnienia gospodarki odpadami określa cel strategiczny nr 3: “Wdrażanie norm ekorozwoju na terenie powiatu”

Służyć temu ma następujące zadania:

- opracowanie powiatowej Agendy 21
- ciągła edukacja ekologiczna mieszkańców
- zaangażowanie młodzieży do przedsięwzięć ekologicznych,
- wspomaganie zmiany systemów ogrzewania na ekologiczne
- rozwiązanie problematyki utylizacji odpadów
- rozwój związków pomiędzy gminami dla przeciwdziałania zagrożeniom ekologicznym

1.3.2. Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wołomińskiego

W Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wołomińskiego zaproponowano cele w gospodarce odpadami na terenie powiatu wołomińskiego oraz niezbędne zadania do realizacji w podziale na sektory komunalny, gospodarczy i odpadów niebezpiecznych.

Cele w gospodarce odpadami komunalnymi:

Cele krótkookresowe 2004-2007

- objęcie zorganizowanym wywozem odpadów pochodzących od mieszkańców powiatu,
- wdrożenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych tj.: szkło, tworzywa sztuczne, złom, makulatura,
- wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów budowlanych,
- wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji w budownictwie jednorodzinym i zabudowie zagrodowej pod kątem kompostowania w ogródkach przydomowych,
- wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji w budownictwie wielorodzinnym,
- edukacja ekologiczna mieszkańców z uwzględnieniem specyfiki zbieranych selektywnie odpadów,
- skierowanie w roku 2007 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 90% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- osiągnięcie w 2007 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- odpady wielkogabarytowe	- 20%
- odpady budowlane	- 15%
- odpady niebezpieczne (ze strumienia odpadów komunalnych)	- 15%

Cele długookresowe 2008-2011

- dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w zabudowie wielorodzinnej,
- kontynuacja edukacji ekologicznej,
- skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- osiągnięcie docelowo zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- odpady wielkogabarytowe	- 55%
- odpady budowlane	- 45%
- odpady niebezpieczne (ze strumienia odpadów komunalnych)	- 57%

Cele w gospodarce odpadami opakowaniowymi

Cele krótkookresowe 2004-2007

- wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych tj.: szkło, tworzywa sztuczne, złom, makulatura,
- edukacja ekologiczna mieszkańców miasta w zakresie zbiórki odpadów opakowaniowych,
- osiągnięcie w 2007 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów opakowaniowych:

- opakowania z tworzyw sztucznych	- 25%
- opakowania z papieru i tektury	- 48%
- opakowania ze szkła	- 40%
- opakowania z aluminium	- 40%
- opakowania z blachy stalowej	- 20%
- opakowania wielomateriałowe	- 25%

Cele długookresowe 2008-2011

- dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, z uwzględnieniem przede wszystkim odpadów opakowaniowych,
- kontynuacja edukacji ekologicznej,

- osiągnięcie docelowo zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów opakowaniowych:
 - opakowania z tworzyw sztucznych - 25%
 - opakowania z papieru i tektury - 50%
 - opakowania ze szkła - 50%
 - opakowania z aluminium - 48%
 - opakowania z blachy stalowej - 35%
 - opakowania wielomateriałowe - 25%

Cele w gospodarce odpadami z sektora gospodarczego

- Zapobieganie i minimalizacja ilości, a także ograniczenie toksyczności odpadów.
- Wdrażanie technologii BAT oraz zarządzania środowiskowego.
- Zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie stosowanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych.
- Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem.
- Ograniczenie negatywnego wpływu obiektów gospodarki odpadami na środowisko.
- Sukcesywna likwidacja wcześniej nagromadzonych odpadów przemysłowych.
- Osiągnięcie pełnej kontroli i właściwe zarządzanie gospodarką odpadami w sektorze gospodarczym.
- Organizacja systemu zbiórki, gromadzenia i transportu dla odpadów powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.
- Edukacja ekologiczna wytwórców odpadów w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami oraz ich obowiązków wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych.

Cele i zadania w gospodarce odpadami niebezpiecznymi

Cele i zadania w gospodarce odpadami medycznymi

Cele:

Minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych na środowisko poprzez stosowanie właściwych praktyk postępowania z odpadami.

Zadania:

- organizacja zbiórki odpadów medycznych z indywidualnych praktyk lekarskich,
- podnoszenie świadomości w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami medycznymi w służbie zdrowia.

Cele i zadania w gospodarce odpadami weterynaryjnymi

Cele:

Minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów weterynaryjnych na środowisko poprzez stosowanie prawidłowych sposobów postępowania z wytwarzanymi odpadami

Zadania:

- organizacja zbiórki odpadów medycznych w gabinetach weterynaryjnych,
- podnoszenie świadomości w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami weterynaryjnymi w gabinetach weterynaryjnych.

Cele i zadania w gospodarce odpadami zawierającymi azbest

Cele:

Bezpieczne dla zdrowia usunięcie wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwienie poprzez deponowanie na wyznaczonych do tego celu składowiskach

Zadania:

- inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest w budownictwie jednorodzinne,
- opracowanie harmonogramu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- monitoring usuwania wyrobów zawierających azbest

1.4. Akty prawne regulujące gospodarkę odpadami

Podstawowe regulacje prawne w zakresie gospodarki odpadami zawarte zostały w:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami),
2. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008),

Dodatkowo problematyka ta regulowana jest również przez następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902),
2. Ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z późniejszymi zmianami),
3. Ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. Nr 63, poz. 638 z późniejszymi zmianami),
4. Ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. Nr 63, poz.639 z późniejszymi zmianami),
5. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późniejszymi zmianami),

oraz przez szereg rozporządzeń wydanych do ustaw, w tym rozporządzenie, do Ustawy o odpadach, w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami.

Przepisy zawarte w omawianych ustawach i rozporządzeniach określają obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialność podmiotów prawnych i osób fizycznych, uczestniczących w procesach wytwarzania, zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.